

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

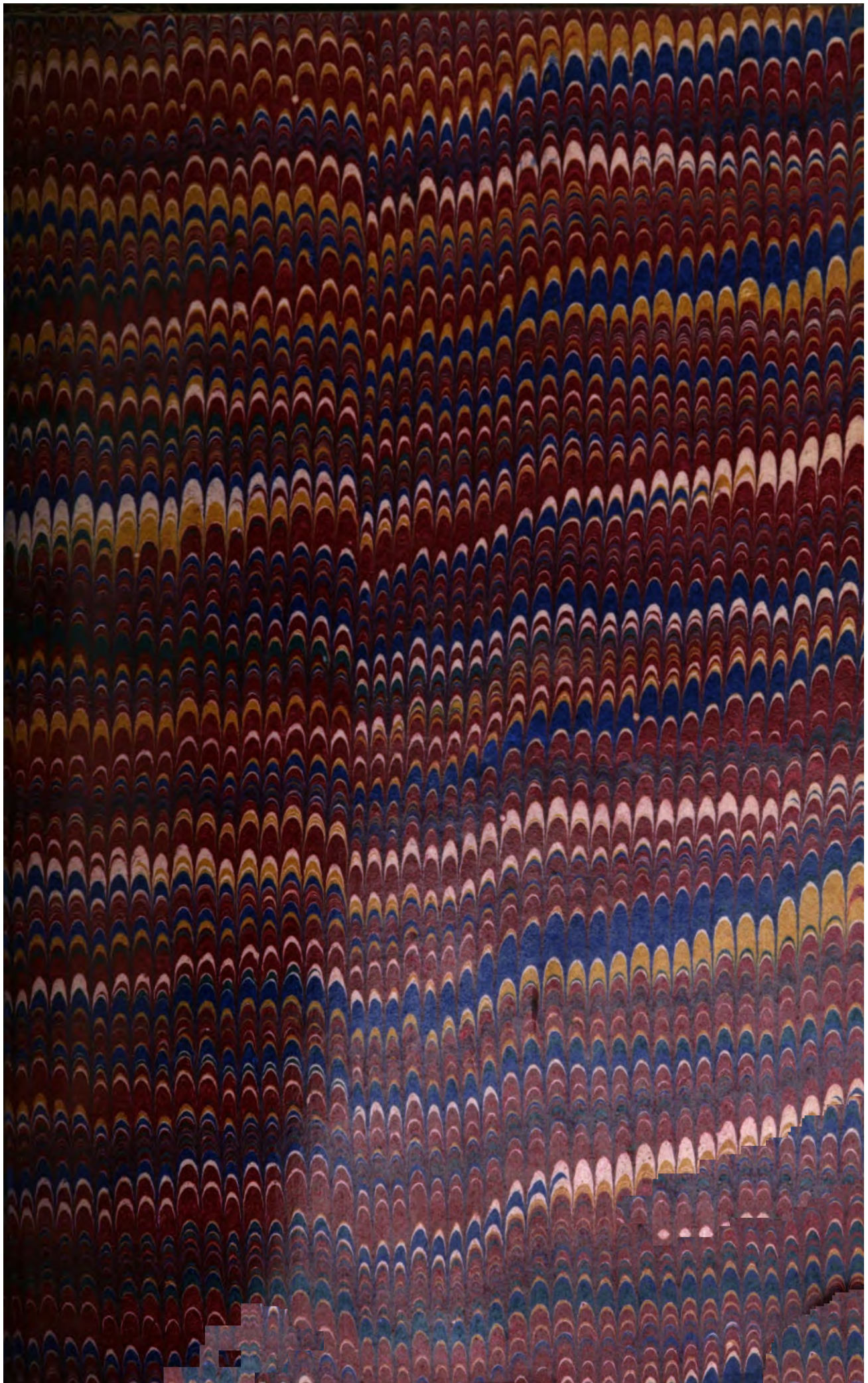

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

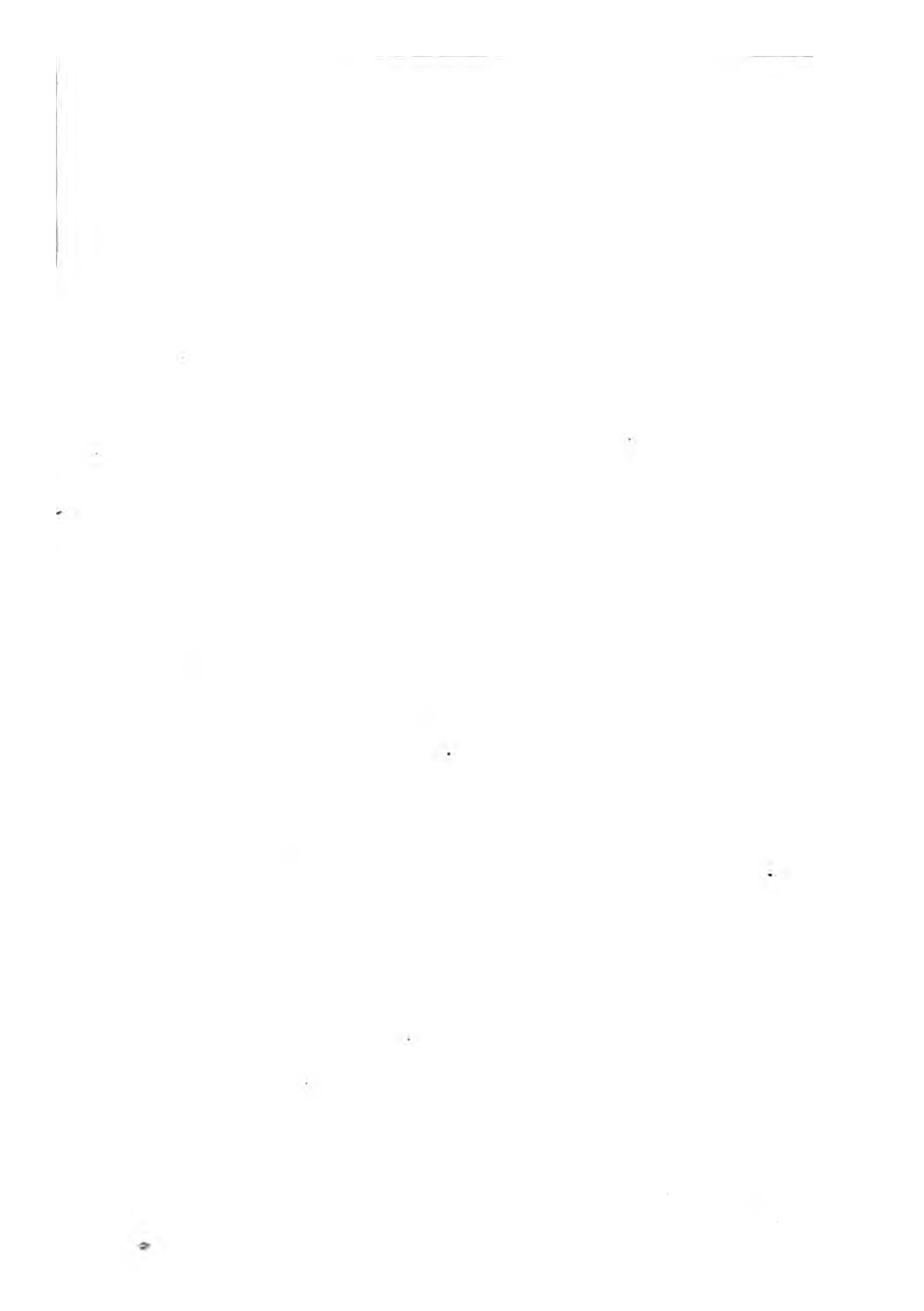

109. c. 19.

Henrik Hertz's

Samlede Skrifter.

Dramatiske Værker.

Ellevte Bind.

Dramatiske Værker

af

Henrik Hertz.

Elleve Bind.

Kjøbenhavn.

Forlagt af C. A. Reitzels Bo og Arvinger.

Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1855.

Indhold.

	Pag.
Baldemar Atterdag	1.
Scheif Hasfan	181.
Flugten til Sprogø. Revideret. (Ikke trykt forhen.) . . .	297.

Valdemar Atterdag,

Drama i fem Acter.

Opført første Gang paa det kongelige Theater
den 12te Januar 1839.

Personerne.

Valdemar, med Tilnavn Atterdag, Konge af Danmark.
Junker Christopher, hans Søn.
Palne Johnson, Marss.
Ridder Niels-Bugge, Herre til Hald-Slot.
Fru Ingeborg, hans Hustru.
Knud, deres Søn.
Agnes, Fru Ingeborgs Slægting.
Offe Stigson }
Peder Anderson } jydsk Herremænd og Riddere.
Barnim, Hertug af Stettin.
Broder Helias, Bernhardiner-Munk fra Esrom.
Tue Lange, svensk Herremænd.
Gotskalk, Knud Bugges Svend.
Svend Skoling, Bonde.
Aase, Bondens Datter.
Chorbern }
Ebbe } i Niels Bugges Tjeneste.
En Fisker.
Hofmænd. Jægere. Bueskytter og andre Bevæbnede. Ching-
mænd. Almue. Fru Ingeborgs og Agnes' Piger o. s. v.

Scenen er i de fire første Acter deels i Viborg, deels i Nærheden deraf, paa og ved Hald-Slot; i femte Act i Mid-
delfart. Mellem tredie og fjerde Act forløber et Par Dage; ligeledes mellem fjerde og femte Act. — Tiden er 1359.

Første Act.

En fri og aaben Egn. Tilhoire, halvstjult af Buske, en Flei af Bonden Svend Skelings Huus, med Bord og Bænke foran. I Baggrunden So, og fjernt hiinsides Soen Halv-Slot, omgivet af Mure og Laarne. Nebenfor Soen løber Landeveien.

Første Scene.

Broder Helias, der sidder ved Bordet og drikker. Cue Lange (i samme Ordensdragt som Helias) staaer længere tilbage og seer nedad Veien. Gotskalk staaer ved Bordet med en Luth i Haanden. Naar Tappet gaaer op, lægger han den fra sig, som om han netop havde hørt op at spille og synge.

Gotskalk.

Er I nu fornøjet, Herr Vater?

Helias.

Jo.

Din Røst er liflig. Som sagt, det er Skade,
At du rendte fra Gærom. I vor Klosterkirke,
Fra det høie Chor, naar vi menige Brødre
Sjunge til Jomfru Marias Ære,
Der klinger Sangen. Der skulde du hen.

Gotskalk.

Ak nei, Herr Vater! der hover det mig ikke.
 Jeg har det som Droßlen, som den fattige Stær,
 Som den liden Lærke. Naar man spærter mig inde,
 Saa trives jeg flet. Men i Skov og Mark,
 Under aaben Sky, naar det luster frisk,
 Der ligge mig Rimene rede paa Tunge,
 Der føie sig Ordene, der kan jeg sjunge.
 Der har jeg oste, naar Sol gif ned,
 Dg Aftenen sendte No og Lise
 Til det kummerfulde Sind, digtet mangen Bise,
 Som Folk her i Egnen har glædet sig ved.

Helias (spottende).

Du gjør selv dine Biser?

Gotskalk.

Ja, naar jeg har Stunder,
 Dg naar jeg kommer tilfort med de gamle.
 I huffer vel endnu Broder Niclas i Esrom?
 Han har lært mig at spille paa Luth. Han har ogsaa
 Lært mig at digte. Den hellige Bernhard
 Glæde ham i Himlen for al hans Fromhed!

Helias.

Amen, min Søn! — Han har efterladt bestrevet
 Bort Klosters Historie, et kosteligt Værk,
 Paa saa vidunderlig, saa dyb Latin,

At det stundom er næsten plat umuligt
At fatte hans Mening.

Gotstakf.

Vil I høre den Sang,
Jeg har lagt om Niels Ebbesen?

Heliass (seer i Kruset).

Er den kort, min Søn!

Gotstakf.

Den har Maal efter Manden.

Heliass (reisende sig).

Ja, saa lad os vente.

En anden Gang, Gotstakf! — Nutildags flinger
En Sang om Niels Ebbesen heller ikke vel.
Liden har ændret sig. Dengang stod
Jyllands Adelhob fast som et Bolværk
Mod Holsteens Grever. Nu gjør den Forbund
Med Nicolaus, med Henrik Tjern,
Der er' Sønner af Grev Gert, vor gamle Fjende;
Sidder Dannerkongens Bud overhørig,
Dg falder ind, Gud bedre det! midt i Thyen —
(med et Sideblik paa Tue Lange.)
Dg driver tappre Herremænd fra deres Gaarde,
Som om det var Harer.

Tue Lange

(affides til Heliass).

I spiller Liden

Med unyttig Tale.

Gotskalk.

Ærværdige Fader!

De jydskke Mænd har vovet deres Hals
For Landet dengang. Jeg tænker, det er Grunden,
At de ønske nu et Ord med i Lauget.

Helias.

Vel muligt. Men I vare jo forligte med Kongen.
Man har sagt, i Nyborg blev Striden bilagt.
Hvi feides der da paany, og saa heftigt?

Lue Lange

(affides til Helias).

Broder Helias! I glemmer, vi skal til Viborg.

Helias.

Giv Tid! Vi har Dagen og Veien for os.

Lue Lange.

Vi snappes op — pas paa — af Rytterne fra Hald.

Helias (i ry Tone).

Saa træk Hætten over Hovedet, og hold Jer ved min
Kutte!

Gotskalk (affides).

Nu blev, synes mig, Broder Helias vred.

(Heit.)

I siger, Herr Fader?

Helias (sagtmødig).

Jeg siger, min Søn ...

Ja, du fatter, at jeg, der lever i Klofret

Dg tilbringer Tiden i gudelig Betragtning,
 Med Vigilier og Messer, at jeg, min Gotstak!
 Skjætter lidet eller intet til Verdens Handel
 Dg kjender knap til den. Nu, jeg er kommen
 I vor værdige Abbeds Grind til Jylland
 Dg gaaer stille ved min Stav til Bittskol Kloster,
 Nu er Landet i Oprør, Riddernes Gaarde
 Befæsted', og den fattige Almue i Vaaben.
 Saa gad jeg dog kjendt et Gran til Sagen.

Gotstak.

Ik, Herr Vater, den Sag er vdtløstig. Seer I,
 Her er mange mægtige Mænd i Jylland,
 Mænd som Ridder Niels Bugge histovre,
 Stigot Anderson, hans Søn Dffe Stigson og Andre.
 Der er evindelig Splid mellem dem og Kong Bolmer.
 — Nu var det for lang Tid siden afgjort,
 At alle faste, kongelige Slotte
 Skulde flux rives ned, og ingen bygges op.
 Desuagtet byggede Kongen i Randers.
 Men saa blev' de jydste Riddere tilhobe
 Retskaffens opbragte, kan I begribe;
 Gjorde Sag med Holsteen og Mechlenborgs Hertug,
 Belagde Randers og tog over til Thyen.
 I Wends Herred alene veed jeg de har plyndret
 Dg brændt ser Gaarde, der tilhøre, troer jeg,

En Herremand, der skal hedde Tue Lange.
Han selv gjorde lange Been og undløb.

Helias

(sagte til Tue Lange).

J er hæderlig bekjendt.

Tue Lange (affbes).

Fordømte Munk!

Helias (til Gotskalk).

Men saa kom nok Dannerkongen —

Gotskalk.

Rigtigt, Herr Vater!

Han blev vred, og han er ikke god, bli'er han vred.

Helias.

Nei, Baldemarus er tidt, som den hellige Fader
J Rom har sagt, valde amarus.

Gotskalk.

Han vandt en mærkelig Seir ved Gamburg,
Hvor den holsteenske Claus nær var bleven fangen
Og misted' et Die.

Helias.

Det er slemme Lieder!

Lyksalig Den, der har fundet en Havn
I Klosters Stilhed.

Gotskalk.

Det er som man ta'er det.

Helias

(betragtende ham skarpt).

Men siig mig, min fromme Sen! hvad gør du
I dette babelske Bildnis? Hos hvem
Har du søgt en Støtte?

Gotskalf.

Jeg tjener Knud Bugge.

Helias.

Knud Bugge? Niels Bugges Sen paa Hald?
Og han er vel Gæt med den Gamle?

Gotskalf.

Troer I?

Helias (hurtig).

Er han ikke?

Gotskalf.

Ja, seer I . . . (seer sig om.) Hvem er den Vater?

Helias

(til Tue Lange).

Min værdige Broder! gik lidt tilside!

Tue Lange (sagte).

Nu lytter det mig at blive.

Helias (sagte, men ry).

I gaaer!

Har I fattet? I lader mig uhindret virke
Hvad mig tykkes Ret til vort Klosters Bedste.

Lue Lange.

J har mig i Jer Magt.

(Begiver sig ind i Huset.)

Selias

(seende efter ham).

Det veed jeg, Lue Lange!

(Vender sig til Gotskalk.)

Nu da, min fromme Gotskalk! du siger,
Den unge Knud Bugge er i Strid med sin Fader?

Gotskalk.

Det har jeg just ikke sagt.

Selias.

Men dog

— Det troer du — deler han ikke hans Mening
I mange Punkter — ei sandt? Som, jeg sætter,
Hans Forhold til Kongen. Tael du kun frit!
Vi er' jo gammelt bekjendte fra Esrom.

Gotskalk.

Ne, ærbørdige Fader! jeg veed kun lidet.
Jeg er kun hans Smaadrenge, jeg bærer hans Skjold,
Hans Sværd og Landse, naar vi gaae i Leding.
Jeg er som den Skygge han kaster, den Hund
Der gaaer i hans Spor. Men saa lidt som den
Kjender jeg til hans hemmelige Tanker.
Han er bedrøvet, det seer jeg; han stjer sit Hjem.

Helias.

Om! . . . Siig mig, var han med ved Hønsborg-By?

Gotskalk.

Desværre! Der blev vi forladt af Bore,
Omringed' i Mørket og tagne til Fange.
Men Junker Christopher gav os fri.

Helias.

Tog han Deel i Randers Bestolding.

Gotskalk.

Nei.

Helias.

Men han var dog med i Gøding for nylig,
Da Ridder Niels Bugge med Flere holdt Raad
Med ham af Mecklenborg og med Slesvigs Hertug?

Gotskalk.

Nei, hvor kan I troe!

(Seende.)

Men jeg mærker, I kjender
Ei saa lidt endda til Verdens Handel.

Helias.

Om! Bonden, jeg var inde hos hys, har sagt mig . . .

(Efter et kort Ophold.)

Du har din Gang paa Gald?

Gotskalk.

Jeg kommer der daglig.

Helias.

Kanſtee vi mødes paa Halv. Jeg har
Et Grind derovre paa vort Klosters Vegne.

(Venlig.)

Min fromme Gotſkalk er kjendt paa Gaarden
Og gaaer vel den fattige Broder tilhaande.

Gotſkalk.

Det har gode Veie. Jeg ſkal ſiden derover.

Helias.

Ja, tael ei om, at jeg kommer.

Gotſkalk.

Nei.

Helias.

Endnu er det uſikkert, om jeg naaer did.

Gotſkalk.

Farvel da! Jeg ſkal først over til Aſmild.

(Skjemtende.)

Har I Bud til Nonnerne?

Helias (nyſgjerrig).

Hvad ſkal du der?

Gotſkalk.

Fru Ingeborg har nylig ſtiftet et Alter
For den hellige Birgitte. Det gjælder mit Grind.

Helias.

Ja, jeg veed, hun er en gudſtrygtig Frue.

Gotskalk.

Det er hun, Herr Vater! Hun tænker, det er bedre,
Hun har Maanen til Ven end alle Stjerner.

Anden Scene.

De forrige. Tue Lange og Aase, der komme ud fra Huset.

Aase.

J skal slippe mig, siger jeg.

Selias.

Hvad er der nu?

Gotskalk (til Tue Lange).

Ei, Herr Vater! lad Bondens Datter i Fred!

Tue Lange (til Gotskalk).

J skjætter Eder selv!

Selias

(affrides til Tue Lange).

Men sig mig, er J galen?

Gotskalk.

Du er ogsaa for omstindet, Aase!

Aase.

Er jeg?

Gotskalk.

Du har vel glemt, jeg har lovet dig en Brudgom.
Hold dig nu til Vateren. Hans Kjærtegn viser,
Han hjælper dig vel med sine fromme Bønner.

Heliás.

Min Gotstkalk! hvortil sliq Ietsfærbig Tale?

Gotstkalk.

Ja, Herr Vater! en ung, smuk Pige vil giftes;
Og Nase skal giftes; derpaa har jeg svoret.

Nase.

Eders Lyst er at gjække.

Gotstkalk.

Nei, nei, pas paa!

Jeg holder mit Ord. Her er fuldtop af Mandkjøn.

En vil have Honning og Mælk, en Anden
Mælk og Honning; og derfor — mærk dig —
Bliver al Mad spist og alle Piger giste.

— Nu, Farvel, Herr Vater.

(Gaaer.)

(Nase tager Dikruset og flytter Bordet ind.)

Heliás

(efter et Dieblif at have betragtet Tue Lange).

Naa, Tue Lange, hvad har I nu besluttet?

Tue Lange.

Jeg mener, det er den høie Tid at vi gaae.

Heliás.

Ja, som I gaaer tilværks, var det bedst vi var borte.

Tue Lange.

Broder Heliás, jeg er ikke vant at gaae

Som I paa Nævefløer.

Helias.

Seer man!

Tue Lange.

I stikker

Som Ratten forstyrtigt Kløerne frem
Dg føler Jer for. Dertil duer jeg ikke.

Helias.

Hvortil duer I da? Til at løbe som Oxen
Buus paa med Hornene; jage Jer en Stage
I Livet for hvert et Skridt I gjør frem.
I en usalig Stund har jeg taget Jer med mig
Dg skjult Jer i Klosterets hellige Klædning,
Som I bruger til Skalkeskjul.

Tue Lange.

Det er den vant til.

Hvi jog I mig ind? Tiden faldt mig lang,
Higen er smuk — hvad er det saa mere?

Helias.

Det er svært at stride med Jer, Tue Lange!
Men ikke sandt? I tænker Morgen og Aften
Paa de ser Gaarde, Bugge har afbrændt?

Tue Lange.

Dg af hvilke den største, vel at mærke,
Er skjænket til Esrom Kloster.

Helias (ærgelig).

Det veed jeg.

Lue Lange.

J kan kjende deraf, vi har fælleds Fordeel.

Selias.

O sancte Guillieme! skjænk mig Taalmod!
— Nu da! og ikke sandt? J har svoret
At skaffe Jer Erstatning ved Magt eller List?

Lue Lange.

Det har jeg. Den Tid mine Gaarde var' brændte,
Min ældste Broder var dræbt, da svor jeg
J Odensee for Sanct Bents Alter,
At den Forsmædelse dyrt skulde hævnnes,
At Bugge skulde vide mig Bod og Sone
Eller undgjalde selv med Liv og Belfærd.

Selias.

Dg mig har J svoret Lydighed, mig
Har J lovet klog og besindig Adfærd,
Imod at jeg bragte Jer trygt til Viborg.
Der skal vi føre Jer Sag for Kongen
Eller sætte Jer Ret igjennem hos Bugge.
Nu er der Stilstand; Kongen er i Viborg,
Dg Alt er os gunstigt. J har nu den Fordeel,
At jeg forener min Sag med Eders,
Gjør Eders Belfærd fælleds med Klosters.
Om en føie Stund, naar J blot vil dnye Jer,
Kan J være ved Eders Dnsfers Maal.

Men I — I er som en Bjørn, uregjerlig,
I tager med Poter, hvor Andre bruge Fingre.

Lue Lange.

Nu, godt Ord igjen, Broder Helias!

Helias.

Stille!

Det er Bonden der kommer.

Tredie Scene.

Helias. Cue Lange. Svend Skøling, der kommer med et
Læderskjold i Haanden og skyder et Kar med Vand ind.

Svend.

Ærværdige Fader!

Jeg hører, I skal videre.

Helias.

Ja, Dagen helder.

Svend.

I skal vel til Viborg?

Helias.

Maaskee.

Svend.

Saa vogt Jer,

Saa tidt I gaar ud fra Udveien.

Helias (uroelig).

Saa?

Er der ikke Stilstand?

Svend.

Til imorgen Aften.

Men den agtes kun lidt i Liden som disse.
En af Kongens Ryttere blev dræbt
Iforgaars.

Helias.

Sm! — Du skal jo til Landsthing?

Svend.

Ja — jeg reiser inat.

Helias.

Du har Sag paa Thinget
Med Herr Peder Andersen?

Svend.

Desværre.

Helias.

God Lykke.

Svend.

Jeg lover mig kun ringe. Mit sidste Haab
Er at Kongen sidder selv paa Thinget og dømmer.

Helias.

Er Kongen dit Haab? Det er nutildags sjældent,
Især i Jylland.

Svend.

Ærværdige Fader!

Kong Volmer er streng og myndig, det veed man,
 Og det lider Folk ikke. Han holder over Loven
 Og Menigheds Ret, og det er man uvant.
 Jeg er gammel og har seet den Tid, da Danmark
 havde bange Kaar at vælge imellem.

Christoffer, Dannerkongen, sad uden Magt
 Og uden Myndighed hist paa Skanderborg.
 Det var alt hans Rige, det var alle de Lande,
 Der blev ham levnet paa hans gamle Dage.
 Resten af Landet, her norden for Naen,
 havde fremmede Herrer. Ridderne hjalp sig
 hver som han kunde. Den fattige Almu',
 Begriber I, maatte betale Gildet.
 Nu er Volmer Konge, og vel er han myndig,
 Men enten er mit Die dumt og sløvet,
 Eller denne Myndighed er al Danmarks Lykke.

Helias.

Vel muligt, min kjære Bonde! Kanssee
 Du kjender bedre den Sag end jeg,
 Der er en eenfoldig Klostermand. Men —

Tue Lange (sagte).

Er I færdig?

Helias (sagte).

Saa fremt I har lyst, kan I gaae.

(Svit.)

Men der klages dog over, at Kongen tynger
 Adel og Almue med svære Paalæg;
 Selv Klosterne staaer han ikke.

Svend.

Herr Pater!

J skjemter med mig. Det fatter J bedre.
 Naar Hæren skal rustes ud, naar Flaaden
 Skal sættes istand mod Rigets Fjender,
 Da kræves der Paalæg.

Helias.

Jaja — det er muligt.

Nu, som sagt, god Lykke. Som du er tilfunds,
 Kan det ikke feile dig, at Lykken vil føie.

Svend.

Som jeg er tilfunds? — Nei, det troer jeg ikke.

Helias.

Den hellige Jomfru bestjærme dig!

Svend.

Amen!

Helias

(affides til Tue Lange).

Er Bonden betalt?

Tue Lange.

Hvad gjøres det nødig!

Helias.

Det er ei Eders Sag. Betal ham vor Tæring.

Tue Lange.

J har jo velsignet ham. Anden Betaling
Er han neppe vant til hos de hellige Brødre.
(Kaster et Pengestykke til Svend Skoling.)
See, der har du Penge.

Helias (affbes).

O, hellige Blasius!

Der har du givet mig et svært Kors at trække!
(Gaaer med Tue Lange.)

Svend

(Seer efter dem og ryster paa Hovedet).

Det var just ikke smukt af den gode Vater.

(Tager Mønten op og beseer den.)

Den Mønt er fra Erik Menveds Tider;
Hans Villed staaer derpaa, men Bræget er slidt.
De stærke Træk i hans strenge Mafsyn
Har Tiden jevnet og formildet i Malmet.
Han var en mandig Herre, men vred og hevngjerrig.
Hans kongelige Rejsfærd var præget ind i
Et Hjerter, der var ubøieligt som Malmet.
Hans Vrede har lagt sig. Tiden og Døden
Har udsløttet Bræget af det vrede Hjerter.

(Sætter sig hen og udbløder Skjoldet i Bandkarret.)

Fjerde Scene.

Soend Skoling. Hertug Barnim. Peder Anderson
og Følge.

Peder Anderson
(ved Indtrædelsen).

J kan føre Hestene nedem om Eøen
Dg holde ved Bakkerne. Hertugen agter
At gaae tilføds i Aftenens Svale.

(De komme frem.)

Barnim.

Der altsaa ligger Ridder Bugges Slot?

Peder Anderson.

Der ligger det.

Barnim.

Det er stærkt besættet.

Peder Anderson.

Ikke sandt, min Hertug? Herlige Mure,
Dg Volde af besynderlig Fasthed.
Hald-Slot taaler mangen en Lørning,
Før den aabner Porten for Dannerkongen.

Barnim.

J har Ret. Dog var det bedre for Landet,
Om disse Porte gav Dannerkongen Ly.

Peder Anderson.

Nei, nei — jeg formærker, J kjender ikke ret

Baldemar Christopherson. Saaer han en Fingert
 I Muren, saa river han Jer Murene ned.
 Med ham skal der tales i Fraastand, og helst
 Med Spyd og Buer.

Barnim.

Jeg fjender ham, troer jeg.

Peder Anderson.

J agter Eder sagts til ham i Viborg?

Barnim.

Formodentligt.

Peder Anderson.

Maaskee har min ædle Hertug

Fuldmagt —

Barnim.

J mener?

Peder Anderson.

Ei hvad, jeg mener . . .

Man taler om Fuldmagt fra Holsteens Grever —
 Uagtet Sligt burde vi kjende først.

Barnim.

En viis Mand sætter ikke Lid til Nøgter.

Peder Anderson.

J vil ikke ret ud med Sproget, seer jeg.

(Bliver Svend Skoling vaer; i barsk Tone:)

Du her? Hvad gjør du?

Svend.

Streng Herr Ridder!

Jeg bløder et Skjold op. Læderet er stivt
Dg har frummet sig.

Peder Anderson.

Det er stivt som du selv,
Stivfjindige Gubbe! Ved mit Liv! du skal bøies
Dg krumme dig som det Skjold, du bløder.

Barnim.

J er vred paa Bonden?

Peder Anderson.

Vel har jeg Grund,
Dg der er et nyt Beviis paa min Paaastand.
Bonden, der før var hørig og lydlig,
Stoler nu paa Kongen og sætter sig op mod
Ridderne. — Han har støvnet mig til Landssting!
(Til Skoling.)

Men, laae din Rønne faa sandt ved min Gaard,
Der skulde ikke levnes dig en Splint af den hele.

Barnim

(noget utaalmodig).

Jeg frygter, vi forsømme Tiden. Herr Bugge
Venter os paa Halv.

Peder Anderson.

J har at befale.

(Til Skoling.)

Du vogte dig, faaer jeg dig engang i Tale!

(Han, Hertug Barnim og Følget gaae.)

Svend.

Vogte mig? For Ridderen i Blade og Jern

Har den fattige Bonde hverken Ly eller Værn.

(Gaaer ind.)

Femte Scene.

Et stort Bærelse paa Halv-Slot. Døre i Baggrunden og til begge Sider. Et høitliggende Vindue tilvenstre med en Forhøining af et Par Trin.

Agnes og Gotskalk komme ind.

Agnes.

Nu, Gotskalk, bringer du Nytt fra Klostret?

Gotskalk.

Jeg bringer en Hilsen fra de fromme Søstre og Brev til Fru Ingeborg. Søster Helene Lader Eder takke for de skønne Blomster.

Agnes.

Og ellers var der Intet?

Gotskalk.

Nær havde jeg glemmt —

Et skønt Paternosterbaand. Det blev mig skjænket Af Priorinden, da hun gav mig Brevet.

Jeg har bestemt det for Eder, isald I vil værdes
 At tage derimod.

Agnes.

Behold du det selv.

Gotstalf.

Ik nei, Jomfru Agnes! jeg er ikke saa from,
 Jeg er vel for flygtig, altfor verdslig;
 Jeg har intet rigtigt Held med at bede.
 — Ja, jeg veed, at det er en syndig Tale.
 Men tidt, under Bønnen til den hellige Jomfru,
 Naar jeg ret vil være from, vildes mine Tanker.

(Rækker hende Paternosterbaandet.)

Tag I derimod. Jeg er bedre tjent med
 At lægge min Velfærd i Eders Hænder.
 Naar I beder for min Lykke, vil det gøres som I beder.
 Og er det muligt, I kan ønske mig ondt —
 Jeg giver mig tilfreds.

Agnes.

Skam dig, Gotstalf!

Du veed ikke selv, hvor syndigt du taler.

Gotstalf.

Tilgiv mig! I seer, jeg trænger til Forbøn.
 I forstyder mig dog ikke?

Agnes.

Nei! frygt ikke.

Det er from Pligt at anraabe Himlen

For Den, der er forladt og eensom i Verden.
 Din Fader er død, du har ingen Moder.
 Der er Ingen, der bønfaller Himlen i dit Sted,
 Naar du forsømmer Ottesang og Messen.
 Agnes skal bede for den flygtige Gotstalf.

Gotstalf.

Af, Jomfru Agnes! Ederes Godhed er for stor.
 Gotstalf er ikke eensom i Verden.
 Han har Eder, han har sin unge Herre,
 Han er ikke forladt, han har Tvende, han kan elske
 Med Trost og af et hengivent Hjerte.

Agnes (afbrydende).

Det er sandt, du har lovet mig den Vise, du har digtet.

Gotstalf

(tager en lille Pergamentsrulle frem).

Her er den, Jomfru Agnes; jeg har bragt den med.
 Den kan synges som Axel Thordsøns Vise.
 Den har samme Omqvæd; det passer paa Grev Bert:
 „Lykken den vender sig ofte om.“

Agnes.

Tak; jeg skal see, jeg kan lære den iaften.

(Ebbe kommer ind.)

Ebbe.

Herr Bugge kommer hid med fremmede Herrer.

Agnes (til Gotstalf).

Siig det til min Fæster. Jeg selv gaaer ind.
(Hun, Gotstalf og Ebbe gaae til forskjellige Sider.)

Sjette Scene.

Niels Bugge. Hertug Barnim. Peder Anderson.
Offe Stigson.

Bugge.

Hertug Barnim! velkommen i Niels Bugges Huus!

Barnim.

Jeg takker, Herr Bugge, og takker Jer dobbelt,
Hvis jeg tør tage Jer flux paa Ordet.

Bugge.

J mener?

Barnim.

Hvis jeg i Sandhed er velkommen.
En Mand kan ikke stilles fra sit Rygte;
Det gaaer jevnsides med ham, trykker ham ned
Eller løfter ham, alt som han selv er det værd.
Men en Mand kan ei heller lettelig stilles
Fra det visse Budskab, han bringer i et Huus.
Den Gunst, han tør vente, stiger og synker
Med Budskabet. Lyder det venligt for Dret,
Da hødres han selv. Men vækker det Brede
Eller Misnøie, lider han selv derunder.

— Jeg tør ikke troe, jeg er ret velkommen,
 Før jeg har røgtet min Herres Grind
 Og I har hørt det med et gunstigt Dre.

Bugge.

Jeg fatter hvad I mener. Dog tael kun frit!
 Vi skjelne mellem Manden og det Bud, han bringer.

Barnim

(træder et Skridt tilbage).

Mig sender Mecklenborgs Hertug, Albert,
 Til ærlig og velbyrdig Mand, Herr Bugge,
 Til hver især, Ridder og Bøbner,
 Med hvem han staaer i Vensteb og Forbund.
 Han sender Eder Bud og bliden Tale.
 Den ædle Hertug har overveiet længe,
 Hvorlunde der sødes Ulempe dagligt
 Af disse Feider med Danmarks Konge.
 Han ønsker Forlig og Sone. Han raader
 Eder, velbyrdige Mænd, til det Samme.

Peder Anderson.

Forlig med Baldemar? Aldrig, Hertug Barnim!

Offe Stigson.

Det vil falde svært at faae det istand.

Barnim.

Det har han betænkt. Han er derfor villig
 At være Midler mellem Eder og Kongen,

Dg har betroet Sagen i mine Hænder.
 Jeg gaaer imorgen til Kongen i Viborg;
 Jeg trøfter mig til at bevæge Hans Raade
 Til Sammenkomst med Eder, til mindeligt Møde.
 Det er vel paa Tid, at al denne Feide
 Aflægges og stilles, at Landet faaer Fred.

Bugge.

Vel er det høi Tid, Landet faaer Fred.
 Men I kan troe mig, Hertug Barnim! troe mig paa
 mit Ord:

Valdemar ønsker mindst et Forlig.
 Han har et stolt, et hovmodigt Hjerte.
 Han traadte helst Rigets hypperste Mænd
 Under Fødder, naar det kunde gaae som han vil.

Barnim.

I gjør Eders Konge Uret, Herr Bugge!

Bugge.

Har jeg ikke forsøgt det? For syv Aar siden,
 Da Feiden var i Udbrud, fik han mig loffet
 Til Kallundborg. Der skulde vi forliges.
 Hvad Udfald fik det? Vi var til hans Spot,
 Dg maatte gaae hjem med uforrettet Sag.
 Aaret derpaa var der atter et Møde,
 Dg for to Aar siden, da Feiden var fornøet,
 Tog vi atter derover — og Alt uden Nytte.

— I skal ikke troe mig, men spørg I Herr Stigson,
Herr Anderson —

Dffe Stigson.

Desværre, det kan vi bevidne.

Barnim.

Saaledes er han ikke kjendt hos os.

I veed, han har været i Pommern med Hæren.
Mehlenborg var dengang i Feide med os
Dg fik Hjælp af Der Konge. Men han mæglede Fred,
Dg fik Navn af en klog og duelig Herre.

Bugge.

Hertug Barnim! I kan ikke sammenligne vel
Lante Pommern med Jylland. Saavidt vort Land
Strækker sig, ligger det frit og aabent
For hiint vrede og vildsomme Hav.
Fra umindelig Tid var Kysten udsat
For Vikingers Anfald. Een søgte Tilhold,
En Anden lokkedes af Lyst til Bytte;
Dg idelig styrted' fra Holsteen og Slesvig
Sultne Skarer ind over Grændsen.
Klemte inde som mellem Barken og Træet
Maatte frie og frelse Mænd værne for Landet.
Vi har selv, og med vort Blod, i betrængte Tider
Forhvervet de Rettigheder, vi nu vil hævde.

Barnim.

Dg disse Rettigheder nægter Eder Kongen?

Dffe Stigson (bitter).

Alf nei, Hertug Barnim! han nægter dem ikke,
 Han slaaer dem kun hen i Vind og Veir.
 Han forhaler Liden —

Peder Anderson.

Dg alt desimellem
 Bestatter han Landet. Hans kostbare Log
 Snart ind i Thydskland, snart til Sverrig
 Har vi redet ud i dyre Domme.
 Riddernes Gaarde, fra Slægt til Slægt
 Fritagne for Afgift, maae nu holde hid.

Dffe Stigson.

Han skaaner Ingen, hverken Høi eller Lav;
 Dg Loven er hans Skalkeskjul. Jord og Fæmon,
 Der i Mands Minde har fulgt vore Gaarde,
 Bliver nu dømt os fra og lagt til Kronen.

Barnim.

Det er svære Klagepunkter, Herr Stigson!

(Til Bugge.)

Dg hvad er nu Eders Fordring til Kongen?

Bugge.

Min Fordring er ikke ny, den er gammel.
 Jeg vil, at Kongen skal fæste sig til Riget
 Som hans Fader, Kong Christoffer. Jeg vil, han
 skal give

Edelig Forpligt hvad han skylder sine Mænd,
 Hvad han skylder Klærker og den fattige Ummu'.

Barnim.

Men den, har man sagt mig, har han givet.
 En Beslutning, troer jeg, tagen i Nyborg —

Offe Stigsen.

Som han aldrig har holdt.

Bugge.

Dg som heller ikke gavner.

Baldemar er snu, han forstaaer at frænge
 Sine Ord som en Handske, naar det er til hans Fordeel.
 Da Kong Christoffer tog Riget efter sin Broder,
 Da forlangte vi en Haandfæstning, jevn og klar.
 Vi holdt det for ret og gavnligt, at Kongen
 Forstrev sig til Riget med Haand og Seigl.
 Dengang bestemtes, at fri og frels Mand
 Aldrig skulde tvinges til at gaae i Leding;
 At Dannerkongen ei maatte feide paa Nogen,
 Uden med de bedste Mænds Fuldbord og Billie.
 Ingen fri Mand turde han stevne
 Strax for sit Retterthing. Brød han herimod,
 Da var' vi fri og qvit for vor Ced og Trostak.

Barnim.

Vel tvivler jeg stærkt, at Kongen giver efter
 I hvert af disse Punkter; men det gjælder et Forsøg.

Bugge.

Det lykkes os ikke. Vee Den, der vil rokke
Valdemars alvorlige, hans heftige Villie!

Barnim.

Herr Bugge! jeg undres høilig, at I,
At Mænd, som Herr Stigson, Herr Anderson, nægte
At række Haanden til mindeligt Forlig.
Valdemar er tapper, han har Venner i Thykland.
Hans feierrige Vaaben er' faldne tungt
Over Eder. I mindes Slaget ved Gamburg!
I mindes, han foer frem med Ild og Sværd
Mod Flensborg By.

Peder Anderson.

Min ædle Hertug!

I er kun underrettet halvt som det lader.
Endnu har han ikke faaet Bugt med os;
Endnu kan han huske vort Indfald i Thyen;
Endnu kan han og hans Lehnsmænd behøve
Tid at forvinde Randers Bestolding.

Barnim.

Randers Bestolding? Eders egen By!
En af Jyllands rigeste Stæder!
Den er I stolt af at ængste med Feider?
Vee Danmark, naar Rigets indfødte Mænd
Glædes ved dets Jammer, glædes ved at vende

Braadden imod dets eget Hjerte!

— Og hvad stoler I paa? Jyllands Befolkning
Er fjed af Feiden; den sukker efter Fred;
Den seer daglig sin Undergang for Die.

Dffe Stigson.

Min Hertug! vi stole paa vor gode Sag.

Peder Anderson.

Vi stole paa Bistand af mægtige Mænd.
Greverne af Holsteen, og Sleevigs Hertug
Er i vort Forbund. Erik af Sverrig,
Ja selv Kong Magnus gjør Sag med os.

Barnim.

I stole saa længe paa fremmede Fyrster,
Indtil Den, I har bygget allermest paa,
Vorder Eder værst.

Dffe Stigson

(forstende).

Wener min Hertug,

Vi kan ikke bygge paa Holsteens Løfter?

Barnim.

Det maa I vide bedst. Den erfarne Mand
Betænker, vor Lid er høist ustadig.

— I ædle Herrer! jeg har røgtet mit Vrind.

Jeg har talt og sagt efter medgIVEN Indsigt

Alt hvad den redelige Mand kan tale.

I har stoppet Eders Dren for et velmeent Raad.

Men I staae til Ansvar. I Ederes Haand
 Er Landets Belsærd, umyndige Børns
 Og værgeløse Dvinders Skjebne nedlagt.
 I see Jer vel fore! Den Tid kan komme,
 Da hverken Seier eller Fred er med Hæder at vinde.
 (Gaaer.)

Bugge

(Der hidtil har gaaet grublende op og ned, standser ham).
 Bliu, Hertug Barnim! I skal ikke beskylde
 De jydste Mænd for hålsfarrig Stivsiind.
 Vi skal gjøre som I ønsker, endnu et Forsøg.

Barnim.

Vel, vel, Herr Bugge! det maa jeg lide.

Bugge.

I skal selv være Vidne til Kongens Møde
 Med Jyllands Riddermænd. I selv skal dømmie,
 Om jeg har fareet med Tant for Eder.
 — Herr Anderson og Stigsøn er' vel af min Mening?

Dffe Stigsøn.

Vi har overgivet Sagen til Eder.

Peder Anderson.

Det har vi.

Dog synes det mig i al Fald bedre,
 Vi gaae til Dannerhof, nu det er nær.
 Der kan Jyllands Bisper med os
 Overage Sagen. Den kræver Betænkning.

Barnim.

Nei, ingen Betænkning! I angre det ikke,
 At I har lyttet til et venligt Raad. —
 Af et Møde her, paa Eders egen Grund,
 Løber jeg mig Meget. — Nu gaaer jeg imorgen
 Til Kongen i Viborg, og sender Eder Bud.
 Naar Alle vil spie sig, haaber jeg til Gud,
 At jeg vorder et Fredens Værktøi for Riget.

(Gaaer.)

Bugge.

Gid det vorde saa vel!

(Til Anderson.)

I vente mig her!

(Han og Dffe Stigson følge med Hertug Barnim.)

Peder Anderson (ene).

Et Møde med Kongen! det skal gavne stort.

Det var aldrig steet, havde jeg maattet raade.

Syvende Scene.

Peder Anderson. Fru Ingeborg. Siden Niels Bugge.

Fru Ingeborg.

Er Hertugen gaaet?

Peder Anderson.

Net nu tog han bort.

Fru Ingeborg.

Hvad var hans Grund?

Peder Anderson.

Han har loffet Ebers Husbond
Og os Andre til mindeligt Forlig med Kongen.

Fru Ingeborg.

Vor Frue i Karup være lovet!

Peder Anderson.

Ja ja!

Naar det blot gaaer godt. Niels Bugge og vi Andre
Skal stædes til mundtlig Møde med Kongen.

Fru Ingeborg.

Min Herre med Kongen? Nei, det gaaer ikke godt.
Kan det ikke gøres om, kan ei Bugge bevæges —

Peder Anderson.

Nei, Fru Ingeborg! det er ugjærligt.

(Bugge kommer tilbage.)

Bugge

(til Peder Anderson, tagende ham affides).

Heed I, her er et Sendebud fra Sverrig?

Peder Anderson.

Hvad vil han?

Bugge.

Ja, deri stikker det netop.

Han er snu og forsigtig og veier sine Ord.
Han har Noget i Baghaanden, mener Offe Stigsøn.

Peder Anderson.

Hvor er dette Bud?

Bugge.

Han er nu paa Bjørnsholm,
Hos Stigot, Ebers Broder. Kan I vinde derhen
Imorgen efter Landsthing?

Peder Anderson.

Derpaa tvivler jeg ikke.

Bugge.

Dg sende mig betids Ebers visse Bud?

Peder Anderson.

I kan stole derpaa. — Er der ellers noget Nyt?

Bugge.

Om! Nyt just ikke. Stigot Anderson mister
Imorgen fem Sogne paa Viborg Landsthing.

Peder Anderson.

Han mister dem?

Bugge.

Upaatvibeleligt. Kongen
Har opdrebet Vidner fra Øster og Vester.
I kjender jo hans Maade.

Peder Anderson.

Dg det skal vi see paa?

Hør, Bugge! i Ebers Sted havde jeg aldrig
Gaaet ind paa Forliget. Men godt! — som I vil...

J skal fande mine Ord. Farvel!

(Til Fru Ingeborg.)

Farvel!

(Gaar.)

Bugge.

Nu Ingeborg, vil du tale med mig?

Fru Ingeborg.

Palne Johnson, vor Svoger, er inde hos mig.
Han beder om en Samtale med Eder.

Bugge.

Palne?

Nei, Ingeborg, nei! det haader os ikke.

Jeg har Intet at stifte med ham.

Fru Ingeborg.

Min Herre!

J mindes, der maa fattes snart en Beslutning
Med Agnes, min Slægtning. Palne Johnson ønsker
At tage hende med, naar han reiser med Kongen.
Hun har Gods i Thyen, nær ved Svendborg.

Bugge.

Som J vil. Hun er din og Palnes Slægtning.

Fru Ingeborg.

Men J veed, vi har talt om . . . J veed, der var
Et venligt Forlig mellem Agnes Moder

Og Eder, at vor Knud, naar Agnes blev voksen —

Bugge.

Skal forenes med hende. Det staaer ved Magt.

Fru Ingeborg.

J troer da —

Bugge.

Alt Knud kan reise med Kongen?

Det kan han. Han følger Baldemar helst.

Min Efterfølger paa Hald bliver han neppe.

(Da Fru Ingeborg tover.)

Er der mere du vil?

Fru Ingeborg (frygtfom).

Alf, Balne har sagt mig . . .

Bugge (utaalmodig).

Hvad har Balne nu sagt?

Fru Ingeborg.

Lilgiv Eders Hustru!

Dag og Nat har jeg stridt med mig selv

Og med mit Hjertes tvivlraadige Banghed.

Min Herre! Eders mandige Hu kan ikke

fatte den Frygt, der ængster en Kvinde.

J færdes aarle og silde mellem Mænd,

Der tænke som J. Eders Liv henrinder

Under et uroligt, men virksomt Dagværk.

Eders Hustru sidder hjemme. Hendes Andeel er Angst.

Den fødes med Husets stille Ghæler.

Som et Bulder om Matten, et Slag paa Porten,

Naar Gaarden er stille, gjenlyder dobbelt,
 Saaledes ængster hvert Bud, der kommer,
 Hvert Rygte dobbelt mig i min Stillehed.
 Anderledes var det, da Feiden begyndte.
 Eders Iver rev mig hen. Jeg saae Eders Manddom;
 Jeg saae, at de bedste Mænd i Landet
 Byggede paa Eder meer end paa Hæren.
 Men Nar er' forløbne, Eders Liv forbittret,
 Mange, der stolede paa Eder, faldne fra;
 Mange betvivle den Sag, vi forsvare.
 I har ringe Løn for al Eders Møde.
 Mig gruer for Fremtiden. — Nu kommer Balne . . .
 Hvis det var sandt hvad han siger . . . hvis Kongen —

Bugge.

Hvis Kongen —?

Fru Ingeborg.

Ak, Kongen har sagt, han vil sætte
 Sit Liv, sin Krone derpaa, at Hald
 Skal jævnes med Jorden og I forjages.

Bugge.

Hvor vil du lytte til den daarlige Tale?
 Er Hald et Brædehuus? Gives der i Landet
 En stærkere, bedre befæstet Gaard?
 Jeg har bygget den selv; dens Fasthed og Styrke
 Er bleven til et Ordsprog. Hald er for os
 Hvad Hjelm har været engang for Marsk Stig.

Jeg haaber, jeg kan bide Kongen paa Hals,
Enten han vil storme, eller han vil stride.

Fru Ingeborg.

Min Herre! I vide mig den eneste Bøn:
I tale med Balne; han kan bedre forklare —

Bugge.

Nei, Ingeborg! Hidtil har jeg raadet mig selv.
Vil Gud, skal det ogsaa stee herefter.
Balne Johnson soler sig i Kongens Straaler.
Hver Dag, der kommer, kan bringe Marsten
En Gunstbeviisning, en Naade. Hvad Under,
At han troer, Alt er gjorligt for Kongen,
Han, der blegner, naar Volmer rynker Panden.

Fru Ingeborg.

Han mener os det vel. I kan troe Eders Hustru.
Ordsproget siger: Før svige de Svorne
End de Baarne; det gjælder i Sandhed om Balne.
Det er ikke fra ham, jeg har min Angst.
Ik nei, man kan vel ængstes og tvivle
Og spørge sig selv: Er det ogsaa Ret
For Gud og Menneften at staae saa haardt,
Saa yderligt paa vor Sag mod Kongen?
I brebes ikke, min Herre! Betænk,
Vort eneste Haab er Holsteens Grever.
Der er intet Gode ved dette Forbund.

Aldrig, saavidt vi mindes, har Holsteen
 Havt venligt Sindelag til Danmarks Rige.
 Det har styrket sig ved vor bittreste Nød.
 Vi har oplevet begge den trængselfulde Tid,
 Da Greverne var os en blodig Svøbe.
 Og nu er det kommet saa vidt, at Holsteen
 Er Eders, er Jyllands sidste Tilflugt.
 Det er kommet saa vidt, at vi maae ængstes
 At dette jammerfulde Haab skal briste.
 Min kjæreste Herre! det var visseelig velgjort,
 Om I atter nærmed' Jer Kongen forsonligt.
 Man har sagt mig, der er et Møde berammet:
 Giv da efter! gjør Ende paa al den Jammer!

Bugge.

Min Ingeborg! forjag de urolige Tanker!
 I lang Tid har vi levet med hinanden,
 Deelt Ondt og Godt. Har jeg ikke bevaret
 I al den Tid en Dannemands Rygte?
 — Det er svært at sige hvad den rebelige Mand
 Skal helst gribe til under Vilkaar som vore:
 Enten harmes i Stilhed, i Stilhed see paa
 Den Uret, hvoraf hans Inderste krænkes,
 Den Ulov, der voxer langsomt, men daglig
 Riber et Felt af hans Friheds Vaaben;
 See det i Stilhed, tænke, det er bedre,
 Han og hans Fevnlige trædes under Fødder,

End at Oprørs-Luen tændes i Landet;
 Eller han skal i sit Hjertes Brede
 Væbne sig og tænke, det er tifold bedre,
 Landet har Feide, end hiin daglige Brøst.
 — Jeg har valgt det Sidste. Der er Ingen, der raader
 For den Dag, der kommer. Men jeg skal holde Stand!
 End maa det siden gaae som det kan.

(Gaaer.)

Fru Ingeborg.

Jeg vidste det: han er ubøielig som altid.

Ottende Scene.

Fru Ingeborg. Palne Johnson.

Palne Johnson.

Min kjære Fru Ingeborg! I lader mig vente.
 Jeg er ikke meget taalmodig, veed I,
 Og min Tid er knap. — Hvad Bæsteb faaer jeg?

Fru Ingeborg (hurtig).

Om Agnes, Herr Johnson? — Jeg har talt med
 min Herre.

Der er Intet iveien.

Palne Johnson.

Nu, det er mig kjært.

Det Giftermaal har jeg tænkt paa længe.
 Hans Naade, Kongen, har oftere talt

Om Agnes til mig. Han har kjendt hendes Moder
 Og agtet hende høilig. Jeg veed, han har nylig
 Spurgt sin Kammermester, om Agnes lider vel.
 Nu, seer I, Fru Ingeborg! saa mener jeg som saa:
 Et Giftermaal som dette kan forsones Hans Naade,
 Og med Tiden worde til Gavn for Alle.

Fru Ingeborg.

Det give Gud!

Valne Johnson.

Hun maa reise med mig,
 For Gudsernes Skyld. Knud kan følge med,
 Eller komme til Høsten.

Fru Ingeborg.

Han reiser med Eder.

Valne Johnson.

Saa meget desto bedre. Nu staaer kun tilbage
 — For I seer, jeg har Hast — at I kalder Eders
 Husbond.

Jeg maa tale med ham.

Fru Ingeborg

(noget forlegen).

I har ham vel undskyldt.

Valne Johnson.

Undskyldt? Hvad nu?

Fru Ingeborg.

Ogsaa hans Tid er knap.

Valne Johnson.

Gud bedre det som han bruger sin Tid.
 Det veed man, det er ikke til Rigets Lary,
 Naar Niels Bugge har Ustunder.

Fru Ingeborg.

Staan mig, Herr Johnson!

Valne Johnson.

Ja, jeg maa sige min Mening reentud.
 Det er ikke Lider hvor man gjør Omsvøb.
 I kan troe mig, min Frænke! Vel er jeg en aflagt
 Og udlevet Krigsmand; men Erfaring har jeg,
 Og er at stole paa i al min Vandel.
 Jeg er ikke som hiin opløbne Sværm
 Af tydske Mælkemunde, der færdes til Hove.
 De har Get paa Tungen, et Andet i Hjertet.
 Saadan tydsk Letfærdighed skjotter jeg ikke.
 Men derfor bør I ogsaa høre, naar jeg taler,
 Og særdeles Eders Husbond. Det er Intet for ham,
 At lægge Raad op med Anderson og Stigson.
 Vil han høre paa mig, saa giver jeg mit Ord paa,
 At han paany kommer i Gunst hos Kongen.

Fru Ingeborg

(noget stødt).

Herr Johnson! troe endelig ikke, min Herre

Venter en Gunst for sig eller Sine.
 Alt hvad han venter er Kongens Rejsfærd.
 Aldrig har han spurgt om Kongens Naade.

Valne Johnson (vred).

Ja, jeg veed det, han slaaer i sin Hovmod Brag paa
 Dannerkongens Naade. Det synes ham bedre
 At søge Gunst hos Stigot paa Bjørnsholm,
 Den forræderiske Marsk, og hos andre hans Lige.
 Men I kan hilse ham, nu har Legen en Ende.
 Kongen har været lemfældig, han agter
 At fare med Strengthed mod ham, mod Alle,
 Der er Forrædere mod Land og Rige.

Fru Ingeborg (opbragt).

Nei, nei, Herr Johnson! I gaaer lidt vel vidt.
 Forræder mod Landet var min Husbond aldrig.
 Han værner om sin Rebe. Det gjør Høgen og Olenten
 Saa godt som Duen og den fattigste Graaspurv.
 Fred og Feide staaer aaben for Enhver,
 For Ridderen som for hans ringeste Svend.
 Endnu skal der kjendes i Sagen, om Kongen
 Har undt os at nyde Freden i Jylland.
 I er ikke Mand til at dømmes Niels Bugge.
 Hans Navn gaaer vidt over Landet. Hans Rygte
 Har endnu ikke lidt noget Skaar. Men jeg mærker,

Frønder er' altid Frønder værst,
Dg nuomstunder helst. — Jeg beder Eder, tie!
J er velkommen, naar J kommer i mit Huus;
Men Tand for Tunge! Niels Bugges Hustru
Er den sidste, der taaler Eders hadste Beskyldning.
(Gaaer ind.)

Valne Johnson.

J vil angre det, Fru Ingeborg! troe mig paa mit Ord!
(Gaaer ud ad Hoveddøren.)

Anden Act.

Første Scene.

I Viborg. En Plads eller et Torv med Træer og enkelte Huse. Landstinget holdes. Inden for det firkantede Rum, der dannes ved Thingstøffe, sidder i Baggrunden Landsdommeren og otte Thingmænd, fire paa hver Side af denne. Tilvoire Kongen, Palne Johnson, Junker Christoffer og Hertug Barmim. Tilvenstre Ofte Stigson, Peder Anderson og Flere.

Bageved Thingstøffene, paa alle tre Sider, er en stor Mængde af Almuen forsamlet. Mellem disse Kongens bevæbnede Mænd. Iblant Almuen sees Svend Skøling, Helias og Tue Lange, den sidste i ridderligt Costume.

Kongen.

J har nu hørt og overværet Sagen, Herr Stigson! Jeg haaber, I skal selv bekjende, at Kongen Er gaaet loblig tilværks. Vi har ædsket paa Thinge Vidnesbyrd af gode og ærlige Mænd. Vi har fremlagt Breve. Vi selv sidde her;

Vi har aflagt Thronens kongelige Smykke;
 Som Underfaat, ja som den fattigste Bonde
 Gjøre vi kun Fordring paa Lovens Medhold.
 Fem Sogne, der ligge under Galtens Herred,
 Har Eders Fader, Herr Stigot paa Bjørnsholm,
 I Aar og Dag besiddet med Uret.

Vi har godtgjort, at disse Sogne har tilhørt
 Danmarks Krone i mangan faar Dag.

Eders Fader er stevnet; I møder i hans Sted.
 Hvad har I nu flutteligt at svare til Sagen?

Dffe Stigson.

Herr Konge! Min Fader har været Eders Mand
 I vanskelige Tider. Han har tjent Eder trolig
 I Esthland og ellers, og været paa Eders Bedste.
 Mindst havde han ventet, nu han gjøres gammel,
 At lønnes af Eder med en Stevning som denne.

Kongen.

Herr Stigson! Hvis Eders Fader har tjent os —
 Vi har lønnet ham fyrstelig. Derom vidner
 Hans Rigdom og Magt. Hold Eder til Sagen.

Dffe Stigson.

Jeg gjentager hvad jeg alt har sagt:
 Min Fader har erhvervet Sognene med Rette.
 Det var den Tid, da Eders Fader Christoffer
 Var død, og Riget var uden Styret.
 Tiden var urolig. Ingen kunde vente

Lovligt Bevlis, om Det, han erhverved',
 Tilhørte Besidderen ret og lovligt.
 Disse Sogne har han eiet ubindret og ustevnt
 Senved tretti Aar. Han stævnes først nu.
 Men Hvo kan bringe Vidner og lovlig Hjemmel
 Om en Sag, der taber sig langt i Tiden?

Kongen (heftig).

Hvo kan bringe Vidner? — Guds Død, Herr Stigsøn!
 Har vi ikke bragt Vidner og kongelige Breve?
 Har I selv ikke hørt —? Herr Johnson, læs op!

Valne Johnson
 (læsende).

„Anno domini 1359, Fredagen næst for St.
 Hansdag, da vor kjæreste Herre, Herr Baldemar, de
 Danstæs og Venders Konge . . .“

Kongen.

Videre! Videre!

Valne Johnson.

. . . „bleve trende, i alle Maader ustraffelige Konge=
 breve for os fremlagte, det første fra Kong Baldemar,
 der gav Loven i Danmark, det andet fra Kong Erik,
 der blev slagen ved Funderup, det tredje fra Kong
 Christoffer, i hans sidste Regjerings-Aar; efter hvilke
 Breve det er bevundet og klart for Alle, at fem Sogne,
 der ligge under Galten-Herred, Brofferding, og nu ere
 med Urette og injusto titulo i velbyrdige Mand,

Herr Stigot Anderson af Bjørnsholms Børg, have fra Arilds Tid fulgt Danmarks Krone og ere ved ingen lovlig Hjemmel kommen Herr Stigot Anderson tilhaande."

Kongen.

Har I hørt, Herr Stigson? Hvormed vil I tænke
At gjendrive disse klare Beviser?

Offe Stigson.

Det er Eders Gavn, Herr Konge! at jeg ikke
Kan tænke paa at svække dem.

Kongen.

Der har I Ret.

Men sig ikke mit, sig Danmarks Krones.
Dens Gavn er jeg fat til af Gud og Folket
At paasee; dens Gavn har jeg varetaget nu.
— Dg saaledes mener jeg, at al denne Trætte
Er lovlig afgjort. Vi paabyde herved
En bestandig Tausshed i Sagen selv,
Dg skal Intet handles om den, undtagen
For os og vor Foged.

(Til Valne Johnson.)

Hvad Sag følger næst?

Valne Johnson.

Nu følger den sidste. Fordegen Bonde,
Evend Skøling, klager over Bold og Hærværk.

Kongen.

Cre Vidnerne hørte?

Palne Johnson.

Jo, Ederes Naade.

Kongen.

Lad Bonden træde frem.

(Svend Skøling kommer frem.)

Hvad har du at flage?

Svend.

Herr Konge! jeg har kjøbt mig ned en halv
 Bed Søen, hvor Adelveien løber forbi,
 Et Huus med Bænge og Marker. Det har jeg,
 I Mangel af et bedre, gjort til Herberg.
 Der finder veifarende Mand et Ly,
 Naar Natten falder paa eller Frostten tvinger.
 Reiser han videre, giver han mig villig
 En ringe Gjengjæld. Dermed er' vi begge
 Hjulpne, troer jeg, baade han og jeg.
 Nu driver mig en yderlig Nød til at flage
 Over Herr Andersøn, den strenge Ridder.
 Han er kommen til vort Huus, med tredive Svende,
 Med Heste og Hunde. Kornet red han op
 Og brød ind i Huset. Os jog han ud.
 Svendene blev' drukne, slog sønder mit Bostab,
 Væltede Kruus og Tønder, og spildte

Den brune Mjød og den klare Biin.
— Jeg mener, det var en usfjellig Medfart.

Kongen.

Det synes os dog ikke. At en ædel Ridder,
Særdeles en Mand som Herr Anderson, drikker
Din Biin og Mjød, maa du regne for en Ære.

Svend.

Gud naade mig for Æren, var det blot ingen Tort.

Kongen.

Sandt nok, han har ødet dit Korn, han har opbrudt
Alle dine Døre — Baldemar Lovserer
Kalder det Hærværk. Nutildags tænker
Ridderen ikke nær saa strengt.
Du og dine Lige, min kjære Bonde,
J er' til for at Ridderen kan trives desbedre.

Svend.

Naadigste Herr Konge! det er ei Eders Allvor.
J er sat af Gud til at haandhæve Loven.
J har Navn og Rygte for at fare med Strenghed
Mod Høi og Lav, retfærdig mod begge.
Jeg har stølet paa Eder meer end paa Loven.
J vil ikke lade mit Haab staae tilskamme.

Kongen.

Herr Anderson! hvad har J at svare til Bondens
Haarde Bestyldning?

Peder Anderson.

Glet Intet, Eders Naade!

Kongen.

Nu, det maa jeg lide, det Svar er syndigt.
Men I vaere Jer vel! Eders Sag staaer flet.
Det er bevundet for Retten af Dannemænd, seer jeg,
At Bonden har skjellig Grund til at klage.
Søg nu at rense Jer for denne Sag.

Peder Anderson.

Mit Svar er kort: Naar Ridderen og hans Svende
Reiser gjennem Landet, kan han lidet agte,
Om han rider Bondens Gaafesti ned.

Kongen.

Ei, ei, Herr Anderson! jeg tænker, at Bønder
Er ikke Gjæs for det de er' graa.
I kjender Loven. I veed, den er skærpet.
Bed Dannerhoffet, vi har holdt i Nyborg,
Blev det strengt forbudt u skjelligt at gjæste
Klerker og Bønder.

Peder Anderson.

Det veed jeg, Eders Naade,
Men tillige veed jeg, I selv har brudt Jer
Saa lidt om Nyborg Beslutning, at vi
Har heller ingen syndelig Agt for dens Bud.

Kongen.

Er det Eders sidste Tilsvær?

Peder Anderson.
Mit sidste.

Kongen.

Saa er det paa Tid der kjendes i Sagen.

(Reiser sig.)

Der staaer skrevet: Med Lov skal man Land bygge
Men vilde hver Mand nøies med sit Eget
Og unde Næsten hvad Gud ham bestjærer,
Da trængte man hverken til Lov eller Dommer.
Nu er det ret og velgjort, at Den,
Hvem ikke Gudsfrygt og Kjærlighed til Næsten
Holder til Retfærdighed, at han maa tvinges
Af menige Landslov og Frygt for Straffen.

(Til Anderson.)

J har forsynDET Jer svart mod en hjælpeløs Gubbe.
J har hverken brudt Jer om Skam eller Ulov.
J burde, hvis Loven skeete fyldest, dømmes
Til at miste Jer Fred. Men af særdeles Hensyn
Og af kongelig Mildhed ville vi nøies
Med at dømme Jer til Bod og fuld Erstatning
Efter gode Mænds Kjendelse. — Retten er hævet.

Almuen.

Hil Valdemar Ronge!

Svend Skoling
(med en taknemmelig Bevægelse).
Naadigste Herre!

Kongen.

Gak hjem til dit Huus og gjer din Gjerning!
Jeg haaber, for Eftertiden skal Ingen
Bryde din Gaardsfred.

(Under det Følgende forlade Dffe Stigson, Peder Anderson, Svend Skoling og Almuen Scenen. Rettens Tjenere oprykke Thingstokkene o. s. v. Helias, Tue Lange og nogle Bevæbnede forblive i Baggrunden, Kongen og Palne Johnson i Forgrunden. Hertug Barnim og Junker Christoffer holde sig noget tilbage.)

Kongen.

Palne, mig tykkes,
Peder Anderson og din Svoger Dffe blev' vrede.

Palne Johnson.

Man er sjelden glad, naar Sagen gaaer imod.
Vi har vundet fem Sogne; kan hælde, vi har tabt
En mægtig Mands Venstab.

Kongen.

Albrig har jeg skjottet
Om slike Ureforgjætteres Venstab,
Mindst om deres Fjendstab. Lad dem kun mærke,
At Dannerkongen end har Magt i Landet
Og en god Fortrøstning. Lad dem betænke,
At Den faaer at lude, der har lave Døre.

(Til Barnim, der nærmer sig med Junker Christoffer.)
Nu, Hertug Barnim! I gjer os vel Selstab
Paa Jagten. Ei sandt?

Barnim.

Det gjør jeg med Glæde.

Kongen.

J og min Søn Christoffer følges ad.

(Til Valne Johnson.)

Lad saa Alt være rede.

Valne Johnson.

Eders Naade vil erindre,

At Broder Helias fra Esrom har Løfte . . .

Kongen.

Er han her?

Valne Johnson.

Han venter netop nu paa Befaling.

Kongen.

Lad ham komme. Jo mere fra Haanden desbedre.

— Valne! vent lidt. Er der ingen Efterretning

fra Henning Bodebust?

Valne Johnson.

Nei.

Kongen (eftertænkst).)

Er der ikke?

(Helias og Tue Lange nærme sig. Barnim og Junker
Christoffer gaar. Valne Johnson trækker sig tilbage.)

Helias

(affædes til Tue Lange, mens Kongen hilser paa Barnim).

Lad nu mig tale først med Kongen.

Tue Lange.

Som I vil.

Kongen (til Helias).

Vor Marsk har sagt os, I har en Klage.

Helias.

Paa mit Klosters Vegne, naadigste Konge!

Tue Lange.

Og fremdeles paa mine, Herr Konge!

Kongen.

Hvem er I?

Helias.

Tue Lange, Herremand fra Thyen. Hans Klage
Er tildeels forbundet med min.

Kongen.

Saa tael!

Helias.

Sagen, Eders Naade, betræffer en Fordring,
Witstøl- og Dm-Kloster har til Herr Bugge
Paa hans Huusfrues Vegne. Fordringen angaaer
En Mængde Jorder og Gods, jeg har her
Bidløftig bestrevet. Alt dette blev
Velvillig skjædet til Klostret i Dm
Af Peder Wendelboe Drost, Fru Ingeborgs Fader.
Vel havde Drosten forinden pantsat
Til Kapitlet her i Viborg de samme Jorder,

Men givet Dem en beskreven Fuldmagt
 Til at indløse samme. Jeg beder Eders Naade
 Lægge Mærke hertil: Om Kloster fik
 Rettighed til Indløsning. Denne Fuldmagt,
 Samt Skjødet og Alt hvad dertil hører
 Blev gjemt i Wittskøl, der er Moder til Dem,
 Og hvis Bligt det er at paasee dets Larv.
 Wittskøl igjen er en Datter af Esrom;
 Eders Naade veed, det er anlagt og bygget
 Af Brødre fra vort Kloster. Altsaa maa Esrom
 Atter tage sig af Dem og Wittskøl.
 — Eders Naade fatter?

Kongen

(der har hørt opmærksom til).

Bliv I kun ved.

Selias.

Nu har Kapitlet og Kannikerne hersteds
 Saaet Pantfætnings-Summen betalt af Herr Bugge,
 Og altsaa overdraget ham deres Ret.
 Herr Bugge har atter skjødet al Jorden
 Til Nørreklosters Munke. Han nægter standhaftigt
 At vide Noget om den første Skjødning,
 Han nægter, at Dem har Indløsnings-Ret.
 Der er skrevet i lang Tid og verlet Breve
 Mellem os og Kapitlet; jeg har været imorges
 Hos Herr Bugge paa Hald; — men til ingen Nytte.

Lue Lange
(sagte til Helias).

J glemmer mine Gaarde.

Helias (ligeledes sagte).

Ret nu skal de komme.

Kongen.

Broder Helias! den Sag er saare forviklet.

Helias.

Desværre; især da den skrevne Fuldmagt
Samt Skjødet er tabt, aldeles tabt
I Vittskøl, man veed ikke ret hvorledes.
Abbeden er from, han er mærkelig from,
Men eenfoldig som en Due. Bort Kloster har tænkt paa,
At sætte i hans Sted en erfaren Broder.

Kongen (smilende).

Maaſtee Broder Helias?

Helias.

Ifald saa var,
Saa er det min Pligt at adlyde Klofret.

Kongen.

Oh nu, hvorfor ikke? Der er atter en Dag!
Abbeden i Om har været, om jeg mindes,
Kjeldermester i Esrom.

Helias.

Det har han, Eders Naade.

Kongen.

Men sig, hvorfor har Eders Kloster ikke
Bragt Sagen for Landsting, nu jeg er her?

Lue Lange.

Eders Naade! Broder Helias mener, at Klosteret —

Helias (forstræffet).

Nei, brave Lue Lange! det mener jeg ikke.

(Sagte.)

J skal tie, har jeg sagt.

(Høit.)

Eders Naade vil indsee

At Sagen er noget svær at bevise.

Vi har stølet mere paa Underhandling.

J ældre Tider var den Ting let.

Under Eders Fader (hvis Sjæl Gud have!)

Var Kloster og Kirke høit i Ære.

En Abbeds Udsagn, hans hellige Forskkring

Gjaldt mere for Kongen end Vidner og Breve.

(Lidt sydig)

Nu har Eders Naade, som vitterligt, indført

Rettergang i Landet. Alt tages strengt.

Det er saare priseligt —

Kongen (alvorlig).

Det skulde jeg mene.

Helias.

Sandt nok. Men Eders Naade vil mindes,

J har lovet høitidelig Vitskøl Kloster
Gunst og Beskyttelse —

Kongen.

Selv imod Loven?

Helias.

Det siger jeg ikke. Dog kan man mene,
Ederes Sjæls Frelse beroer paa Løftet.

Kongen.

Uf den Mening er jeg ikke.

Due Lange
(affides til Helias).

J trækker

Liden i Langdrag. J glemmer jeg er her.

Helias (til Kongen).

Imidlertid er vort Kloster langmodigt.
Det tænker idelig paa Kongens Bedste.
Ederes Naade vil erindre, J skylder vor Abbed
Totusind Mark Sterling, der nu forfalde.
Han er beredt til, ifald han føies,
At forlænge Fristen.

Kongen.

Nu, det er mig fjært.

Abbed Andreas har skrevet mig til
Dg nægtet mig Frist. Han behøved' dem haardt
Til Klosters Bygning. Saa meget desbedre.

Feiden her i Sylland koster os Meget.
Nu seer jeg, hans Trang er ikke saa stor.

Helias.

Eders Naade mener da, Bittstøl-Kloster
Kan haabe —

Kongen (bestemt).

Nei. Det gaaer over min Magt.

Helias.

Herr Andreas har meent det Samme. Han sagde:
Kongen har ondt med at hytte sig selv
Mod de jydste Mænd — endstige vort Kloster.
Jeg har modsagt Herr Andreas, har sagt, han tog fejl.

Kongen.

Nei, Broder Helias! misforstaae mig ikke.
Hvis Eders Fordring havde Lovens Medhold,
Ved St. Søren i Nye! Herr Bugge skulde tvinges
Til at adlyde Loven. Jeg har viist dem idag,
Jeg forstaaer at sætte min Ret igjennem.

Tue Lange

(sagte til Helias).

Hvis I ikke vil tale, taler jeg selv.

Kongen

(gjort opmærksom).

Eders Lebsager har en anden Klage?

Helias (med et Suk).

Ja, det har han, Eders Naade! Krigen i Thyen

Dg Iydernes Indfald har skilt ham ved Alt.
 Herr Anderson og Bugge har et stort Ansvar.
 De har nedbrændt hans Gaarde; selv blev han tvungen
 Til en stammelig Flugt — han er ellers stridbar;
 Dg from og gudsfrygtig. En af disse Gaarde
 Har han stienket til Esrom.

Tue Lange.

Egentlig min Broder.

Han selv maa vide, hvorfor han har gjort det.

Kongen

(til Tue Lange).

Hvad begjærer I nu?

Tue Lange.

Jeg begjærer Erstatning

I Guld og Sølv eller jevngodt Gods,

Samt Dannemænds Bod og Knæfald paa Thinge.

Heliás (sagte).

I tager Munden for fuld.

Kongen.

Ei, Tue Lange!

Kan det ikke være mindre?

Tue Lange.

Ja, Eders Naade,

Jeg mener, Ridder Bugge fortjener ei Skaansel.

Hvis Eders Naade vil værdiges at lytte

Til mit ringe Raad, da troer jeg, man skulde
Jage Bugge fra Fald det snarest muligt.

Kongen (med Latter).

Ja, ved vor Frue! Eders Raad ere gode;
Det var vel det bedste. — Nu, staae Jer tiltaals!
Vel muligt, vi snart give Landene Fred.
Der tænkes paa Forlig. I saa Fald vil vi
See til hvad der ogsaa kan gjøres for Eder.
Nu maa vi forlade Jer. Vi skal paa Jagt.
Har I Lyst at gaae med?

Lue Lange.

Jeg takker Eders Raade.

Kongen (stjemtende).

I, Broder Helias, bliver vel hjemme.

Helias.

Mit hellige Raad . . .

Kongen.

Jeg veed det, jeg veed!

De værdige Brødres Vildbane ligger
Udenfor Skoven. Deres Jagt er stille.
De jage hverken med Falk eller Mynder,
Og dog gaae de sjelden Glip af Byttet.
Nu, bliv ikke vred; min Lyst er at stjente.

(Til Palne Johnson, der igien nærmer sig.)

Kom, Palne, kom! Lad sadle min Hest!
Morgenens Dont er endt. Din Konge

Christoffer.

Skal jeg træffe Jer her! I kommer som kaldet.
 Jeg er kommen forud for min Fader paa Jagten
 Og stilt fra de Andre. Hald = Slot er nær;
 Saa er det bedst, man er lidt forsigtig.

Rnub.

Desværre, I har Ret.

Christoffer.

Nei, nei! jeg har Uret.

Jeg glemmer, at I er Niels Bugges Søn.
 Men I veed, jeg mener intet Ondt —

Rnub.

Det veed jeg.

At jeg aander frit og vansmægter ikke
 I Fangenskab, fylder jeg Eders Høimod.

Christoffer.

Lael ikke derom. Lykken har Luner.
 En anden Gang kan I gjøre mig Gjengjæld.
 Men erindrer I hvad vi sidst taltes ved,
 Aftenen førend I gif fra Leiren?

Rnub.

Jeg erindrer det. Men min Fader er ikke
 Let at høie.

Christoffer.

Ja min ikke heller.

Knud.

Eder han agter. Hvis I var Konge, —
Jeg troer, han gav efter. Alles Hjerter
Binder Eders Mildhed.

Christoffer.

Hvis jeg var Konge?

— Knud, naar en Mand skal styre Rigets
Mægtige Roer, da troer jeg, han bliver
Streng og barsk alene ved Tanken,
At han ene raader over Alles Belfærd,
At mild Eftergivenesshed, en Dreining af Roret
Kan bringe ham og hans Fartøi paa Klipper.
Det er ikke godt, mens Hjertet endnu
Er ungt og blødt, at sættes til Konge.

(Leende.)

Men endnu har jeg Tid. Kommer Nar, kommer Raad.
Lad os kun holde sammen. Vi er' unge begge.
Endnu er vi ikke sat over Meget,
Endnu kan vi ynkes over Andres Dvide.
Lael I med Eders Fader, jeg taler med min,
Maaskee vi bevæge deres strenge Hjerter.

Gottskalk

(Der har trukket sig tilbage, nærmer sig hurtigt og siger sagte
til Knud:)

Min Herre! jeg øiner Eders Fader; han kommer
Med Stigsøn og fulgt af nogle Mænd.

Knud
(ligeledes sagte).

Min Fader!

Tael ikke derom!

Christoffer.
Er der Ugler i Mosen?

Knud.
Der komme nogle Skytter fra Halb. Det var bedst,
Om I fulgte med mig. Jeg kjender hver Sti.

Christoffer.
Godt; som I synes.

Knud (til Gotfalk).
Du bliver her.
(Han og Christoffer gaae.)

Gotfalk (ene).
Hvor han er munter og tilfreds, den ædle Junker!
Hvo der var som han! Han er fri og frank,
Han er Kongesøn, og jeg — jeg er Ridderens Svend.
Hvad han begjærer, det skeer som han vil.
Riget skal han arve; han har Land og Borg.
Jeg veed ikke Den i Verden er til,
For hvem jeg tør klage min Sorg.
(Gaaer ind i Huset.)

Fjerde Scene.

Niels Bugge, Ofte Stigson og et lidet Folge, der holder sig
i Baggrunden. Siden Chorbern.

Bugge.

Min vakke Svoger! Jeg misfjender ikke
Eders velmeente Raad. Men troe mig, her maa handle.
Vi har med en Mand at gjøre, der lurer
Paa hvert af vore Skridt, og ei let forknyttes.

Ofte Stigson.

J mener da, vi skal fornøe vort Forbund
Med den svenske Kong Erik?

Bugge.

Det mener jeg, Ofte!

Det hjælper lidet at eventyre Lykken,
Naar man ikke selv vil tage Haand i med.
Kongen maa see, vi har Magt og Evne.
Os maa han frygte — eller vi frygte ham!

Ofte Stigson.

J troer, man kan stole paa Erik?

Bugge.

Det troer jeg,

Uagtet han er ustadig, ja selv undersundig.
Men han hader Baldemar, der nærer Spliden
Mellem ham og hans Fader, Kong Magnus. Et Forbund
Med os er ham velkommen. Bengene, han kræver,

Maaske staves tilbage. Kun staaer jeg paa,
 Alt Intet sendes ham, før han har viist os
 Lidt mere kraftigt end sidst hvad vi
 Har at vente fra ham, — og helst et Indfald
 Paa Sjælland og Derne. Derved tvinges
 Baldemar til at søge vor Hjælp,
 Og jeg mener, at saa kan vi sætte Vilkaar.
 (Thorbern kommer.)

Thorbern (til Bugge).

Herr Ridder! I vogte Jer! Dannerkongen kommer
 Med et talrigt Følge. Han er lige ved Hegnet.

Dffe Stigson (bestyrret).

Dannerkongen?

Thorbern.

Han er paa Jagt.

Dffe Stigson.

Niels Bugge!

I lyde mit Raad! Dppebie ham ikke.

Bugge (til Thorbern).

Hvor mange Folk har han?

Thorbern.

Der ere Jægere fuldtop,

Og nede ved Bakken henved hundrede Skytter.

Bugge.

Han er nu for nær. Hør Hundene og Hornet!
 Hvis jeg gif, var det Flugt.

Dffe Stigson.

J vover at blive?

Bugge.

Lad Baldemar kun see, at jeg vover at blive.

Dffe Stigson.

Det bliver Eders Ulykke.

Bugge.

Vi har jo Stilstand.

Dffe Stigson (der seer ud).

Bed St. Margreth' i Næmild! Der er han allerede.

(Han og Bugge med Folget trække sig noget tilbage.)

Femte Scene.

De Forrige. Kongen. Hertug Barnim. Palne Johnson.

Lue Lange og et stort Følge af Hoffolk og Jægere.

Siden Aase.

En Jæger

(der gaaer forud).

Her kan Eders Naade faae en Forristning.

Kongen.

Det var vel, min Søn! det kan vi behøve.

Lue Lange.

Det er saa varmt, Eders Naade, at Rabnen gaber.

Kongen.

J har Ret, og Jagten vil heller ikke gaae.

Vi har Uheld med os.

(Nase kommer ud med Kruus og Bøger.)

Nase

(rækkende ham Bøgeret).

Naadigste Herre!

Kongen.

Tak, mit Barn!

(Drifter og giver hende Bøgeret igjen.)

Ei! du er fin og fager.

Dg velboren, Barn! (Til Palne.) Hun ligner Love.

Palne Johnson.

Meget sandt, Eders Naade! En mærkelig Lighed.

Hun har samme Høide.

Kongen.

Nei, Love er mindre.

(Til Nase.)

Men du har Dine, min Glut, skjelmiste som Loves.

— Afsted, I Herrer! Afsted til Jagten!

Det maa nu bære til, at Lykken fører

Os meer end hidtil.

(Ibet han gaaer forud for Følget, opdager han forbausset Bugge og Stigson.)

Herr Bugge! I her?

I hover at træde for Dannerkongens Nafn?

Bugge

(kommer frem, ledsaget af Stigson og sit Følge).

Ederes Naade seer det.

Kongen.

Og I frygter ikke

Vor frænkede Høiheds Brede, Niels Bugge?

I blues ei ved at krydse vore Veie?

Bugge.

Jeg mener, jeg har ikke Grund til at blues.

Kongen.

I har ikke Grund? Guds Død . . .

Palne Johnson (angstlig).

Ederes Naade —

Kongen.

Lie stille, Palne Johnson!

Barnim.

Jeg forener mine Bønner

Med Herr Johnsons . . .

Kongen.

Hertug Barnim! I veed ikke — dog,

Herr Bugge har Ret. Vi er nærved hans Gaard.

Vi bør dæmpe vor Brede. Det er os, der bør gjøre

Undskyldning for ham.

(Til Bugge.)

Men I har jo ønsket

En Sammenkomst med os, har forlangt vort Leide.

Det forundes Eder nu. Vort kongelige Ord
 Tilfiger Jer Tryghed. Hvad har I paa Hjertet?
 Har En af Eders Naboer nedrevet Skjellet
 Imellem Eders Forder? — Min kjære Herr Bugge!
 For den Sag gives der Sandemænds Log.
 Man bemøder ei Kongen, hvis Tid er viet
 Til Rigets Sykler. — Er I truet med Feide
 Og vil ikke tage Jer selv tilrette,
 Men stoler paa Kongen og Loven? — I tier?
 Jeg veed, hvorfor I tier. Her handles ikke
 Om Sandemænds Log, om Riddersnes Feider.
 Os er det, os, al Danmarks Styrrer,
 Der stævnes til Møde med En af sine Mænd.
 Mænd, der i Nar og Dag have stemplet
 Mod os og vort Raad, forlange nu Tryghed,
 For at stride med Ord, da det ikke vil lykkes
 At stride med Sværdet. — Saa tael da, tael!
 Vi har givet den ædle Hertug vort Løfte.
 Hans Forbøn skylder I, at Kongen glemmer,
 Han er Rigets Herster. — Hvi taler I ikke?
 I er ikke forberedt?

Bugge.

Jo, Eders Naade!

Det klages for Gud, jeg er forberedt vel.
 I syv Nar har I givet os Tid
 Til at grandstke vor Tilstand, at kjende klarlig

Vor frænkede Ret i dens hele Dybde.
 I syv Aar har Eders yndste Mænd
 Nafladeligt ventet at høres af Eder.

Kongen.

Og i syv Aar, kan I sige til med Sandhed,
 har I og Eders Venner feidet paa Riget,
 Budt Almuen op, sendt Vidie og Brand
 Rundt om i Landet, og i daarlig Blindhed
 Indkaldt fremmede Herrer i Jylland.

Bugge.

I Nøden søger man Hjælp, hvor man kan.
 Men paa Land og Rige har vi aldrig feidet.
 Eder, Herr Konge, har vi reist os imod,
 Og først, da mindeligt Forlig og Sone
 Var prøvet og prøvet paany, men forgjæves.
 Vi har tilbudt at staae Eder bi af vort Gods,
 At tjene Jer i Krigen meer end vore Fædre;
 Men kjæmpet for vore Friheder, kjæmpet
 For al vor lovlig erhvervede Ret.
 Den er ikke greben af Luften, men hjemlet
 Ved Statuter og ved Eders eget Tilsagn.

Kongen.

Ja, det ligner Eder Alle. Jeg har offret alt Mit.
 I tænke først og sidst paa Eder selv.

Bugge.

Af Ridderens Velfærd afhænger Landets.
 I Fred og Feide veier han meest
 Og agtes for Alle. — Men I glemmer, Eders Naade!
 Har vi flaget bittert over ideligt Indgreb
 I vor egen Ret, vi har ikke desmindre
 Talt til Bedste for Borger og Almue.
 Vi har meent og mener endnu, at Sjællands
 Og Fyens og Dernes Almue thynges
 Af ulideligt Arbeid og plages med Paalæg,
 At Eders Fogder handle med Grumhed
 Mod den menige Mand og over hans Kræfter.
 Vi har sagt, vi selv ville hellere døe
 End at vore Bønder skulde taale den Medfart.

Kongen.

I peger til Bandet og mener Ilden.
 Lidet har I bekymret Jer hidtil
 Om Bonden. Men jeg skal give Jer igjen
 Stykke for Stykke, Naat for Usødet.
 I taler vel om Almuens Arbeid, om Skatter;
 I flager, at ogsaa I maa yde
 Afgift til Kronen. Men I glemmer, Niels Bugge,
 I hvad Forfatning vi modtog Riget.
 Landet var pantsat; knap var en Plet
 Levnet, hvor vi kunde reise vor Kongsgaard.
 Enhver havde mest, der mest maatte gribe.

Holsterne var' Eders Herrer. Fremmed
 Klang det Maal, der taltes til Eder.
 Fremmed var Rettergang, fremmed var Loven,
 Fremmed var selv det vilkaarlige Bud,
 Utaaleligt dobbelt, fordi det var uvant.
 Mænd, der var fjendtligsindet mod os,
 Havde Borge og Fæste; Oprør og Felder
 Ulmed' under Afsen og trued' os dagligt.
 Den maatte vel have dristig Pande,
 Der turde gribe efter Danmarks Krone.
 — Vi har indløst Riget; vi har Skridt for Skridt
 Erhvervet vort Land; Holsterne har vi
 Taget over Grændsen, frigjort Havet
 Og Rigets Strømme for Vikinger, indført
 Lovlig Omgang mellem Mand og Mand.
 Hver Bending, vi har taget i Skat og Afgift,
 Har vi trolig anvendt til Landets Bedste.
 Og nu kommer I og klager over Skatter?
 I denne trængsfulde Tid, da Ridder
 Saa godt som Borger og Bonde burde give
 Den sidste Skjærv, burde gladelig dele
 Med Kongen det sidste Stykke Brød, kommer I
 Og klager over Indgreb i Eders Frihed?
 — Men jeg veed, Niels Bugge! I og Eders Venner,
 Naar der spørges om Landets betrængte Tilstand,
 Gad allerhelst stille, gjorde allerhelst Intet.

Bugge (i Bevægelse).

Intet? — I mindes, naadigste Herre!
 Dengang Eders Fader, Kong Christoffer, var død,
 Dengang Grev Bert hærjede Jylland,
 Og Landet leed af usigelig Vaande:
 Gad vi dengang stille? Hvo var det dengang,
 Der havde Mod til at trodse Faren?
 Niels Ebbesen og vi, vi friede Jylland
 For Holsternes Hær; vi gjorde det muligt,
 At I kunde gribe efter Danmarks Krone.
 Uden os var I bleven hos den bayerste Ludvig,
 Langt fra Danmark, langt fra dets Throne.

Kongen

(der oftere har villet afbryde ham).

Lie, Niels Bugge! bland ei Eders Sag
 Med Ebbesens! Han var en Hædersmand; han
 Befriede Landet af Kjærlighed til det,
 Med Livsvoxe, ved en mærkelig Gjerning.
 I drives af Had; I sætte Jer op mod
 Enhver, I ei støtter om, det være
 Fremmede Fyrster eller Rigets Herster.
 Eders trodsige Hjerter taaler ei Sceptret
 I Kongens Haand.

Palne Johnson

(der har yttret Sorg og Urolighed).

Min fjæreste Herre . . .

Barnim.

Ederes Naade betænke . . .

Kongen.

Nei, lad mig tale!

Var jeg dannet af Steen, jeg kunde ikke tie.

(Til Bugge.)

Jeg veed hvad I vil. I vil, jeg skal handle
 Og skalte med Riget som Baldemar af Slesvig,
 Da I vel havde faaet ham faaret til Konge:

Vortstjænke Landet i uværdige Lehn.

Jeg mærker, I vil lave mig det samme Bad,

Som Ludvig Albrechtson Marss beredte

Vor betrængte Fader. Men Tiden er forbi.

For længe har I sat min Taalmod paa Prøve.

See Eder nu! Der er atter en Dag!

Naen skal stemmes i Udspringet! Vingen

Stækkes paa Eter, saa sandt jeg er Konge!

Bugge.

Nei, Kong Baldemar! I fare i Mag!

Hanseernes Gjæs, som I kalder dem, kan I

Stække Vingerne paa, men Orn og Falk

Flyve lidt for høit. — Lad da kun briste

Hvad der ikke kan bære! Brager I Freden,

Endnu har vi Magt at bestaae under Feiden.

Og, med Gud, det skal vi! Den fri Mands Lyft

Er at glæde sig ved og nyde sin Frihed.

Vil Sjælland med Thyen og Derne bøje
 Nakken under Naget; vi jydsk Mænd,
 Saa hjælpe os Gud og Sancte Drotten dyre!
 Vi gjøre det ikke. Mit Navn skal heller
 Udsettes af Jorden, mit Skjoldmærke veires
 For alle Vinde, før jeg og Mine
 Taaler al den ulidelige Evang.
 — Der har I, naadigste Dannerkonge!
 Niels Bugges og hans Benneris sidste Svar.

(Han med Dffe Stigsen og Folget gaae.)

Kongen.

Det skal jeg taale? — Griber ham flux!

Barnim.

Nei, Eders Naade! han har vort Leide.

Kongen.

Vort Leide? En Mand, der undstiger Kongen?
 Som I vil — lad ham gaae! Han slipper os ikke!
 — Men nu, Hertug Barnim, intet Ord om Forlig!
 Folket skal væbne sig, Skytterne drage
 Op imod Hald med Buer og Bliver.
 Taften er Stilstanden endt. Naar Solen
 Bjerges i Havet, da vee dig, Bugge!
 Da kommer atter din frænkede Konge!

(Alle gaae.)

Tredie Act.

Bærelse paa Kongsgaarden i Viborg.

Første Scene.

Palne Johnson. Siden Junker Christoffer.

Palne Johnson (ene).

Om! hm! Hvad vil Hertug Barnim derinde?
 Hvad kan han tale saa længe med Kongen?
 Det er ikke for Intet. Men hvad kan det være?
 Om Holsteen, som man siger? — Ja, jeg maa give Tid.
 Hans Naade beslutter, forkaster — og siden,
 Naar Alt er i Orden, faaer jeg det at vide.
 Det er mageligt nok — naar jeg blot vidste nu —

(Junker Christoffer kommer ind.)

Christoffer.

Det var vel jeg traf Eder. Siig mig, Herr Johnson!
 Fortælg mig Intet! Hvad har min Fader
 Besluttet mod Herr Bugge?

Palne Johnson.

Min ædle Junker!

Eders Fader er ubøielig. Feiden begynder.

Christoffer.

Men kunde hverken I eller Hertugen styre
Min Faders Brede.

Palne Johnson.

Det var ikke muligt.

— Ulykkelige Møde!

Christoffer.

Men Rhytet fortæller,

At Hertugen bringer os Fred fra Holsteen.
Hvortil skal da Feiden? — Er Rhytet grundet?

Palne Johnson.

Min unge, naadige Junker! I veed,
En Tjener tør ikke sladdre af Skolen.
Det er Rigets Handlinger. Der kræves Tausshed.

Christoffer.

Ja, det tænkte jeg nok; man saaer Intet at vide.

Palne Johnson (affides).

Det samme siger jeg.

Christoffer.

Der kommer min Fader.

Anden Scene.

De forrige. Kongen og Hertug Barnim (fra et Sidesværelse).

Kongen.

Nei, Hertug Barnim! Lad nu Høgen paa Gald
 Inat prøve Kræfter med den kongelige Drn.
 Hytter jeg mig ikke, mens det end er Tid,
 Da træffer mig samme Skjebne som min Fader.
 De henfarne Tider minde mig alvorligt.
 Meer end een af vore Danste Konger er her,
 I Hjertet af Jylland ynkelig ombragt.
 I har selv været Vidne til denne Mand's
 Utrolige Driftighed.

Valne Johnson.

Naadige Herre!

I har været for streng mod Niels Bugge.

Kongen.

Valne!

Jeg veed, man bebreider mig Stoltthed. Man troer,
 Jeg agter mine jydskke Herremænd ringe.
 Men I kan ikke sætte Jer ind i et ædelt,
 Et høimodigt Hjertes Følelser. Kongen
 Kan ikke bøje sit salvede Hoved,
 Kan ikke skjule med Raabens Purpur
 Sin frænkede Høihed. Land og Rige
 Fæster sit Blik paa al hans Idræt.

Vakler han, giver han tvivlraadig efter,
 Til hvem skal da Rigets indbygde Mænd
 Sætte deres Tillid? Paa hvem skal de haabe?

Christoffer.

Min Fader! Eders Magt er saa velbefæstet;
 I har saa ofte, særdeles i Sylland
 Vist hvad I mægter, at der voves Lidet,
 Om I byder Haanden først til Forlig.

Barnim.

Landets Vilkaar kan jeg ikke bedømme;
 Den Sag er mig ubekjendt. Men, Eders Raade,
 Vel mener jeg, der er Grund til at agte
 Paa Rigets Stilling mod fremmede Tyrster.
 Keiseren, veed I, har meer end eengang
 Bæret i Lyften efter Høiheds-Retten
 Over Eders Lande. Everrig og Holsteen
 Lure paa Rigets indvortes Gjæring,
 Og have hidtil benyttet den klogt.
 Det synes mig rigtigt, under Kaar som disse,
 At styrke Riget med Fred, at krone
 Værket, I har saa hæderlig begyndt.

Kongen.

Sydsjællands Keiser, og I andre Herrer
 Sonden for Elben, min kjære Hertug Barnim!
 Have Gud være lovet nok at gjøre

Med egne Sager. I nødes vel til
 At lade mig i Ro. Holsterne løbe
 Til og fra; dem frygter jeg ikke.
 — Lad vore Naboer længe nok troe,
 At Danmarks Rige kan vindes med Letthed.
 Krøniken viser, den Sag er ikke
 Saa let som man mener. Mellem os kan vi feide.
 Det ligger engang i Folkets Natur,
 Og er hævdet ved en lang og frigerist Fortid.
 Underledes er det, naar en ubuden Fjende
 Kommer os for nær. Lad Jer ikke stufte
 Af de oprørske Ridderses Færd, hvis Blindhed
 Har indkaldt Fremmede. De er selv de første
 Til at jage dem ud. — Banskkelige Lider,
 Lider, da hvert et Haab syntes ude,
 Har Riget oplevet. Undergangen trued'
 Med at gribe det som sit visse Bytte.
 Men altid har Folkets Manddom og Styrke,
 Dets trofaste, tillidsfulde Hjerte godtgjort,
 At Danmark er ikke let at vinde.
 Og et naadigt Forsyn har altid under Farer
 Mæst bestjærmet vore Riger og Lande.

Barnim.

Forsynet burde man ikke friste.
 Et tappert Folk har før bukket under
 For Overmagt, veed I. Danmark er lille —

Kongen

(afbrydende ham).

Danmark er ikke lille. Et Land,
 Havet befylder, et talrigt Dland,
 Har vide Grændser. Strøm og Sunde,
 Øster- og Nord-Sø er vort Riges Andeel.
 Eller er det kun Bløieland, Heder og Skove,
 Der udgjøre Danmark? Folket, der færdes
 Paa Søen, udbider daglig dets Grændser.
 Hiint blaa, hiint vældige Hav, min Hertug!
 Er vor Mark og Bøng, og Kjolen det Bløjærn,
 Der stjerer dybe, frugtbare Furer.
 Hvert Skib, besat med dæligt Mandskab,
 Er en svømmende Befæstning, Dækket paa Skibet
 En flydende Kyst, vore Fjender skal frygte.
 Dette Danmark, I kalder lille, har strakt
 Sine Arme vidt over Lante Venden,
 Vidt over Bretland. Fortids Bedrift
 Er Nutids Skjoldmærke, vidner for Verden
 Om Rigets frie, dets adelige Herkomst.
 Med Gud og med dette Banner skal vi,
 Som kaaret Hersker, tillidsfuldt møde
 Den Fremtid, Forsynet har bestemt os.
 (Hilser Hertug Barnim og gaaer ind, fulgt af Valne Johnson.)

Barnim.

Mit Grind er endt. Det er bedst jeg reiser.

Christoffer.

Nei, min Hertug! tab ikke Modet!
Min Fader ønsker Forlig, det veed jeg.

Barnim.

At mægle Forlig mellem slige haarde,
Uhgjælige Mænd — min ædle Junker!
Tilgiv mig — er utaknemmeligt Arbeid.

Christoffer.

Vi maae oppebie Tiden.

Barnim.

Hvo veed hvad Tiden
Gjemmer i sit Skjød! Den næste Nat,
Der forestaaer Halv, kan ryste fra Grunden
En gammel, adelig Slægt.

Christoffer
(greben af Uro).

J har Ret!

Vi maae tænke paa Raad. Følg med mig, Herr Barnim!
Lad os aftale —

(standsende.)

Hvad om jeg gav Knud Bugge
Et Bink, at han kan bevæge sin Fader — ?

Barnim.

Saa er det paa Tide; det er nær ved Soelbjerg.

Christoffer.

Dg min Fader er hurtig. — Kom, Hertug Barnim!
 I er den Eneſte, der end kan hjælpe.

(De gaae.)

Tredie Scene.

(Værelſet paa Gaard.)

Agnes og Gotſkalk komme ind.

Agnes.

Hvor er nu Pater Helias?

Gotſkalk.

Han ſeer Kapellet.

Fru Ingeborg viſer ham, efter hans Dnſte,
 Alt det Mærkelige, der er paa Gaarden.

Agnes.

Han kjender dig godt, ſom det lader.

Gotſkalk.

Savist!

Endſkjøndt jeg havde kun lidet at ſtaffe
 Med ham i Eßrom. Den venlige Broder
 Nicolas tog ſig af mig.

Agnes.

Hvorfor

Løb du fra Kloſtret?

Gottskalk.

Nicolas døde.

Brødrene vare saa blege, saa strenge.
 Gen Dag gif som den anden. Jeg sygned'
 Og svandt hen som en Fugl, der spærres i Buur.
 Der var bag Klostermuren en Have —
 I skulde blot see den! Lidt Urter og Abild —
 Der gif de ned og snapped' efter Lust.
 Jeg holdt det ikke ud. Hvad skulde jeg i Klostret?
 Deres Messer var' mig for lange. Cellen,
 Jeg sov i, blev mig tilsidst for snæver.

Agnes.

Hvo veed — kanskee det var bedre for dig,
 Du var bleven i Klostret. Det var ikke ret,
 At du vilde forsfage det fromme Liv,
 Himlen bestemte dig.

Gottskalk.

O, tael ikke saa!

I bedrøver mig. Var jeg bleven i Klostret,
 Var jeg aldrig kommen til Halb, til Herr Bugge.
 Her rider jeg fro og munter i Sæblen,
 Drikker hver Morgen Duggen, der falder,
 Lumler min Ganger,
 Lytter til Skovens liflige Ganger,
 Hler til Jagten, naar Hornet kalder.
 Gjalder det Feide, gaae vi at stride,

Da følger jeg glad ved min Herres Side.

(Synkende paa Knæ og med Taarer.)

O, min ædle Jomfru! var jeg bleven i Klofret,
Da havde jeg aldrig lært Eder at kjende;
Hadde slet ikke vidst, hvor mildt Eders Dine
Kan smile, hvor mildt I kan Ordene føle.

Agnes.

Gotstalf! jeg troer, du er taabelig — reis dig!

Fjerde Scene.

De forrige. Fru Ingeborg. Broder Helias.

Helias, der gaaer foran, seer studsende den knælende Gotstalf.
Fru Ingeborg bemærker ham ikke, da han ved deres Ind-
trædelse hurtig reiser sig og, efterat have hilset med Urefrygt,
forlader Scenen.

Helias (affides).

Min kjære Gotstalf er nok Hanen i Kurven.

(Høit til Fru Ingeborg.)

I lever i Herlighed, min ædle Frue!
Det kostbare Billed af Guld og Perler,
I skænked' mig til en kjærlig Erindring,
Er altfor rigt for den ydmyge Broder.

Fru Ingeborg.

Det er Eder af Hjertet undt, Herr Vater!
Den fromme Broder Toke, vi traf i Kapellet,

Bragte det med ifjor fra England.

— I kjender ham, troer jeg?

Helias (undvigende).

Nei, ikke stort,

Ikke synderligt. Vel har han været en Tid
Hos os i Esrom; men en søte Tid.

Fru Ingeborg.

Han er heller ikke gammel hos os.

Helias.

Men undskyld,

At jeg er saa dristig, min ædle Frue!

Da vi kom fra Kapellet, forbi en Hvalving,

Blev jeg en Jerndør vaer, en lille,

Kun to Mand bred. Til hvad Gavn er den?

Fru Ingeborg.

Den gaaer under Muren ned til Søen.

Den er anbragt tilforn for det Tilfælde, Gaarden

I Feidetid blev belagt, for at skaffe

Tilførsel —

Helias.

Ei! og som hemmelig Udgang?

Fru Ingeborg.

Tildeelø ogsaa derfor.

Helias.

Saa? — Af, Alting

Er anlagt her saa kostbart som sindrigt.
 — Ja, min ædle Frue! hvormed skal jeg gjøre
 Gjengjæld for al Eders Godhed mod mig?

Fru Ingeborg.

Tænk ikke derpaa!

Selias.

Jeg formaaer det ei heller.

Dog har jeg her fra min Romerreise
 Et sjønt Klenodie, vel ikke stiftet
 Til Dienslyst, men af dyb Betydning
 For et fromt og troende Hjerte som Eders.
 Det er en Veronica.

Fru Ingeborg.

Det fjender jeg ikke.

Selias

(Har taget en omhyggelig indsvøbt lille Dug frem, der er
 indfattet i rødt Silketoi).

Det er sjældent hertilands. Det er kun en Dug;
 Men Frelserens Billed i en Efterligning
 Er indtrykt derpaa. Den hellige Fader
 I Rom har viet den ind. Han selv
 Har skjænket mig den. Legenden fortæller:
 Den Dag, vor Herre til Golgatha vandred,
 Forsmægted' han svart af Træthed og Møde.
 Og han segnede ned paa Veien. Da traadte
 Den fromme Kvinde Veronica frem

Dg flyede ham en Dug at svale sit Ansigt.
 Dg alt som han trykte sit Ansigt til Dugen,
 Saae man klarligen Træk for Træk
 Det hellige Mashyns Billed derpaa,
 Grandgiveligt som en Kunstners Arbeid.

Femte Scene.

De forrige. Bugge og Knud komme hurtigt ind.
 Siden Ebbe.

Bugge.

Du gjør dig urolige Laufer. Kongen
 Vover det ikke.

Knud.

Men send dog et Bud
 Til Viborg, min Fader!

Selias

(opmærksom paa Bugge og Knud).

Hans Hellighed, Baven,
 Bevarende endnu den kostelige Dug.

Bugge.

Et Overfald, siger du; her paa Gald?

Selias.

(affedes, lyttende).

Et Overfald? nu?

Agnes.

J siger, Her Pater?

Helias.

Jeg siger, Hans Hellighed, Paven, bevarer
Den hellige Dug. (Affides, lyttende.) Nu allerede?

Bugge.

Dg et Bud er sendt dig? Hvad meldte da Budet?

Knud.

At Faren var nær, Overfaldet fastsat
Til iasten.

Helias (affides).

Iasten?

Knud.

At Kongen vilde storme
Med al sin Magt; at J burde tænke
Paa Forlig med Kongen.

Fru Ingeborg.

Nu, kjære Herr Pater?

Helias.

Jeg siger, Hans Hellighed, Paven...

Bugge

(bliver dem vaer).

Er J her?

Det er Jer, Broder Helias?

Knud (til Bugge).

Kjæreste Fader!

Bugge

(efter et Diebligs Betænkning).

Rid selv til Viborg. Rid flux tilbage,
Naar du mærker Uraad.

Knud.

Jeg flyver afsted.

Bugge.

Men, Knud, vær forsigtig!

Knud.

Vær kun uden Frygt.

(Gaaer.)

Bugge (til Helias).

Jeg er til Eders Tjeneste. (Til Ingeborg.) Lad os alene.

Fru Ingeborg.

Herr Pater! jeg takker Eder venligst for Dugen.

Helias.

Den hellige Jomfru være med Eder!

(Fru Ingeborg og Agnes gaae.)

Bugge.

Velan, Broder Helias!

Helias.

Ifald Eders Lid

Er knap, Herr Ridder — jeg er vant til Taalmod.

Bugge.

Nei, nei! jeg har Lid. — Hvad har I paa Hjertet?

Heliás.

Jeg ønsker at bringe vor Trætte, Herr Ridder,
Til Endelighed.

Bugge.

Jeg har sagt Jer min Mening.

Heliás.

Det har I, Herr Bugge! I staaer paa Ebers Ret.
Jeg fortænker Jer ikke deri, men frygter,
At Sagen vil volde Jer stort Bryderi.
Vor Trætte maa nu beroe paa Vidner —

Bugge

(Der er gaaet urolig op og ned, uden at høre efter, standser ved
Vinduet tilvensstre og seer ud).

Endnu er der Intet at see.

(Til Heliás, idet han igjen kommer frem.)

Paa Vidner?

Heliás.

Der altid kan gjøre Spørgsmaalet tvivlsomt.

Bugge

(vinker ved Vinduet efter Nogen).

Øbbe, kom op!

(Til Heliás.)

Spørgsmaalet tvivlsomt?

Heliás.

Med Ebers Samtykke, jo. Fremdeles,

Hvis Fuldmagten findes, har I tabt al Ret;
 Og umuligt er det ikke.

(Ebbe kommer ind.)

Ebbe.

Hvad befaler I, Herr Ridder?

Bugge

(affedes til Ebbe).

Hvor mange Ryttere blev sendt igaar
 Til Herr Peder Andersen?

Ebbe.

Henimod Trede.

Bugge.

Hu! det var en Feil! — Siig til Thorbern,
 At Rytterne skal væbnes og samle sig i Gaarden.

(Ebbe gaaer.)

Broder Helias, undskyld!

Helias.

Det siger Intet.

(Vedblivende)

Nu tænker jeg som saa: naar I vil vedgaae,
 At Skjødets er udstædt og givet til Herr Peder,
 Abbeden i Bistøl — jeg siger kun Skjødets,
 Ei Fuldmagten til at indløse Pantet —
 Da vover I Lidet; vor Pligt er det altid
 At fremlægge den bestrevne Fuldmagt.

Men os kan I tjene; og hele vor Trætte
Kunde vel muligt endes.

Bugge (opmærksom).

Hvorledes?

Helias.

Seer I,

Er det først bevundet, at Herr Peder, uagtet
han nægter det, modtog Skjødet i Gjemme,
(Som sagt, vor Samvittighed siger, det er saa)
Da er der Grund til at fordrø for det hele
Erstatning af ham.

Bugge (spændt).

Nu da, Herr Pater?

Helias.

Men vort Kloster agter at dømme ham mildt,
Lage Hensyn til Alderens Glemsomhed, nøies
Med at fordrø ham affat. Forresten kan han leve
I Fred hvor han vil. — I saa Fald er jeg,
Hvis ringe Fortjenester agtes for høit,
Bestemt til at vicariere, og siden
At sættes til Abbed. Det er mig da let
At henlægge hele Sagen ad acta,
At dække den ned, og derved befrie
Eder, Herr Ridder, for al Bryderiet.

Bugge.

Jeg kan ikke komme mig af min Forundring.

Hvorledes? Herr Peder, den værdige Mand,
 Ederes Jævnchristen, vil I jage fra Klostret?
 Til Løn for han ikke vidner imod mig
 Skal jeg række Haand til . . . Det vover din arge,
 Kullede Munk at foreslaae mig?

Helias.

Min ædle Herr Ridder! I misforstaaer ganske . . .

Bugge.

Bort fra mit Ansyn! Hos mig gjælder ikke
 Ederes frogede Lønveie. Bort! hvis jeg seer Jer
 Atter paa Hald, ved mit Liv! I skal gribes!
 Jeg lader Jer vinde ned i Taarnet!

Helias

(med undertrykt Harm).

I Taarnet? Saa sagte, Herr Bugge! saa sagte!
 I vogter Eder vel.

Sjette Scene.

De forrige. Fru Ingeborg.

Fru Ingeborg

(kommer hurtig og angstlig ind).

Hvad er her skeet?

Bugge (til Helias).

Har I fattet min Mening?

Helias.

Seg gaaer, Niels Bugge!
Men vi træffes igjen! (Affides.) Hen til Broder Tofe!
(Gaaer.)

Fru Ingeborg.

Hvi er I saa opbragt?

Bugge.

Det var Munken — han er falsk,
En Hykler, som de Andre.

Fru Ingeborg.

Hvad var hans Hensigt?

Bugge.

Tael ikke derom. Han er det ikke værdt.

Fru Ingeborg.

Han har sat Jer i daarligt Lune.

Bugge (adsprebt).

Han ikke . . .

Seg har Grund nok desuden.

Fru Ingeborg.

I mener?

Bugge.

Nu ja —

Der er slemme Tidender.

Fru Ingeborg (urolig).

Hvilke?

Bugge.

Vi kan vente . . .
(standser.)

Fru Ingeborg.

Hvad kan vi vente?

Bugge

(ligesom med Besvarlighed).

Veed du, Erland Kalf

Er gaaet over til Kongen med trende Slotte,
Riberhuus . . . Gram . . . og Møgeltøndern.

Fru Ingeborg
(med et Udraab).

Kalf?

Bugge.

Ja, Kalf. — Der er Faa, man kan lide paa nu.

Fru Ingeborg.

Det Tab er smerteligt.

Bugge

(der gaacr op og ned).

Hum! — Er Knud . . .

(standser.)

Fru Ingeborg.

Hedet bort?

Bugge.

Jeg veed. Men, er han kommen . . .

Fru Ingeborg.

Tilbage?

Bugge.

Nei, det kan han ikke.

Fru Ingeborg.

Hvad da?

(Da Bugge tier, og som for at give hans Lanter en anden Retning.)

J har Intet fortalt mig om Kong Eriks Budskab.
Hvad Udfald fik det?

Bugge.

Det faldt ud til Intet.

Gud naade den Mand, der skal the til Andre!

(Gaaer igjen hen til Vinduet.)

See, Solen gaaer ned.

Fru Ingeborg.

Hvor rød den gaaer ned!

Bugge.

Du har Ret, som blodig.

(Efter et Dphold.)

Nu er Stilstanden endt.

Fru Ingeborg

(bedækker Ansigtet med Hænderne og græder).

Bugge.

Solen gaaer ned. Hvo veed, om ikke jeg —

(Vender sig og seer forundret paa Ingeborg.)

Hvad feiler dig? — Ingeborg! du græder? Nu, tael!

Fru Ingeborg.

Min Herre! jeg har aldrig seet Jer som nu.

Bugge.

Ingeborg, det er ikke Tider til at klynke.

— Hvo er det der kommer? Knud? Alt her!

Syvende Scene.

De Forrige. Knud, ledsaget af Ebbe og Abstillige af
Gaardens Folk. Siden Agnes og Gotshalk.

Knud

(der kommer tilsomt).

Min Fader! der er intet Dieblif at miste.

Bugge.

Kommer du fra Viborg?

Knud.

Nei. Jeg blev nødt til

At trække mig tilbage. Kongen rykker frem.

Fru Ingeborg (forstræffet).

Kongen?

Knud.

En Part af hans Hær er dragen

i Stilhed gennem Skoven til Søen. Den begynder

At sætte sig over paa Flydebroer, Baade —
Vi maae tænke paa Forsvar.

Fru Ingeborg.

Hellige Jomfru!

Akker han mod Gald?

Bugge.

Jeg har tænkt paa Forsvar.

(Til Ebbe.)

Ere Skytterne samlede?

Ebbe.

Jo, Herr Ridder.

Thorbern har alt fordeelt dem paa Muren.

Knud.

Tilgiv mig min Uro. Men vi ere kun faa.
Endeel er sendt bort.

Bugge.

Jeg tænker, vi er nok.

— Min Ingeborg! Jeg venter at see dig behjertet.

Fru Ingeborg.

Jeg sætter mit Haab til Gud og Eder.

(Agnes med endeel Piger kommer ind.)

Agnes

(ængstlig til Ingeborg).

Faster! man kan see fra mit Kammer en Mængde
Bevæbnede Mænd; de samles om Gaarden.

Fru Ingeborg.

Jeg veed det, mit Barn! Vær uden Frygt.
Vi vil haabe det Bedste.

Agnes (til Knud).

Af Gud, det vrimler
Af Ryttere vidt over Sletten.

Knud.

Fat Mod!

Endnu er der ingen Fare.

Bugge.

Min Hustru!

Hold Alt i Beredskab; Matten bliver streng.
Folket kan trænge til at vederqvæges.

Fru Ingeborg.

Jeg vil gaae og give Befaling.

(Sun og et Par af Vigerne gaae ud tilhoire. Gotskalk
kommer ind fra Hoved-Indgangen.)

Gotskalk (til Bugge).

Herr Ridder!

Mig sender Thorbern. Den fremmerste Hob
Har begyndt et Angreb med Stavshynger.

Bugge.

Vel.

Vi skal tage mod dem. (Til Gotskalk.) Du bliver her
Med Ebbe og et Par af Folkene. Stil dig

Ved Vinduet, og hold Die med Alt.
 I Nødsfald send mig et Bud. (Til Knud.) Kom nu!
 (Standsende.)

Min Søn! vil du hellere blive . . . jeg veed,
 Feiden med Kongen har ikke dit Bifald.

Knud.

O Fader! hvor kan I troe, naar det gjælder
 Ederis Liv og Belfærd —

Bugge.

Velan, saa kom!

Lad os tage vore Vaaben. Valdemar skal lære
 Høgen paa Hald at kjende. Afsted!

(Han og Knud gaae med de Bevæbnede, med Undtagelse af
 et Par af disse og Ebbe, der tilligemed Pigerne under
 det Følgende stille sig ved Vinduet.)

Agnes.

Hvorledes vil det ende?

Gotstalf.

O, jeg tænker, godt.

Jeg var før paa Muren. Da banked' mit Hjerte
 Af Lyst og Glæde; jeg længtes efter Kampen.
 Men jeg er tilfreds. Jeg kan bilde mig ind,
 Jeg er sat til at være Forsvar for Eder.

Agnes.

Gotstalf, jeg døer af Angst.

Gotiskalk.

Hvorfor det?

I Feidetid lever man dobbelt mod ellers.
 Hvert Minut, man lever, er kjøbt og betalt.
 Stig her op, Somfru Agnes! I skal see, jeg har Ret.
 Det er en Lyst at see dem storme og stride.

Agnes.

Jeg har ikke Mod til at see det.

Gotiskalk.

Saa vil jeg.

(Stiger op ved Vinduet tilvenstre.)

Der er muntert. De er' nu isærd med at reise
 Et Blokhuus.

Agnes.

Et Blokhuus? Hvortil er det?

Gotiskalk.

Ei, Murene falde dem lidt for høie;
 De gider ikke strække deres Been for at naae dem.
 Derfor staae de paa Blokhuset.—Nu gjør de et Angreb...
 Det er Mænd med Spyd, og Bueskytter bagved.

Agnes.

Seer du Intet til Knud og Herr Bugge?

Gotiskalk.

Nei.

De er fagtens i Taarnet, østen paa Muren.
 — Der seer jeg Thorbern, han har spændt sin Bue —

Gud naade Den, han tager i Sigte!
 — Hvad er det? Ebbe, kom op til mig — see!
 Under Taarnet derhenne?

Ebbe (der er steget op).

De har rullet Blider

Tæt under Muren.

Gotstkalk.

Ja, der kaste de Stene

Og svære Bjælker — hør, hvilket Bulder!
 Alle flokkes de om Taarnet. — Der sank
 En Part af Muren . . . de vil trænge sig ind
 Gjennem Abningen — see kun! — Men de drives tilbage —
 Der seer jeg min unge Herre — det er Knud —
 Han er midt i Brimlen — nei, jeg kan ikke længer —
 Jeg maa hen til ham — (springer ned.)

Ebbe.

Vent! — Striden er standset.

Agnes.

Standset? — Gotstkalk, see ad!

Gotstkalk (springer op igjen).

Han har Ret.

De trække sig tilbage. — Hvo er det der kommer?
 Nogle Ridderer med Følge. Kan du kjende dem?

Ebbe.

Nei;

Men det lader til, de vil ind.

Gotskalk.

Ja, see der!

Borten bliver aabnet.

Agnes.

Hvad kan det betyde?

Ottende Scene.

De forrige. Fru Ingeborg med nogle af sine Piger.

Agnes (iler hende imøde).

Kjæreste Fæster! er Striden standset?

Fru Ingeborg.

For en Stund. Det er kun en daarlig Frist.

Hertug Barnim har begjært at indlades.

Agnes.

Muligt

Bringer han os Fred.

Fru Ingeborg.

Ja, Barn, hvo veed —

Gotskalk.

Herr Bugge og Hertugen kommer.

Fru Ingeborg (affbes).

Mig griber

En Angst som forestod nu det Værste.

Tiende Scene.

De forrige. Niels Bugge. Knud (begge bevåbnede).
Hertug Barnim med følge. En Mængde Bevåbnede,
der forblive i Baggrunden.

Bugge.

Hertug Barnim! hvad bringer Eder midt under Feiden?

Barnim.

Det samme, der bragte mig, mens der var Stilstand:
Et oprigtigt Ønske, Herr Ridder! at jebne
Striden mellem Kongen og de jydskke Mænd.
Vel kunde jeg trættes og holde mig fra Sagen —
Ifandhed! her sættes min Taalmod paa Prøve.
Men mig bevæger saavel mit Løfte
Til Mechlenborgs Hertug som christelig Pligt.

Bugge.

J har ikke tabt Modet, uagtet J selv
Var Vidne til vort Møde med Kongen?

Barnim.

Nei.

Ehi jeg veed, naar Breden raader over Manden,
Da er han strøbelig og slagen med Blindhed.
Nu har J havt Tid til at fjølnes. Hans Naade,
Skjøndt heftig opbragt, har givet efter
For Junker Christoffers og for mine Bønner.
Han vil drage tilbage til Nyborg, saafremt
J og Eders Bønner begjære at samles

Med Rigets Visper, det bedste Mænd
 Ved Dannerhof i Nyborg. Der skal Forliget
 Sluttes, naar Eder's Klager er' horte.
 — Jeg seer for sildigt, her i Jylland,
 Hvor Feiden dagligt forbittrer Eder Alle,
 Udfones I aldrig. — (Efter at have ventet Svar.)
 Hvad har I besluttet?

Knud.

Min Fader! I give høimodig efter!

Bugge.

Endnu idag har jeg ønsket at stædes
 Til Dannerhof. Nu, da Feiden fornyes,
 Da jeg fra min Gaard har min Fjende for Dine,
 Synes det mig bedre, vi kæmpe med Sværdet.

Barnim.

Ved mit Liv! I kan ikke holde Jer paa Hald!
 Kongen har været hurtig. Eder's Benner
 Ere langt fra Eder, Flere faldne fra.
 Og I kan troe mig, Kalf paa Riberhuus
 Bliver ikke den Sidste, der svigter Eder's Sag.

Bugge.

Maaskee har I Ret. Men jeg tænker, vor Lykke
 Er ikke saa meget besringere fordi.
 — Baldemar pleier ikke heller at hæve
 En Bestolding, naar han har Haab om at seire.

Han har vel betænkt, nu han er os nær,
At Hals-Slot er ikke saa let at vinde.

Barnim.

Jeg harmes med Rette, saa lidet I agter
Eders Herre og Konge. — Saa viid da, dette Hals,
Denne Borg, I sætter al Eders Lid til,
Har iasten været forraadt til Hans Naade.
En Munk, hvis jeg ikke feiler, Eders egen
Kapellan, har sendt til Kongen en Nøgle
Til en Udgang ved Søen.

Bugge.

Skulde Broder Løse —?

Barnim.

Hans Naade har afviist med Høihed et Middel,
Han dybt foragter og nu mindst behøver.
Han sender Eder Nøglen. Der er den, Herr Bugge!

Bugge.

O den Forræder! den hykkelske Forræder!

Barnim

(idet han giver ham Nøglen).

Lad den finde hos Eder et forligeligt Sind,
Den Fredens Dør, I haardnakket lukker!

Bugge.

Forrædere blandt Mine! — Hertug Barnim, Eders
Substab

Har rokket den Grund, jeg hidtil har staaet paa.

Hver Aften silde har jeg hvilst mit Hoved
 Tryggere paa Hald, end Kongen i sin Gaard.
 Og Hald er forraadt! — Min Stjerne daler,
 Baldemars stiger! Jeg seer det for vel.
 Lad da see som I vil! — Til Dannerhof? Til Nyborg?
 Rigemeget! Tael med Stigot. Hvis han
 Giver sit Minde, jeg giver mit.
 Der er Lidet at miste, Intet at vinde.

Fru Ingeborg (betyrret).

Min Herre! har I overveiet Alting —

Bugge.

Rom!

Lad os gaae, min Hustru! Vore Venner har forladt os.
 Den Steen, vi skal helde vort Hoved til, svigter.
 Jeg har troet, jeg byggede paa en Klippe; jeg seer,
 Jeg har bygget paa Heden. — Portene skal aabnes!
 Broen lades ned! Vi maae tage vort Liv
 Af Kongens Haand; at jeg lever, er en Naade!

(Gaaer ind, ledsaget af sine Nærmeste. Hertug Barnim og
 de Andre blive staaende tause til Tæppet falder.)

Fjerde Act.

(Bærelset hos Kongen i Viborg.)

Første Scene.

Palne Johnson og Junker Christoffer komme ind fra
Soved-Indgangen.

Palne Johnson.

Min kjæreste Junker! forstaae mig nu ret:
I skal sandtnok, som I har ønsket og selv
Udvirket hos Kongen, følge med Herr Bugge,
Deels som Gidsel, deels til hans Forsvar,
Men ikke gennem Jylland, kun gennem Thyen.
Nu reiser I med os, Herr Bugge gaaer forud
Og venter i Middelfart til I er kommen.

Christoffer.

Men hvorfor ikke strax?

Palne Johnson.

Ja, det veed jeg ikke —

Det vil sige, jeg veed det — men I har mig vel undskyldt.

Herr Bugge reiser efter Middag. Hans Naade,
 Og I og vi Andre reise først iaften,
 Og til Randers.

Christoffer.

Nu vel da! — Kan jeg tale med min Fader?

Palne Johnson.

Hertug Barnim er derinde.

Christoffer.

Hertug Barnim? — Man har sagt mig,
 At Svenskerne's Afsending var hos min Fader.

Palne Johnson.

Har været, Herr Junker! Han er alt borte.

Christoffer.

Kan vi vente Fred med Kong Magnus, Herr Johnson?

Palne Johnson (affides).

Ja, naar jeg vidste det!

(Gait.)

Med Sverrig? med Kong Magnus?

(Trækker paa Skuldrene.)

Ja, det er vanskeligt at svare bestemt.

Christoffer.

Især, naar man helst svarer ubestemt.

Palne Johnson.

Rigtigt.

(Affides.)

Dertil er jeg vel nødt.

Christoffer (efter et Dphold).

Jeg har gaaet og grundet
 I disse to Dage, men jeg kan ikke fatte,
 Alt min Fader saa hurtig gav efter; at han hæved'
 Halvs Bestolding —

Palne Johnson.

Vi havde vore Grunde.

Christoffer.

Hertug Barnim og jeg vi bad ham sandtnof
 Uafadeligt; men, han pleier ellers ikke . . .
 Der maa være kommet et Budskab.

Palne Johnson

(uvilkaarlig trædende nærmere hen til ham).

Troer I?

Christoffer.

Nej, I spotter mig, Herr Johnson!

Palne Johnson.

Nei, det veed Gud . . .

Men . . . men —

(fattende sig og med et Smil.)

Ja, bliv ikke vred!

(Bemærkende Kongen.)

Hans Raade!

Anden Scene.

De forrige. Kongen. Hertug Barnim.

Kongen.

Det bliver berøbet, Hertug Barnim! I følger
Med mig til Nyborg, til Dannerhof. Kun —
Det vil I tilgive — gøre vi en Omvei.
Jeg maa først til Randers. Men derfra til Nyborg;
I forlade Jer derpaa! Først skal I gæste
Bort muntre Randers, blandt Jyllands Byer
Og altid den kjæreste, og troe mod vor Krone.

Barnim.

Jeg befaler mig i Ederes Naades Gunst.

Kongen (til Christoffer).

Følg med den ædle Hertug!

(Barnim og Christoffer gaae.)

Kongen.

Nu, Valne!

Glad dig! Jeg tænker, vi er' nær ved Maalet.

Valne Johnson.

Hvorledes, Ederes Naade?

Kongen.

Henning har gjort

Et Mesterstykke!

Valne Johnson.

Henning Bodebust?

Kongen.

Ja.

Jeg havde sendt ham med hemmeligt Budskab
 Til Holsteen, til Nicolaus og Henrik.
 Feiden med dem har været mig til Hinder.
 I alle Rigets Provindsler eier
 Holsteen Bestiødelser. Slesvigs Hertug
 Blev ægget af dem. Jeg var ideligt nødt til
 At splitte min Magt. De jydste Mænd
 Havde Tilhold i Rhjgen; det maatte forhindres.
 Nu gjaldt, som du veed, Hertug Barnims Sending
 Netop et Forlig med Holsteen —

Valne Johnson

(forundret eller smagende derpaa).

Med Holsteen?

Kongen.

Men ogsaa Freden kan kjøbes for dyrt.
 Jeg trængte til gode Betingelser. Henning,
 Den herlige Dreng, har taget dem ved Næsen.
 Han har snakket saa længe for Grev Nicolaus
 Om det ene Die, han misted' ved Gamborg,
 At Greven holdt paa det andet, af Frygt for
 Det skulde gaae tabt. — Nu, i Korthed, jeg har
 All Grund til at være tilfreds. See her —

(tager nogle Pergamentbreve frem.)

Det er den bestrevne Sone, forsynet
 Med Underskrift af Barnim og de holsteenske Herrer.

Valne Johnson.

— Nu, Gud have Lov, min kjæreste Herre,
Det er kommet saa nær. Det har Dag og Nat
Været mit Ønske. Nu kan vi Alle
Være glade og frimodige.

Kongen.

Det vil jeg haabe.

Jeg tænker, at denne vor Sone med Holsteen
Skal vise mine ydste Mænd, de har regnet
Forgjæves paa Bistand af fremmede Fyrster,
Og at Gud er med os og vor retfærdige Sag.
— Her er, min Valne, nogle andre Breve.
Forshyn ogsaa dem med Underskrift og Segl.
Herr Thure Steensøn, Sendebud fra Sverrig,
Har bragt dem idag.

Valne Johnson.

Fra Kong Erik, Eders Naade?

Kongen.

Nei, fra hans Fader, Kong Magnus. Han har atter
Brudt med sin Søn.

Valne Johnson.

Han ønsker vor Hjælp?

Kongen.

Han ønsker den nu. Thure Steensøn er fin.
Jeg veed, han har handlet med Stigot og Bugge
Om Forbund med dem. Det fik jeg forpurret.

Nu blæser Vinden fra et andet Hjørne.
Nu kommer han til os.

Palne Johnson.

Hvad har da Eders Naade
Bessuttet?

Kongen (efter et Ophold).

Her var det svært at beslutte.
Var jeg ene med Magnus — ham kan man styre.

Palne Johnson.

Vi har altsaa nægtet ham Forbundet?

Kongen.

Nei.

Jeg har med velberaad Su forenet
Mig nøiere med Magnus, lovet ham min Bistand.
Thure Steensøn var hos mig forleden, mod Aften,
Kort før vi drog mod Hald. Tilbeels
Har mine Forhandlinger med ham bevæget
Mig til at indgaae Forlig med Herr Bugge.
Jeg og mine Riger trænge til Fred,
Skal alle mine Planer ei staae tilskamme.

Palne Johnson (betænkelig).

Vi kan lide stor Brøst af et Forbund med Magnus.

Kongen.

Maaskee. Men i hvert Fald maatte jeg forhindre,
Han forbandt sig med Stigot og Bugge. Desuden —
(standser.)

Palne Johnson.

Odsuden, Eders Naade?

Kongen.

Palne! jeg stuer
 Dybt ind i Fremtiden. Vel er den svanger
 Med store Verlinger. Danmarks Rige
 Er rystet i sin Grund. Skal det have sig atter,
 Og vinde sin gamle Magt og Høihed,
 Da maa der handles med Kraft, men vaerligt.
 Der kræves af Rigets Herster ei blot
 Manddom og Hurtighed i at gribe det Næste,
 Men særdeles nu et fremsynet Die,
 En vis Beregning af Meget, der glemmes
 Ufødt endnu i Tidernes Skjød.
 — Jeg har sat min Broder Magnus et Vilkaar.

Palne Johnson.

Hør Eders trofaste Tjener erfare — ?

Kongen.

Vor unge Datter Margrethas Formæling
 Med Magnus' Søn, Kong Hakon af Norge —
 I de sidste Aar min stadige Tanke.

Palne Johnson.

Jeg beundrer Eders Naades Visdom. Gid Himlen
 Give dertil sin Velsignelse!

Kongen.

Amen!

— Erik, Kong Magnus' ældste Søn,
Bliver aldrig Energent over Sverrig.
Han arbejder paa sin Undergang selv.
Snarere kan Hakon —

Palne Johnson.

Jeg fatter, Eders Naade!

Kongen.

Ja, min Palne! det kræver Lid og Taalmod.
Det er Mennesket givet at lægge Planer
For kommende Slægter, uagtet han veed,
Hans Levetid er stakket. Det er hans Udel
At glæde sig i den Tid, der er usødt.
Dyret og Trællen stirre mod Jorden,
Glæde, naar den giver til dagligt Behov.
Den fri Mand kaldes ei omsonst for fri.
Han føler mindre Trykket af de Baand,
Der fængsle Mennesket. Hans Lyft er at lade
Diet gaae langt; hans Synskreds er vid.
Min taber sig fjernt i de kommende Tider.

Palne Johnson.

De kommende Tider rækker Eders Naade
En uvistelig Krands af Seirens Palmer.

Kongen

(gaaer en Gang op og ned).

De kommende Tider! — Og min Samtid trykker
Oprørets Tornekrone tungt paa min Isse,

Hæmmer mine Skridt, mistfænder helst
Handlinger, den hverken kan fatte eller dømme.

Palne Johnson.

Engang bringer Tiden Alt for Dagen,
Ederis Venner til Glæde, Ederis Fjender til Sorg.

Kongen.

Ja, min Palne! det er mit Haab og min Trost.
Vi vil ikke tabe Modet, ei mattes eller vakle,
Om ogsaa den svage Slægt, hvis Bølfærd
Er vort eneste Maal, reiser sig imod os.
Kom, Palne, til Dannerhof, at fuldende Værket!
Endnu tør Kongen ei tænke paa Hvile,
Ikke standse sin Gang. Men siden, min Palne,
Er der atter en Dag. — Mit skønne Sæborg!
Har jeg stridt og tumlet mig langt under D,
Da savner mig igjen dine luftige Skove;
Og, mit faure Gurre! din speilklare Sø
Skal svale mig med sin letteste Bøve.
I skal formilde min strenge Hu,
I skyggesulde Træer! I fjølige Bønde!
Give mig den Hvile, der nægtes mig nu,
Den Fred, der flygter fra Hersterens Bønde.

(Gaaer ind med Palne.)

Tredie Scene.

(Eggen udenfor Svend Skolings Hus.)

Broder Helias og Tue Lange komme ud fra Huset, begge
i Munkelæder, med Stav og Pose.

Helias.

Vi maae bort, Tue Lange! Her er det utrøgt.
Vi maae snarest muligt til Om eller Thvilum.

Tue Lange.

Som I vil. Thi her er vel Intet at vente.
I har gjort Jer til af Jer Klogskab og Snildhed.
Den har hjulpet os stort. Her staaer jeg igjen,
Indeflemt i Rutten, og er lige saa nær
Som dengang jeg kom. Har I holdt Eders Løfte?

Helias.

Jeg giver Eder Ret i Alting. Intet,
Slet Intet er udrettet, uden at jeg
Er haanet og krænket, krænket saa dybt,
At jeg — lad os tie!

Tue Lange.

Hvad har I da besluttet?

Helias

(Efter nogen Overtænkning).

I Middelfart er I kjendt, ikke saa?

Tue Lange.

Det skulde jeg troe. Een af mine Gaarde
Ligger tæt op til Byen. — Hvi spørger I?

Selias.

Sm!

— Har I Mod, Tue Lange?

Tue Lange.

Om jeg har Mod?

Dg I tvivler derpaa?

Selias.

I kan vise det nu.

Seer I — jeg taler helst aabent med Eder.

Som Sagerne staae, gavner jeg Eder ikke.

Broder Toke har ikke været taus. Han er flygtet

Lil Nørreklosters Munke, har sagt dem, at jeg

har tvunget ham til at forraade Hald

Dg at sende Kongen en Nøgle til Borgen.

— Jeg tør vanskeligt vende tilbage til Klofret,

Kan ikke gavne Jer mere som før —

Tue Lange.

Dg I selv bliver vanskeligt Abbed i Bittstøl.

Det fatter jeg Alt. Men nu — hvad saa mere?

Selias.

Tue Lange! troer I, at Dannerkongen gjerne

Mødes i Nyborg med de jydste Mænd,

Med Biskper og Riddere? underhandler gjerne

Dg mundhugges, naar han allerhelst tvang dem?

Tue Lange.

Gjerne eller ikke, saa mødes han til det.

Helias.

Rigtigt; han gør det af Nød. Men, troe mig,
 Han vil ansee Den for en Dannemand, hædre
 Og lønne med Gæmildhed Den, der har Mod til
 At forhindre Mødet, at befrie hans Høimod
 For at bøje sig under Niels Bugges Stolthed.
 I vil gjøre Jer høit fortjent af Hans Raade —

Lue Lange.

Vil jeg? — Broder Helias, tael uden Omsvøb.

Helias.

Niels Bugge maa ryddes af Veien. Han er Sjælen
 I Jydernes Oprør. Naar han falder fra,
 Har de Andre tabt Modet. Hans Søn vil ikke,
 Det veed jeg, fortsætte Feiden mod Kongen.
 Niels Bugge maa døe; derpaa har jeg svoret —
 Ikke her, ikke heller paa Reisen i Jylland;
 Her er det vanskeligt; hans Følge bliver stort;
 Men siden, i Thyen, og i Middelfart helst.
 Der bliver hans Følge Hælvten saa lille,
 Og der er I kjendt, kan tænke paa Bistand.
 Middelfarts Borgere have lidet utroligt
 Ved Feiden med Jyderne, hade dem med Rette.

Lue Lange.

Det er Altsammen sandt; og jeg fatter tillige,
 At I kan være tjent med, om Bugge var død.
 Men jeg —

Helias.

Det vil gavne Jer saare, Tue Lange!

J veed, jeg har udstrakt Myndighed, veed,
 Bort Kloster er mægtigt, at mig er paalagt
 At ydmyge Bugge, tvinge hans Hovmod
 Af al min Evne. Gaaer Sagen et Udfald
 Som alle Parterne bedst er tjent med,
 Saa er Alting glemt; jeg kommer i Gunst
 Og hjælper da Eder. For, seer I — stille!
 Der kommer Nogen — gaae! det er Gotstkalk. Med ham
 Maa jeg tale. Gaae! og vent mig ved Skoven!

(Tue Lange gaaer ud tilhoire.)

Broder Toke har jo fortalt mig, at Gotstkalk
 Løfter sine Dine til Jomfru Agnes;
 Og selv har jeg seet . . . det kan komme tilpaa.

(Seer sig om.)

Hvor holder jeg mig skjult? — I Bondens Trægaard —

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

Knud Bugge. Gotstkalk (begge fra venstre Side).

Gotstkalk.

Men I bliver jo her, tager vare paa Halb
 Og beskytter Eders Moder. Det har man sagt mig.

Knud.

Ja vel! Men gjør dig nu færdig.

Gotstkalk.

Jeg?

Ja er jo min Herre. Jeg følger kun Eder.

Rnub.

Nei, Gotstkalk! denne Gang følger du med . . .

Nu ja, det er ikke hemmeligt længer.

Jeg har vundet mig en Brud, jeg er bleven trolovet.

Gotstkalk.

Trolovet? Ja? — Af, det var jo herligt!

Rnub.

Hun har Torder i Fyen, reiser nu til Svendborg.

Det var først bestemt, min Brud skulde følge

Med Herr Johnson; men nu ta'er hun bort med min

Fader,

For at spare den Omvei, Herr Johnson gjør til Randers.

Gotstkalk

(med en bange Anelse).

Med Herr Johnson? til Fyen? — Hvo er da Eders

Brud?

Rnub.

Ei, du kjender hende godt! Tomfru Agnes.

Gotstkalk (rystet).

Agnes!

Rnub.

Naar min Fader kommer hjem, gaaer jeg selv til Fyen.

Saa mødes vi paany. Men nu maa du reise.

Gotškalk.

Lad en Anden følge med. Jeg bliver hos Eder.

Rnub.

Nei, nei, du maa reise. Det er min Villie.

Gotškalk.

J er min Herre, jeg er Eders Svend;
Naar J befaler det, maa Gotškalk lyde.

Rnub.

Velan, saa følg efter. Vi samles i Gaarden.
Du skynde dig blot og lad Agnes ei vente.

(Gaaer.)

Gotškalk

(efter et Ophold og bedøvet).

Agnes trolovet! Trolovet med min Herre!

Femte Scene.

Gotškalk. Broder Helias.

Helias.

(lister sig frem).

Gotškalk! Et Ord!

Gotškalk (fløv).

Er det Eder, Herr Pater?

Helias.

Min fjære Gotškalk! nu maae vi stilles.
Jeg tager tilbage. Du bliver vel her?

Gotstalf.

Jeg reiser.

Selias.

Med Knud Bugge?

Gotstalf.

Han bliver her.

Selias.

Med hvem skal min Gotstalf da reise?

Gotstalf.

Med hvem?

Med — med Jomfru Agnes.

Selias.

Ei! Jomfru Agnes!

Du har Lykken med dig, det maa jeg bekjende.

— Ja, min kjære Gotstalf! inden jeg reiser,

Har jeg ret havt Lyst til at tale med dig.

Saa vel jeg som Andre have fæstet deres Dine

Paa den kjække Ungersvend, priist hans Fromhed.

Du kan vorde til et Redskab for en hyperlig Gjerning,

Naar du følger mit Raad —

(Efterat have ventet Svar.)

Sagen er denne:

Nogle værdige, retskafne Mænd have længe

Med Misnøie seet det ugudelige Oprør,

Ridderne Niels Bugge, Andersøn og Stigsøn

Lede mod det stakkels, betrængte Land.

Din egen unge Herre, Gotstalf, flager
 I Stilhed over sin Faders Fremfærd.
 Nu har vi besluttet at understøtte Kongen,
 At arbejde mod de jydskke Mænd,
 Men hemmeligt og saa Iemfældigt som muligt; —
 At benytte mod dem en tilladelig Tvang,
 En tilladelig, en lovlig, og til Rigets Bedste.
 — Min Gotstalf! du er saa stille. Forstaaer du?

Gotstalf

(altid fordybet i sig selv og som brømmende).

Ja, ja, min værdige Fader!

Helias.

Nu vel!

Vi vil sagtens mødes igjen paa Reisen,
 Enten her eller først i Tjen. Naar du da
 Vil give din Ven, den fattige Broder,
 Lelighed til en Samtale, troer jeg,
 Du vil bedre forstaae mig. — Hører du, Gotstalf?

Gotstalf (som før).

Jeg hører, Herr Fater!

Helias.

Og du stænker mig dit Bifald?

(Da Gotstalf tier.)

Det er mærkelige Tider. Du kan stige, min Søn!
 Vil du række Haand til at hjælpe Kongen,
 Hjælpe de Mænd, der vaage for Riget,

Da tør jeg spaae dig en herlig Fremtid.
 Et sandt, min Gotstalf! — undsee dig ikke —
 Din Tanke stræber mod et høiere Maal.
 Jeg har seet en ædel og fager Jomfru
 I Herr Bugges Gaard.

(Tager hans Haand.)

Min fromme Gotstalf!

Fat Mod! Vel muligt, den Tid kan komme,
 At du tør beile til Jomfru Agnes.

Gotstalf

(farer op og river sig løs).

Agnes? min Herres Trolovede? Trifter!

Flye fra mig!

(Gler ud.)

Selias

(følgende efter ham).

Gotstalf! men vent og hør mig!

Sjette Scene.

(Bærelset paa Hald.)

Niels Bugge kommer ind med Anud. Siben Agnes.

Bugge.

Du kjender alt min Villie. Du bliver paa Hald
 Som Bærg for din Moder, dine yngre Brødre,
 Som Tørrer og Forsvar for Gaardens Besætning.
 Du vil vide, min Søn, at være mit Løv,

Mandeligen at staae paa min Ret, naar det kræves.
 Er du tvivlraadig, da gaa til Stigot paa Bjørnsholm.
 Har du Forsald, eller tvinger dig Sot og Sygdom,
 Hvad Gud forbyde, da lad ham vogte Halv.

Knud.

Min Fader! jeg skal holde hvert af Eders Bud.

Bugge.

Derpaa tvivler jeg ikke. Vi kan da stilles.

(Tager ham i Haanden.)

Min Søn! mig aner intet Godt af min Reise.
 Vel er der lovet os Gidsel og Leide;
 Dog skulde jeg næsten troe, jeg vender
 Ti let tilbage fra Mødet i Nyborg.
 Det er min urokkelige, faste Beslutning,
 At jeg nu for sidste Gang handler med Kongen
 Paa Dannerhof; og jeg agter at forsvare
 Min og Mines lovlige Ret
 Af yderste Formue. Og da er det Spørgsmaal,
 Hvo der feirer, hvo der bukker under.
 Var det vanskeligt før, værre bli'er det nu,
 Da Tallet af vore Venner dagligt formindstes.
 — Lader jeg Livet i den ulige Kamp,
 Da bliver du Hoved for min Slægt og Den,
 Til hvem din Moder, dine yngre Brødre
 Sætte al deres Lid. Knud! du være
 For min Hustru en fjærlig og lydig Søn!

Hun har ikke havt ret mange glade Dage,
 Har ofte været ængstet af Frygt, har taget
 Oftere Deel i mine Handlingers Uro
 End formaaet at dele min Tillid og mit Haab.
 Dog var hun mig hengiven og elskede mig trofast.
 Falder jeg fra, da veed jeg, brister
 Det ringe Mod, der næredes ved mig.
 Min Søn være da hendes fjærlige Trøster,
 Lindre hendes Sorg og lette hende Byrden.

Knud.

O, min Fader! Eders Ord bevæge mig dybt.
 Men I vender tilbage; det haaber og troer jeg.
 Kongen ønsker at give sit Rige
 Fred og Hvile. Han er ei uforsonlig;
 Naar blot I — tilgiv mig! Jeg veed, min Fader!
 I lider ei vel, at Nogen dømmes
 Over Eder og Eders Handlinger. Dog —
 Gav I efter, det var til Baade for Alle.

Bugge.

Lad dette fare! Du og I Alle,
 Der regne Jer til den hungre Slægt,
 I kan ikke fatte hvad vi holde fast paa.
 I er voret op under Magtens Svøbe.
 Den Rettighed, der daglig tabes, er ikke
 Forhvert af Eder. Men vi — dog stille!

(Agnes træder ind.)

Der er din Agnes. Tag Afsted med hende.
 Jeg hilser engang endnu paa din Moder,
 Og saa, min Søn! i Guds Navn afsted!

(Gaaer.)

Rnub.

Alf, disse Tider er' bedrøvelige, min Agnes!

Agnes.

Men jeg tænkte, nu var der Fred at vente
 Og en bedre Fremtid.

Rnub.

Det skulde man troe.

Og dog seer det mørkt ud. — Min stakkels Moder!

(Der blæses i et Horn udenfor.)

Det er Hornet, der blæser til Opbrud. Velan,
 Vi tør ikke tøve. Jeg har givet Eder med
 Til Beskyttelse paa Rejsen min troeste Svend.
 Gotstalf bliver Eders ledsager.

Agnes (uroelig).

Gotstalf?

Rnub.

J er dog tilfreds med mit Valg?

Agnes.

Det er jeg.

Og dog — lad ham heller blive her.

Rnub.

Alf hvad Grund?

Agnes.

Han er Eder tro. I kan stole paa ham,
 Og behøve ham selv. I vælge mig en Anden!
 Jeg beder Eder, Knud, lad ham blive hos Eder.

Knud.

Hvor finder jeg en Anden, nu paa det Sidste?

Agnes.

Tag hvem I vil!

Knud.

Vær kun ubekymret!

(Smilende.)

Jeg hytter mig nok, selv uden hans Hjælp.

Syvende Scene.

De Forrige. Fru Ingeborg.

Fru Ingeborg.

Min Herre drog nu bort, og man venter paa Eder.

Knud.

Agnes, saa kom da!

Agnes.

Af, Faster, Farvel!

Fru Ingeborg

(kysfende hende).

Min Agnes! min venlige Agnes! Farvel!

(Knud og Agnes ile hurtigt ud.)

Fru Ingeborg

(ene, gaaer hen til Vinduet).

Der drage de bort! Over hele Sletten

Glimrer det af Vaaben, og Fjerbusse vaie.

— — Jeg kan kjende min Herre, han rider med
Stigson —

Han seer sig om — han kan kjende mig — han
hilser —

(Vinker med Haanden eller Tørflødet.)

O Farvel! min kjæreste Herre, far vel!

Far tusind Gange vel! — — Der dreier han om
Høien —

Jeg seer ham ikke mere.

(Kommer frem.)

Det er ikke ret,

At jeg er saa bedrøvet. Den hellige Tomfru

Vil høre mine Bønner, vil bringe ham tilbage.

(Seer igjen ud.)

Nu er Sletten tom, Alle dragne hen,

Ingen Vind rører sig, Alt er lydløst.

Tom og stille vil ogsaa vor Gaard

Blive for Fremtiden. — — Hvo er det der kommer?

En Rytter — det er Gotstalf — hvor han farer afsted!

(Kommer igjen frem.)

Jeg er saa svag, at jeg næsten kan glædes,

At En af mine Kjære vender tilbage.

Men hvad kan han ville? Ak, han har vel glemt

Et eller Andet over alt det Hastværk.

(Gaaer engang op og ned.)

Hvorfor er jeg da saa urolig? Kongen

Vil holde sit Ord. Min kjære Herre

Har Intet at frygte. — Hvad er her da at frygte?

At Kongen vover at berøve ham sin Frihed?

Dg om han gjorde det? Hellige Guds Moder!

(Farer sammen.)

Hvo kommer? Gotskalk!

Ottende Scene.

Fru Ingeborg. Gotskalk.

Gotskalk

(med Hast og forstyrret).

O, min ædle Frue!

Fru Ingeborg.

Hvad vil du? tael!

Gotskalk.

Hvor er min Herre?

Fru Ingeborg.

Knud? jeg veed det ikke.

Gotskalk

(som for sig selv).

Dg jeg tør ikke vente . . .

Hvad skal jeg gribe til . . .

Fru Ingeborg (uroelig).

Kan du ikke sige mig?

Gotskalk.

Ik nei — I vil ængstes, og maaskee uden Grund —

Fru Ingeborg.

Gotskalk! jeg befaler dig, tael! tael strax!

Gotskalk.

O, jeg er saa forstumlet — bær over med mig —
Jeg har blot en Mistanke — muligt, den er falsk —

Fru Ingeborg.

Men sig mig kun —

Gotskalk.

Da vi nys drog ned ad Spien,
Saae jeg i Traastand Broder Helias fra Esrom.
Han var skjult af Hætten, men mit Syn er skarpt,
Dg jeg kjendte ham paa en Munk, der var med
Dg der standsede paa Veien. Denne Munk har jeg seet
Alt eengang med Helias. Men for saa Dage siden
Gik han ridderlig klædt med Fjederhat og Raabe.
Han var dengang med Kongen. Nu saae jeg ham igjen,
Dg atter som Munk. Da jeg vined' dem begge,
Da foer det som et Syn igjennem mig: Munken,
Denne Helias er en Forræder; han lurer
Paa Nogens Fordærv; vi maae vogte os for ham.
Dg en Magt, jeg kan ikke sige hvilken, drev mig
Til at kaste min Hest og ile tilbage.

Fru Ingeborg.

Min Gud, hvad frygter du?

Gotskalk.

Jeg veed ikke selv . . .

Heliass har talt med mig nylig, han har sagt . . .

Jeg mindes det saa dunkelt, — jeg var dengang saa
bedrøvet —

Han spurgte mig . . . han sagde . . . Hvad var det
dog han spurgte — ?

Fru Ingeborg.

Ojaldt det ikke min Herre?

Gotskalk.

Ederes Herre? Herr Bugge?

Fru Ingeborg.

Eller Knud?

Gotskalk.

Nei, nei!

Fru Ingeborg.

Har Kongen ei isinde

At forraade dem?

Gotskalk (bestemt).

Nei.

Fru Ingeborg.

O, du ængster mig tilbøde!

Lives min Herre med Farer paa Reisen?

Gotskalk

(seer spørgende paa hende).

Paa Reisen?

Fru Ingeborg.

I Thyen, i Nyborg?

Gotskalk.

Paa Reisen?

(Med Anstrengelse.)

Hvad vilde Broder Elias? — Han bad mig jo
komme . . .

Han sagde jo, vi mødtes . . . der var Mænd, der
vilde —

Der havde lagt Raad op . . .

(udbrydende.)

Ja, jeg mindes det klart!

Han sagde, der var Mænd, der havde lagt Raad op
Mod Herr Bugge —

Fru Ingeborg (forfærdet).

Mod min Herre?

Gotskalk.

Og mod de jydste Mænd,

Der drage til Nyborg. Han bad mig staae ham bi,
Den affhyelige Munk! — Nu huster jeg det Alt —

Fru Ingeborg.

Mod min Husbond? mod hans Liv?

Gotskalk.

Jeg fatted' ikke Andet.

Fru Ingeborg.

Det er jo forfærdeligt! — og han aner intet Ondt!
 Det bliver hans Undergang. — Hvad sagde da Munken?
 Nævned' han ikke de Mænd, der stræbte
 Min Husbond efter Livet?

Gotstalf (estertænkende).

Det troer jeg ikke.

Fru Ingeborg.

Bestemte han ikke Tiden og Stedet?

Gotstalf.

Tiden og Stedet?

Fru Ingeborg.

Hust dig om!

Gotstalf.

Nei.

Men Alt løb rundt for mig; jeg hørte kun halvt.

Fru Ingeborg

(utaalmodig).

O, hvor kunde du, Gotstalf!

Gotstalf.

J bredeß blot ikke!

Fru Ingeborg (grundende).

Denne Munk, denne Helias var jo hos os.
 Min Herre var opbragt og jog ham fra Gaarden —
 Hvo kan vide, hvad der var dem imellem.

Om han nu af Hævn — o, jeg skjalver af Skræk!
Den rige Christ raade mit angstfulde Hjerte!

Gotskalk.

J tale med Knud, med min unge Herre!

Fru Ingeborg.

Og hvad kan da Knud? Var end al vor Frygt
Beviiselig — min Husbond vender aldrig tilbage!

(Gaaer urolig op og ned.)

Bliver jeg her, da vil Jorden brænde
Under mine Fødder. Hvis jeg hemmeligt fulgte —
Der er dog Ingen, der har hans Hustrus Omhu —
Herr Stigot paa Bjørnsholm kunde varetage Hald...
Min Søn gif med mig — det maa han, det skal han!
— Gotskalk! begiv dig tilbage, vær opmærksom!
Agt vel paa Alt! Hører du, paa Alting!
Lad mig stole derpaa. Betroe dig til min Herre,
Til Andersøn og Stigson. Mærker J Uraad,
Da vaage J trofast, du og Thorbern.

Gotskalk.

Det skal vi, min Frue!

(Vil gaae.)

Fru Ingeborg.

Gotskalk, vent!

(Overtveende.)

Vel muligt, min Herre vil vredes, naar han seer mig.
Maaskee det viser sig, at vi bedrog os,

Eller Faren gaaer over. Da veed jeg, han vil badle
Min Frygtsomhed, min utidige Angst.

(Med et Udbrud.)

O, lad ham kun vrede! Han er det vel værdt,
At jeg bærer hans Brede, af Kjærlighed til ham.
Naar jeg kun tør see ham frelst og uskadt,
Da lad ham badle mig; hans strenge Tale
Vil være Lindring for mit ængstede Hjerte.

(Til Gotstalf.)

Gjør som jeg har sagt.

(Gaaer ind til Siden, Gotstalf ud ad Hoved-Indgangen.)

Femte Act.

Middelfart. En dyb Plads, der gaaer ned til Stranden. I Baggrunden nogle ophængte Fissergarn. I Forgrunden enkelte Huse og Træer. Tilvenstre Herberget, en noget større Bygning af Bindingsværk. Handlingen begynder om Morgen.

Første Scene.

Broder Helias nærmer sig forsigtig og speidende.

Helias.

Det var at forubsee, han lader mig vente.
Jeg er bleven opholdt, Christoffer kan komme
Hvert Løbelik — saa er det Spørgsmaal, om vi . . .
Der maa handles idag, idag eller aldrig!

(Efter et Ophold.)

Alt staaer paa Spil. Det Dnske, jeg har næret
I Aar og Dag, at komme til Vittskøl,
Kan blive tilintetgjort, selv kan jeg see mig
Udsat for en forsmædelig Lod.
Abbed Andreas — jeg kjender ham — kan let

Synes, det er bedst, jeg betaler Gildet.
 Al hans Forventning, hans Tillid til mig
 Har jeg stuffet, og nu — kun eet Middel har jeg.
 — Niels Bugge! du mægtige Mand! du skal lære,
 Hvad det er at træde den foragtede Drm!
 Du veed ikke, du har traadt en Hugorm.
 (Seer ud til Siden.)
 Hvi tøver Tue Lange . . . Endelig, der er han.

Anden Scene.

Broder Helias. Tue Lange, bevæbnet, i Hjelm og med
 Rytterkappe. Siden nogle Fiskere.

Helias.

Nu, Tue Lange, hvad Held har I havt?
 Skynd Eder — fortæl!

Tue Lange.

Broder Helias! glæd Jer!

Det gaaer os ypperligt.

Helias.

Nu da, hvorledes?

Tue Lange

(ligesom hvissende).

Her i Middelfart har været et Dprør,
 Et fuldstændigt Dprør.

Selias.

Oprør? Af hvem?

Lue Lange.

Af Borgerne. Strax, da de jydste Mænd
Kom over med Færgen, flokkedes Folket,
Og vilde forbyde dem Landgang.

Selias.

Herligt!

Var I Mester derfor?

Lue Lange.

Nei, det kom af sig selv.

Selias.

Og hvad Ende fik det?

Lue Lange.

Her ligge desværre

Nogle Ryttere fra Odensee. De kom imellem
Paa Lehnsmændens Bøn.

Selias.

Ryttere her?

Det er slemt og mod min Beregning.

Lue Lange.

Na hvad!

En halv Snees Stykker, og de har hørt ondt nok
Af Borgerne siden; de holde sig stille.

Selias.

Og I, hvad har I da udrettet selv?

Lue Lange.

J skal være tilfreds, Broder Helias. Først
Har jeg opslaaet min Bolig i Fissernes Løkker
Dg snakket for Folkene. Her kommer ret strax
Et Par, jeg har stevnet til Møde. De er' Alle
Driftige Folk og paalidelige.

Helias.

Godt.

Dg J har ikke glemt at sige dem, J handler
Med Kongens Minde, at J kommer fra Viborg
Dg kjender hans Villie?

Lue Lange.

Nei, hvor kan J troe!

Dernæst har jeg talt med Flere af Byens
Borgere hersteds, efter Eders Dnsse,
Dg har sagt dem, men underhaanden, at Freden
Med Holsteen var sluttet. — Er det virkelig sandt?

Helias.

Derpaa kan J stole.

Lue Lange.

Dg har viist dem klarligt,
At nu maae Syberne falde tilføie,
At det nu var bedst, man fjørte dem i Ring.

Helias.

Det har J gjort godt.

Tue Lange.
 Det skulde jeg troe.

Selias.
 Og hvor skal Overfaldet skee?

Tue Lange.
 Ved Stranden.

Selias.
 Hvorfor ikke paa Torvet?

Tue Lange.
 Det forstaaer I ikke.
 Veien gaaer langsmed Stranden til Borten,
 Igjennem et snævert Stræde. Der kan vi
 Klemme dem inde.

Selias.
 Godt; som I vil.
 (Nogle Fiskere nærme sig og gjøre hemmeligt Tegns til Tue
 Lange.)

Tue Lange.
 Træd I kun nærmere, taler kun frit!

En af Fiskerne.
 Vi vil gjerne vide bestemt, hvor mange
 Af Eders Folk vi kan regne paa nu.

Tue Lange.
 Ti af mine bedste Huskarle, flinke
 Og duelige Folk.

Fisſkeren.

Ja, ja, det var vel.

Heliſas (til Fisſkeren).

Min kjære Mand! I lider vel Ondt
Mellem Nar og Dag. Ederſ jydſke Nabo
Er ſagtens ei god at trækkes med.

Fisſkeren.

Nei;

Og iſær under Feiden. I ſkal vide, Herr Vater!
Da Vandet her ved Byen er lavt, maae tidt
De ſtorre Fartøier, med Kjøbmandsgods paa,
Lægge bi hiſtovre ved den jydſke Kyſt.
To har de ſnappet, og fire Baade
Fra Fiſterne her. Den ene var min.
Der ſkal mange Nar gaae hen, før vi forvinde
Den Skade, de har gjort ved Indſalbet ſidſt.

Heliſas.

Det kan jeg tænke. Jeg har Medhynk med Eder.

Lue Lange (til Fisſkeren).

Ja ſaa kan du gaae. Vent mig ved Stranden.

(Fiſterne gaae.)

Knud Buggeſ Svend, giver han os Biſtand?

Heliſas.

Gotſtalf? (Varſt.) Nei, han er tvertimod farlig.
Hold Die med ham og ſtaan ham ikke.

Lue Lange.

Godt — hvis jeg træffer ham.

Selias.

Hvor er Niels Bugge

Dg de andre Herrer taget ind?

Lue Lange.

Derovre,

I Herberget.

Selias.

Der? og I lader mig staae...

Men er I da uflog? Sæt, at man faae mig
Være sammen med Eder — bort herfra, kom!

Lue Lange.

Ja, ja, giv Lid! Det har ingen Vare.

(De gaae.)

Tredie Scene.

Agnes og et Par af hendes Piger komme ud fra Herberget.

Siden Gotshalk.

Agnes

(til en af Pigerne).

Kad os kun gaae ned. Her er Ingen at see,
Dg Huset tæt ved. Hvad Vare kan der være?
— Hvor Morgenens er klar! hvor det luster friskt
Fra Stranden! Saa smukt er der ikke ved Viborg.
See kun! derhenne glider en Baad

Med hvide Seil tversover Sundet.
 Den kommer fra Jylland, den bringer os Hilsen
 Fra alle vore Frænder. — Lad os kun gaae ned!
 Der kommer Gottskalk; han kan følge med.
 (Gottskalk kommer fra Stranden med et Par af Bugges Folk.)

Agnes (til Gottskalk).

Kan vi gaae til Stranden? Er der Noget at frygte?

Gottskalk.

Nu er der stille; dog tør jeg ikke raade —
 Med mindre vi var' nogle Fleer i Følge.

Agnes.

Saa bliver jeg her. Jeg kan ikke glædes
 Ved den smukke Morgen, naar jeg veed, man lurer
 Paa at gjøre mig Fortreb.

Gottskalk.

Der har I vel Ret.

Agnes.

Naar venter I Junker Christoffer?

Gottskalk.

Idag,

Hvert Dieblif. Var han blot kommen!

Agnes.

Nu, Gud være lobet! Om Dagen er jeg ikke
 Halv saa frygtfom. Men inat var jeg angst.
 Naar Dagen er saa klar, Luften saa mild,

Kan Ingen pønse paa forræderisk Anslag.
Natten maa dertil.

(Da Gotstalf ryster paa Hovedet.)

Lad os haabe det Bedste!

Man pincer sig kun selv med at ængstes bestandigt.
— Hvad har du der om Halsen? — Et Sølvkors!

Gotstalf (forvirret).

Der er et Kapel ved Stranden. Jeg var inde
Og bad min Morgenbøn.

Agnès.

Kom, lad mig see!

(Gotstalf rækker hende det.)

Det er smukt.

(Til en af Pigerne.)

See kun, og besat med Stene.

— Gaaer du altid med dette Kors?

Gotstalf.

Ja — altid.

Det blev lagt paa min Bugge dengang jeg blev sødt.

Det har alle mine Dage hvilst ved mit Hjerte,

Har følt dets Slag i Sorg og i Glæde.

Engang naar jeg døer —

(holder inde.)

Agnès.

Nu, naar du døer?

Gotstalf.

Alf, dette Kors er en Arv fra min Moder.

Af Alt i Verden var jeg hende kjærest.
 Jeg har tænkt, at Den, jeg selv har elsket
 Høiest siden min Moders Død,
 Skal atter tage det i Arv efter mig.
 Jeg er angst for at glemmes. Dette Kors skal være
 Som et Kors paa min Grav, men heller ikke Mere:
 Et Mærke med mit Navn.

Agnes

(giver ham Korset igjen uden at see paa ham).

Naar det er fra din Moder,

Bør du glemme det vel.

(Til en af Pigerne.)

Lad os kun gaae ind.

Her er kjøligt ved Stranden.

(Sdet hun gaaer mod Huset, moder hun de Udtrædende.)

Fjerde Scene.

De forrige. Niels Bugge, Peder Anderson og Offe Stigson med Følge.

Bugge.

God Morgen, min Agnes!

Vil du atter gaae ind? Du har Ret; vel muligt
 Vi snart reise videre. Hold dig da rede.

(Agnes og Pigerne gaae ind.)

Nu, Gotstalf! Munken, har du seet ham siden?

Gotstalf.

Nei, Herr Ridder!

Peder Anderson.

Han har vel betænkt sig.

Bugge.

Hm! maaste. (Til Gotstalf.) Gaae ned til Stranden
Og bring os Bud, naar du pinner Færgen.

(Gotstalf gaaer med Nogle af Folget.)

Dffe Stigson.

J mener da bestemt, at Junker Christoffer
Kommer idag?

Bugge.

Jeg tænker det. Han burde
Være her igaar. Han er vel bleven hindret.

Peder Anderson.

Saa skal vi da til Nyborg! Gud vide hvad Udfald
Den Reise vil faae!

Dffe Stigson.

Biskop Mogens af Børlum
Meente jo, vi maae slaae af paa vor Fordring,
For ei at gaae glip af det Hele.

Peder Anderson.

Biskop Mogens?

Det er bitterligt for Alle, han holder med Kongen.
Hvo vil agte paa ham! — J er takkesuld, Bugge?
Hvad mener da J?

Bugge.

Jeg mener, at Bispen
Turde muligt have Ret. Vor Udsigt er mørk.

Peder Anderson.

Ei hvad! fordi Erland Kalf er løbet
Over til Kongen — han er en Forræder.

Bugge.

Nei, nei! Erland Kalf er ingen Forræder.
Det harmer mig meest, ja det holder mig Uro,
At jeg ikke tør sige: Kalf er Forræder.

Offe Stigson.

Ligemeget! Een Mand meer eller mindre —
Vi tør ikke vafle, ei vige nogen Fodsbred.

Peder Anderson.

Det Samme siger jeg.

Bugge.

Og jeg ikke mindre.

Jeg har sat mit Liv paa den eneste Lærning
Og svigter Eder ikke. Men jeg seer forud,
Vi komme til at holde sammen for Alvor,
Særdeles naar Bisperne, hvad jeg befrygter,
Nægte paa Dannerhof deres kraftige Bistand.

Peder Anderson.

Vi skulde have gjort som jeg sagde: først
Beslyktet vort Forbund med Holsteens Grever.
For et muligt Tilfælde var det sikkest.

Bugge (morf).

Det behøves ikke, hvis Holsteen er os tro;
Og det gavner lidet, er det falsk og troløst.

Offe Stigson.

Der er Budet.

(Gotskalk kommer hurtigt ind.)

Gotskalk.

Junker Christoffer kommer.

Han er lige bag ved mig.

Bugge (til Anderson).

Der kan I see!

Peber Anderson.

Ja ja — skøndt halvveis tænkte jeg, Kongen
havde faa smaat en Ræv bag Dret.

Bugge.

Er hans Følge stort?

Gotskalk.

Nei, kun lille.

Men, Herr Ridder! jeg bemærkede nu, der var samlet
En Mængde Folk langs Stranden og paa Torvet,
De fleste bevæbnede. Jeg syntes at spore
Uro. Folk stak Hovederne sammen.

Bugge.

Hvad var det for Mænd?

Gotskalk.

Borgere fra Byen,

Saabidt jeg funde see, og Fiskere fra Leiet.
 Da Kongens Søn kom, blev Tummelen større,
 Skjøndt Folket spredtes og trak sig tilbage.
 Men de samles paany.

Bugge.

Høres de af Nogen?

Gotstakk.

Jeg veed ikke, Herre! Men jeg sendte Thorbern
 Med paa Udfig.

Peder Anderson (spydig).

Der kommer Christoffer.

Jeg tænker, at han veed bedre Bested.

Femte Scene.

De forrige. Junker Christoffer med følge. Siden
 Thorbern.

Bugge

(gaaer ham imøde).

Velkommen, Herr Junker!

Christoffer.

Jeg takker Eder.

Bugge.

Veed I,

Der er Dpløb af Byens Borgere?

Christoffer.

Ja —

Man har sagt mig det nu da jeg kom. Jeg mener,
Det har Intet at betyde.

Peder Anderson.

Min kjære Herr Junker!

Det Dpløb er det andet siden vor Ankomst.

Christoffer.

Det vil dæmpes som det første. Dog ønsker jeg selv,
I ædle Herrer, at I undgaae Faren,
Er den ellers forhaanden. Ja, jeg mener endog,
Vi bør tage til Odensee strax. Min Fader
Kan ventes hvert Dieblif. Jeg blev forstinket,
Han har hentet mig ind, agter sig hertil.
Det turde være bedst for alle Parter,
Om vi undgik et utidigt Møde.

Bugge.

I har Ret.

Vi kan bryde op, naar det skal være.

(Til Gotstalf.)

Lad Resten af vort Følge holde ved Borten,
Der gaaer ned til Stranden. Der skal Agnes
Holde sig færdig og vente til vi komme.

(Gotstalf gaaer ind i Herberget.)

Christoffer.

Hvad gav Anledning til det første Dpløb?

Offe Stigson.

Vor Ankomst, Herr Junker! Det hed sig siden,
De tænkte, vi gjorde Landgang som Fjender.

Christoffer (smilende).

Ja, Eders Venner ere kun faa her i Thyen,
Især paa denne Kant.

(Man hører et stærkt, men fiernt Raab som af en Mængde
Mennesker.)

Neder Anderson.

Hører I, de raabe!

Jeg skulde selv troe, det er knap af Venstab
De bruge deres Lunger saa stærkt.

Christoffer.

Lad dem strige!

Med Ord og Skrig slaer man Ingen af Hesten.
Dog — lader mig raade! jeg vil tale med Hoben
Og stille den tilfreds.

(Ibet han vil gaae, nærmer Thorbern sig.)

Bugge (til Christoffer).

Der kommer mit Bud.

Lad os høre hvad han melder.

(Til Thorbern.)

Hvorledes staaer det til?

Thorbern.

Det seer farligt ud som Brimmelen voxer.
Jeg gif ned paa Torvet, skjult i min Kappe

Dg blanded' mig i Hoben. Der stod en Munk
 Dg en Mand i Harnisk høit paa en Steenhob
 Dg talte til Folket.

Bugge.

Hvad blev der talt?

Thorbern.

Han, der var bevæbnet, forkyndte for Alle
 I Kong Valdemars Navn, at nu var der indgaaet
 Fred og Sone med Holsteen; at Kongen
 Bilde plad ud ikke forliges med Jylland,
 Men tvinge sine jydse Mænd med Vaaben.

Dffe Stigson.

Hvad siger I til dette, Herr Junker?

Christoffer (opbragt).

Hvo var han?

Hvo var den Forræder?

Thorbern.

Jeg kjendte ham ikke.

Dffe Stigson.

Hvad gjør det til Sagen hvo han er. Men svar os:
 Er det vist, at Kongen er sonet med Holsteen?

Christoffer (fort).

Er det saa i sig selv, da vil Eder gives
 Underretning derom til Lid og Sted.

Peder Anderson (med Hestighed).
 Det er intet Svar, Herr Junker! Siig os,
 Er I sonet med Holsteen?

Christoffer.

I har faaet mit Svar.

Bugge.

Nei, nei, Herr Junker! den Sag er Alvor.
 Vi gaae ikke fra Pletten, forinden vi vide
 Hvad vi har at rette os efter. — Er det afgjort,
 Er I sonet med Greberne?

Christoffer.

Herr Bugge! det var let
 At svare: det er Noget jeg ikke kan vide.
 Og dog — jeg har ønsket at spare Jer for denne
 Ei fjærkomne Nyhed saa længe som muligt.
 Forresten — det er sandt. Ved min Faders Ankomst
 Vil det blive bekjendtgjort.

Bugge (udbrydende).

Saa min Anelse traf ind!

Peder Anderson (opbragt).

Der har I det, Niels Bugge; der er Syn for Sagn!

Christoffer.

Men Ingen har han givet — det vidner jeg for Gud —
 Ingen har han givet Fuldmagt forinden
 Til at gjøre det bekjendt.

Peder Anderson.

Det kan I bilde Børn ind.
 Jeg siger, det er aftalt Spil, det er atter
 Hans gamle Trædskehed. Vi er' solgt' og forraadte.

Christoffer (i Hede).

Jeg forlanger, I skal troe mig!

Bugge.

Stille, Herr Junker!

I har villet spart os for denne Nyhed.
 Vel var det bedre, Kongen havde spart os
 Reisen hertil. Jeg for min Deel
 Gaaer ikke til Nyborg.

Peder Anderson.

Netsaa, Niels Bugge!

Christoffer.

Hvorledes? I gaaer ikke til Nyborg?

Bugge

(med stigende Heflighed).

Nei.

Det er muligt, I kjender selv kun lidt til
 Dannerkongens Rønraad. Os er det bekjendt,
 Han er skrøbelig, naar det gjælder et Lofte.

Christoffer.

I glemmer hvem I taler til.

Bugge.

Kunde jeg glemme

Syv Mars lange, frugtesløse Kamp!
 Kunde jeg glemme, hvor tidt Eders Fader
 Har gjort os trosthyldige og forhaanet os siden.
 — Anderson har Ret! Det er atter hans Trædsfthed!
 Som Slagtevæg skal vi trækkes til Nyborg,
 Lokkes til Dannerhof, nu da han mener,
 Han har Spillet vundet, nu da han tænker,
 Han kan sætte os Kniven paa Struben.

Dffe Stigson.

Afsted!

J har alt mit Bifald! Vi vende tilbage!

Christoffer.

J kan ikke vende om. Stranden er spærret
 Af Borgernes Hobe. Kun een Vej er aaben.

Bugge.

Troer J, Herr Junker! at vi har Frygt for
 Hine slyenke Oldensviin? — Anderson! Stigson!
 Sluttes Jer til mig! (Til sit Følge.) Og J, mine faa,
 Men prøvede Mænd! Med Sværdet skal vi
 Bane vor Vej og skrive os et Passbord
 Paa Fyenboens Bunde. — Afsted! til Stranden!

(Han, Peder Anderson og Dffe Stigson med Følge ile ud.)

Christoffer (til sine Mænd).

Følger mig! Er det muligt, maa han frelles!

(De følge efter.)

Sjette Scene.

Efter en Pause hører man et høit Raab af den oprørske Mængde.
Strax efter kommer Agnes og Ebbe hurtigt ind fra Stranden. Siden Gotskalk.

Agnes

(holder med Haanden et Klæde om Armen).

Vær ikke saa forstræffet. Du gjør mig kun angst.
Bind Klædet om.

Ebbe (angstlig).

Ja, ja — det skal jeg —

Jeg forstaaer kun lidet af Saarlægens Kunst . . .
Hold Armen stille . . . vær taalmodig, Jomfru . . .
Kan jeg binde det saaledes?

Agnes.

Det smerter, Ebbe!

Er det blot ikke farligt?

Ebbe.

Nei, fat Eder, Jomfru!

Nu standse vi Blodet — ja Gud skal vide,
Om jeg her gjør Eder meer Ondt end Gavn.
— Det vil ikke standse . . . du naadige Himmel,
Jeg er ubehændig — hm! — hold blot Armen stille.
(Gotskalk kommer.)

Gotskalk.

Er I her? Jeg har søgt Jer — hellige Jomfru?
Er I saaret?

Agnes.

I Armen.

Ebbe.

En Bueskytte sigted'

Vaa mig og traf hende.

Gotstalf.

Kom, lad mig see!

Jeg forstaaer at forbinde.

Ebbe.

Forstaaer I? saa skynd Jer!

Gotstalf

(mens han river Klædet op).

Det er Lærdom fra Klofret. — Trøst Eder, Jomfru!
I er kun streifet — det er slet ikke farligt.

Agnes.

Sanct Margreth' være lovet.

Gotstalf.

Naar det blot er forbundet,

Saa læges det hurtigt — See saa! — I skjælver —
Vær kun uden Frygt!

Agnes.

Hvad gjør du, Gotstalf?

Gotstalf.

Der hang en Bloddraabe her paa Armen,
Rød som et Rønnebær. Jeg suged' den op.
Tilgiv mig, Jomfru Agnes!

Ebbe

(der har seet ud ved Baggrunden).

Buldret bliver ved.

Gotstalf.

D, de skændige Forrædere! Det er Helias, Munkén,
 Og den Anden — Men Herr Bugge gjør lyst hvor
 han kommer,
 Og Herr Andersén og Stigsén ikke mindre.

Agnes (farer sammen).

Hør kun!

Hvor de raabe!

Gotstalf.

Ebbe, bliv her! (Til Agnes.) I kan ikke
 Gaae ind i Herberget. Byen er fuld af
 De oprørste Mænd. Bliv her! — Jeg maa bort;
 Vi er' kun saa saa; jeg kan ikke forlade
 Herr Bugge, medens han trænges saa haardt.
 Men jeg vender tilbage det snarest jeg kan.

(Gaaer ned til Stranden.)

Agnes.

Naar blot Ingen kommer!

Ebbe.

Jeg tænker det ikke.

Hvis I ønsker det, skal jeg gaae ned.

Agnes.

Gjør det;

Men ikke for langt bort.

(Et stærkt Raab nærved høres.)

Nei — bliv her!

Kom hen til mig. Hører du?

(En stor Hob af Byens Borgere og Fiskere iler over Scenen i Baggrunden fra venstre Side, til høire.)

Hoben

(idet den iler forbi).

Kongen kommer!

Flygter! Afsted;

Agnes

(har taget Ebbe i Haanden og trykker sig hen til Siden).

O, mit ængstede Hjerte!

Syvende Scene.

De Forrige. Kongen. Palne Johnson og et stort Følge.
Alle fra Stranden tilvenstre.

Kongen.

Efter de Forrædere! I skal hugge dem ned!
I skal pidste dem ud i Stranden! Som Hunde
Skal I drukne dem!

(Bliver Agnes vaer.)

Hvad? Er I her, Jomfru Agnes?

Stakkels Barn! — Og Fru Ingeborg, der fulgte
Med den næste Færge —! Herr Johnson, bliv her!
Bliv hos Eders Slægtning. Jeg har ingen Ro,

Forinden jeg har straffet de Forrædere —

(til sine Mænd.)

Følg mig.

(Han og Følget gaaer ud tilhoire.)

Agnes (angst).

Hvor er Herr Bugge? Ak, hvad er der skeet?

Valne Johnson.

Jeg veed ikke, Barn! Jeg har ikke seet ham.

Men vi frygte det værste.

(Gotstkalk og flere af Bugges Følge træde ind fra Baggrunden tilvenstre.)

Valne Johnson

(til Gotstkalk).

Hvor er din Herre?

Gotstkalk

(saaret, støtter sig mat til et Spyd).

Han er slagen. Alt er forbi!

Agnes.

Han er slagen!

Valne Johnson

(til Gotstkalk).

Gil ned til Kongen! Forlynd ham hvad du veed.

Gotstkalk.

Jeg kan ikke.

Valne Johnson.

Bliv du kun her — jeg vil selv.

Ulykkelige Dag!

(Gaaer ud tilhoire.)

Agnes.

Gotstalf, du vlegner —

Hvad fattes dig?

Gotstalf.

Jeg er saaret — til Døden.

Agnes (forstræffet).

Saaret? Af Gud, kan jeg hjælpe dig — svar!

Gotstalf

(bestandig mattere).

Gud naade Jer, Agnes, saa lidet I kan.

Mig hjælper Intet ... Ebbe, kom hid ...

(Synker ned, understøttet af Ebbe.)

Agnes.

Skal Ebbe hente Hjælp? Skal jeg selv ...

Gotstalf.

Af Giv!

Jeg mærker, jeg kan ikke friste mit Liv.

Det er forbi. Agnes, hvor er I ... Farvel!

Bed for Gotstalf, bed for hans Sjæl!

Agnes

(beier sig over ham).

Af, han døer! den trofaste Svend!

· Himlen har taget hvad der var bestemt den.

Men at døe saa ung, i saa faur en Alder!

(Under det Følgende bæres Gotstalf hen til Baggrunden.)

Dttende Scene.

De forrige. Kongen og Palne Johnson med følge, fra
høire Side. Kort efter Junker Christoffer fra venstre Side.

Kongen.

Palne! har du fattet mig? Ingen Skaansel!
Alle skulle straffes efter Lovens Strengthed!
Fange vi dem, der er Dphav til Drabet,
Ved mit Liv! de skal klæde Steiler og Hjul!

(Bugge bæres ind paa en Baare, bedækket af en Kappe.
Christoffer og Resten af Bugges Mand følge med.
Agned iler hen og knaler ved Baaren.)

Kongen.

Der komme de med ham! Unkværdige Syn!
Er I død, Herr Bugge! Svar Eders Konge!
See ham i Sorg! kjend hans Smerte
Over Eders Livs ynkelige Udgang.
Vi har mangen god Dag kjæmpet mod hinanden —
Dg forsones først nu! Livets og Dødens
Herre har forligt os med vældig Haand!
— Men jeg lover Eder høit og dyrt, I skal hævnes!
(Til Christoffer.)
Dg Herr Stigsøn? Herr Andersøn? hvor ere de?

Christoffer.

Slagne.

De ligge dræbte ved Fiskernes Løkker.

Kongen.

Slagne? — O, de forbrøderiske Mænd!
— Tue Lange, slap han fri?

Christoffer.

Han er flygtet.

Kongen.

Og Munken?

Christoffer.

Han har faaet sit Banesaar.

Kongen.

Skjændige Munk!

Den Død var han ikke værd.

Niende Scene.

De Forrige. Hertug Barnim. Kort efter Fru Ingeborg og
Anud. Noget senere Fru Ingeborgs Piger.

Barnim.

Eders Naade!

Fru Ingeborg nærmer sig.

Kongen.

Ingeborg! den Arme!

Hvo skal trøste den høiede Hustru!

(Fru Ingeborg kommer hastig ind, fulgt af Anud.)

Knud.

Min Moder! bliv her — Lad mig gaae derned!
Det gjør intet Gode, naar I . . .

Fru Ingeborg.

Nei, nei!

Det fatter du ikke. Jeg maa selv . . . slip mig.

(Seer Kongen.)

Der er Kongen. Eders Naade, svar mig! Hvor er han?
Hvor er min Herre? — I tier?

(Med stærkere Stemme.)

Hvor er han?

(Seer sig omkring.)

Er han her? Er han saaret?

(Bliver Baaren vaer.)

Retfærdige Himmel!

(River Klædet bort.)

Død! Dræbt!

(Synker hen over Baaren.)

Knud.

Fat Eder, min Moder!

Fru Ingeborg

(løfter Hovedet).

Min Husbond! min Herre! — Nabne Eders Dine!
Lael til Eders Hustru. — O, sig kun Farvel!
Kun et eneste Farvel!

Kongen.

Min ædle Frue!

Det er christelig Pligt at bære med Taalmod
 Hvad Himlen har tilskicket Eder. Hør mig!
 I kan ikke lide meer end jeg selv;
 I kan ikke mere smerteligt rammes
 End Eders dybt nedbøiede Konge.

Fru Ingeborg

(reiser sig pludselig og kommer frem).

Han er dræbt. Hans Død er ikke naturlig.
 Hvo har dræbt ham? Svar mig, Herr Konge!
 Min Herre sad tryk og sikker paa Hals.
 I har loffet ham ud. Han er dragen fra sin Gaard
 Under Eders Vinger. Eders Ord og Leide
 Var hans visse Borgen. Og see, han er dræbt!

(Slaaer Hænderne sammen.)

Hvo kan nu troe paa kongeligt Ord!

Kongen.

Jeg tilgiver Eders Smerte. Men den høieste Gud
 Skal være mit Vidne: dette Drab er steet
 Ubitterligt for os. Jeg forlanger, I skal være
 Retfærdig og billig. Vor egen Søn
 Har vovet sit Liv for at skjærme ham mod Hoben.
 Det skal I og det skulle Alle bekjende.

Fru Ingeborg.

Ubitterligt for Eder — ja ja, jeg veed det.
 I har ønsket mindeligt Forlig. Han var indkaldt
 Af Eder til Dannerhof. Nu er han død,
 Og I har løst Eders Ord. Paa den Viis er det,

J har forligt Jer med Eders Fjende.
 Eders Dannerhof er denne usle Baare;
 Her er det, J har bragt hans Mund til Lausbed.

(Til Bugges Folge.)

Løfter ham op, J, der er tilbage
 Af min Herres Mænd. Den troløse Jorb
 Skal ikke bære hans dyrebare Legem.

(Til Kongen, mens Folget bærer Riget ud.)

Baldemar Konge! J har stillet Eders Harm
 Paa en vaabenløs Qvinde. Min Husbond er slagen.
 J var hans Uven, hans bittreste Uven.
 J skal mærke hvad der gaaer deraf for Sagn.
 Jeg stævner Eder her, jeg kræver Jer til Regnskab.
 Al Danmark skal vidne for mig, og J
 Skal staae til Ansvar for det udøste Blod.

(Gaaer, ledsaget af Knud, Agnes og Pigerne.)

Kongen

(Efter et Ophold).

Bed Himlen, der hører meer end Mands Mod
 Til at styre Riget under al den Modgang.
 Jeg seer det forud, hiint ynkelige Drab
 Vil koste Landet blodige Taarer.
 Nar af mit Liv gav jeg til, det var uskeet.
 — O Morgentrøde, der stiger over Danmark!
 Mulm og Skyer dække dig for Diet.
 Den mægtige Arm, der skal sprede dem ad,
 Løver, og det dristigste Hjerte kan stjælte.

Oprøret truer os. Rigets Mænd,
 Der skal være vor Støtte, vende sig imod os.
 En eneste Dag som denne mægter
 At gjøre til Intet Maringers Arbeid.

Barnim.

Eders Naade, fat Eder! I tabe ikke Modet!
 Alt ofte forhen har Modgang truet
 Eder og Riget; men Himlens Bistand
 Og Eders egen Manddom har bragt Eder Seier.

Kongen.

Himlens Bistand! Vel talt, Hertug Barnim!
 Den er det Skjold, jeg sætter min Lid til.
 Den vil ikke gjøre mit Haab tilskamme.
 Ja, med Himlens Bistand, alle hine Feider,
 Hvori de Uedleste spille deres Styrke,
 Vilde standses engang, og Rigets Provindsfer
 Forenes trygt til et gjensidigt Bolværk.
 Den Tid vil komme, da een Lov gjælder,
 En eneste Røst samdrægtig lyder
 Fra Sundet og til Skagen. Mulmet skal vige,
 Held skal følge den retfærdige Sag,
 Og et Morgenrøde skal herligt stige.
 Ja, mit elste Danmark, mit betrængte Rige!
 Min Fortrøstning er endnu: der er atter en Dag!

S h e i k H a s s a n,

Lystspil i tre Acter.

Opført første Gang paa det kongelige Theater
den 21de Februar 1851.

Personerne.

Scheik Hassan, rig Kjøbmand og Skrifflærde.

Sidi Numan, Statholder i Balsora.

Prinds Achmet Mirza.

Suleika, Datter af Fyrsten i Chorasán.

Emir Abu Muhammed.

Ali Bachtjar.

Satme, en Enke.

Schemseddin }
Bedreddin } to Gæstgæve.

Masjud, Regerslave hos Statholderen.

Mosaffer, Opsynsmand hos Scheik Hassan.

Amine, en ung Slavinde (stum Person).

En Dreng. Hassans og Sidi Numans Slaver og Tjende.

Dagt. Prindsens, Suleikas og Emirens Følge.

Handlingen, der foregaaer i Persien i Balsora, deels i Scheik Hassans, deels i Statholderens Huus, samt tæt derved, begynder op paa Dagen og varer ind i den følgende Dag.

Første Act.

Et Bærelse hos Statholderen, Sidi Numan.

Første Scene.

Sidi Numan. Masjud, Negerslave.

Sidi Numan.

Kommer Emiren endnu ikke?

Masjud

(der staaer ved Vinduet).

Nei, Herre! Han er endnu inde hos Scheik Hasfan.

Sidi Numan.

Hvad gjør han saa længe hos ham? Skal han ikke komme først til mig?

Masjud.

Det skulde han vist, Herre! Men Scheiken er en udmærket Mand.

Sidi Numan.

Hold din Mund! Jeg er en udmærket Mand!

Jeg er Stattholder her i Provindsen; det udmærker mig fremfor alle Andre.

Masfud.

O, Herre, du er udmærket frem for Alle! Men Hasfan er en stor Scheif.

Sidi Numan.

Lad ham være Scheif ti Gange! Lad ham udlægge Koranen, studere og fortolke vore Digtere og Videnskabsmænd — jeg er ikke ubillig: det skal være ham tilladt! Jeg skal ikke krumme et Haar paa hans Hoved derfor. Men han skal ikke sætte mig i Skygge. Naar et Platantræ staaer mellem Solen og mig, har jeg saa det samme Lys som ellers? Hasfan er et saadant Træ, og han skal hugges om!

Masfud.

Naar du har sagt det, saa hugges han om. Men, Herre, Scheifen er saa gavmild. Hele Byen kalder ham for den Høimodige.

Sidi Numan (staaer ham).

Det er mig, der er den Høimodige — jeg er gavmild — forstaaer du? Og naar jeg er det, saa har ingen Anden Lov til at være det. Jeg giver Mere til de Fattige end han. Jeg skal bringe ham i Forglemmelse, pas paa! — Mere end han? Nei, det er sandt, han giver Meget . . . som et galt Men-

neffe. Men, det skal ikke hjælpe ham. Naar jeg giver en Halvstilling, saa raaber Folk: „Det er fra Statholderen!“ og saa gjør de mere Bæsen deraf end naar han giver en stor Sum. De skal glemme ham — han er allerede glemt — pas paa! Er det ikke nu snart den Time, da han pleier at uddele Almisse?

Masfud.

Jo, Herre.

Sibi Numan (seer ud).

Seer du? der er slet Ingen udenfor hans Huus. De støtte ikke om hans Almisse — de komme til mig. Har jeg ikke Ret, Masfud?

Masfud.

Jo, Herre, dine Ord er Visdom — men see derhen!

Sibi Numan (seer ud).

Hvad er det? Ved Propheten, der samles de allerede. — Hvilken Brimmel! — Og hvad er der nu paafærde?

Masfud.

Det er Scheiken, der kommer ud.

Sibi Numan.

Ja, det er ham. Han kommer ud med Emiren. (Et høit Raab høres.) Nu raabe og skrige de — ja, det er til Ære for Emiren. Er det ikke, Masfud?

Masfub.

Jo, Herre.

Sibi Numan
(Haaer ham).

Det er Løgn — det er for Scheiken — hør! hør!

Masfub.

Ja, det er for Scheiken, Herre.

Sibi Numan
(Haaer ham igjen).

Men det skal ikke være for Scheiken! Jeg tillader det ikke. Giv Bagten Befaling at splitte Hoben ad. (Da Masfub vil gaae.) Nei, vent — det gaaer ikke an. Der bliver Oprør i Byen, og besuden — Khalifen er ikke at spørge med. — Oh, Oh! Khalifen har en stor Synd paa sin Samvittighed! Han har befalet mig at hædre og ære Scheiken. Havde jeg ikke faaet den Befaling — Scheikens Hoved var fløiet af Skulderen for længe siden. Men jeg maa være forfigtig, Masfub. Vi kan hvert Nieblik vente en ny Vicekonge her i Provindsen, istedenfor den gamle, der er himlet. Saa maa jeg ikke selv fordærve mig Spillet.

(En Slave kommer ind, med en Melding til Masfub.)

Masfub.

Herre, Emiren Abu Muhammed vil strax være her, og kommer i et Orinde fra Khalifen.

Sidi Ruman.

Godt. Endelig engang kommer han.

Anden Scene.

De forrige. Emir Abu Muhammed, med et følge. Rogle
af Statthalderens Tjende, der aabne Dorene.

Emiren.

Jeg har en Hilsen til dig fra Khalifen.

Sidi Ruman.

O, hvilken Naade! Hvilken uhørt Naade!

Emiren.

Han er fornøiet med dig. Han vil give
Dig et Breviis, hvor meget han dig agter.
Han sender dig en Gres-Kaftan. —

Sidi Ruman.

Mig?

O, hvilken Naade! Hvilken uhørt Naade!

Emiren.

Han sender dig en Kaftan, du skal bringe
Som Byens Overhoved til Scheik Hassan.

Sidi Ruman.

Til Scheiken? Til Scheik Hassan? Jeg skal bringe —

Emiren.

Du bringer den, og i Khalifens Navn.

Sidi Numan.

O, hvilken Naade! Hvilken uhørt Naade!

(Affbes.)

Gid Pesten ramme Scheiken!

Emiren.

Thi Khalifen

Vil vise denne By, hvor høit han sætter
En Mand, der er en Prydelse for Eder,
Særdeles nu, da Røgtet har fortalt ham
Om Scheikens Gævmildhed, da Byen nylig
Blev hjemføgt af en Ildebrand.

Sidi Numan.

Ja, rigtigt!

Han øste Penge ud med begge Hænder,
Dg Levnetsmidler, dyre Klædningstykker —

Emiren.

Det veed Khalifen, og han skjønner paa det.

Sidi Numan.

Ja, det er ganske rigtigt: denne Haasan,
Han er en Prydelse, en Skat for Byen.
Oh, hvilken Mand! oh, hvilken Mand, den Haasan!

Emiren.

Derfor skal du som Byens Overhoved
Begive dig til Scheiken, og levere
Den Raftan til ham, som Khalifen sender.

Sidi Ruman.

Jeg er Khalifens Slave, og jeg lystre.

(Da Emiren vil gaae.)

Tillad — ifald din Tid, der er saa kostbar,
Endnu kan unde mig et Spørgsmaal. Kan vi
Ds vente snart en Vicekonge valgt
For vor Provinds?

Emiren.

Han er alt valgt.

Sidi Ruman.

Er valgt?

Hvo er det da?

Emiren.

En Prinds af Hersterhuset.

Sidi Ruman.

O, hvilken Naade! Hvilken uhørt Naade!

(Emiren gaaer og følges under mange Bøininger til Døren af
Statholderen. Det nylig indtraadte Lyende gaaer ligeledes.)

Sidi Ruman

(kommende frem igjen).

Det manglede kun! En Prinds af Khalifens
Familie, og der residerer her i Balsora! Hvad er Stat-
holderen saa? En Skygge, et Kadaver, et Stykke
Stavn, som Ingen æstimerer. Og nu Scheiken, som
er saa umaadelig rig og i Khalifens Naade! Det er
ham, der vil blive Prindsens høire Haand, jeg vil

trædes under Fødder! — Masfub! jeg springer i Flint! Hu, hvilken Dmhygelse! Scheiken faaer en Ures-Kaftan, og jeg skal bringe ham den — men paa mig tænker Ingen! Men de skal tænke paa mig! Jeg skal tvinge dem dertil. Mine Velgjerninger mod Bhen skulle straae og skinne over hele Asten. Masfub, der skal strax raabes ud, at jeg for Fremtiden lader Amisfe uddele, ikke hver Maaned som hidtil, men ligesom Hasfan hver Uge. Og hør nu, Masfub, jeg vil ogsaa gjøre Noget for de Brandlibte, noget Stort, Noget, alle Menneſter skal tale om. Confiskerede vi ikke engang for nogle Aar siden en Mængde færdigſede Klæder hos en Kjøbmand?

M a s f u b.

Jo, Herre.

S i b i N u m a n.

Hvad var det for Noget?

M a s f u b.

Det var endeel Livſtykker, lange Hoſer, Bælter og Turbaner, omtrent en halvtredſindstyve Stykker af hvert Slags.

S i b i N u m a n.

Det er for meget. Det Halve kan ogsaa gjøre det. Og veed du hvad, tolv eller femten Stykker af hvert er ogsaa store Ting.

Masub.

Ja, Herre, naar du siger det, saa er det store Ting. Men Tøiet duer ikke meget. Der er for længe siden gaaet Møl deri.

Sidi Ruman.

Baas! Det er der Ingen der kan see. — Naa, og saa vil jeg sende de Brandlidte Noget at styrke sig paa. Du skal gaae ud til Baba Mustapha, der boet tæt ved den store Moskee, og handler med Kaffebonner. De er' lidt fordærvede, det er sandt —

Masub.

Ja, der kan Ingen drikke dem.

Sidi Ruman.

Ingen drikke dem? Na, du veed ikke, hvad brandlidte Menneſter kan drikke. Naar man ikke har Tag over Hovedet, saa kan man drikke Grøtband. Kjøb du kun en Snees Pund, og gaae saa omkring til Bagerne, og ſkrab nogle Kurve gammelt Brød ſammen, af det, de have tilovers fra den forrige Uge. — Na, naar du kommer anſtigende med alle diſſe Sager, det vil gjøre en mageløs Opſigt. Rygtet vil fortælle det til Khalifen — pas paa! Og en Ures-Kaftan ſaaer jeg ſaabift ſom jeg ſtaaer her. Kom nu!

(Gaaer, fulgt af Masub og de Andre.)

Tredie Scene.

En stor, aaben Plads med Træer og Bygninger. Til den ene Side hen mod Baggrunden en Fløi af Scheik Hasfans Huus, med Indgang.

Scheik Hasfan og hans Ven, Ali Bachtjar, efterfulgt af Tjende og Slaver (af hvilke de sidste bære endeel Kasser, Paffer og deslige) samt nogle af Hasfans Fruentimmer, blandt dem Amine, træde ud af hans Huus.

Hasfan.

Min Ven! min Ali! Vi maae stilles snart.
 Desværre blev de sidste faa Minuter
 Berøved' nys mig ved Emirens Komme.
 Nu ønsker jeg at følge dig et Stykke
 Paa Veien ud. Men lad mig her, ved Huset,
 Hvor din Nærværelse har skabt en Festdag
 Af alle Dage du var her, end eengang
 Et Bæger tømme med min Ven til Afsted.

(Han vinker ad Amine, et ungt, tilsløret Fruentimmer, der tilligemed nogle Flere har stillet sig hen mod Baggrunden.)

Amine! kom og ræk os Hver et Bæger!

(En Slave bringer Viin eller Sorbet, hvoraf Amine skænker for Ali og Hasfan.)

Hasfan (til Ali).

Lael! Er der Intet, der dig end kan glæde,
 Før du gaaer bort fra dette Huus, hvor nu
 Du efterlader Gensomhed og Tomhed?

Ali.

Min ædle Hassan! Alt, hvad kan din Ven
 Forlange Meer, end Det, du allerede
 Har ødslet over ham i rige Gaver?
 Er ikke disse Slavers tunge Byrder,
 Og hine høitbepakkede Kameler,
 Der vente mig derude, et Beviis paa,
 Hvad alt din Gævmildhed har gjort for Ali?

Hassan.

Alligevel, tænk efter!

Ali.

Nu, velan!

I hine nysforbundne Dage, Hassan,
 Da du beværeted' fyrsteligt din Ven —
 Blandt Alt, hvormed du fryded' mine Sandser,
 Har Intet efterladt hos mig et Indtryk
 Saa varigt og fortryllende som dengang
 Ved Dervisch-Fløitens bløde Klang en Dands
 Ved Bordet blev ført op for dine Gæster.
 Det var Amine, Perlen i dit Harem,
 Hiin unge Pige, du saa tidt har prilst.
 Erindrer du, hun under Dandsen slog
 Engang sit Slør tilbage paa dit Bud,
 Og at vi Alle som fortryllet sad
 Ved hendes Skjønhed? — Hvis da nu din Høimod

Endnu et Dufte mig forunder, lad mig
End eengang uden Sløret see Amine.

Hassan

(der har staaet i Tanker).

Min Ali! Nu først indseer jeg, hvor Lidet
Din Ven har gjort for dig. Du selv vil tilstaae,
At mine Gaver alle lidt dig fryde,
Naar dette Syn, der er dit Dies Lyft,
Skal nægtes dig. Saa kom, og tag Amine,
Glæd dig ved hendes Ungdom, hendes Skjønhed!

Ali.

Hvordan —?

Hassan.

Som jeg dig siger.

Ali.

Hassan! Ven!

Dit Harems første Brydelse, Amine?

Hassan.

Just hende. Eller troer du, jeg vil byde
Min Ven en mindre Gave, end en saadan,
Der er mig kjær og dyrebar? — Amine!
Tag Lo af dine Piger med, og følg
Med Ali; thi han er fra nu din Herre.

Ali.

Nei, kjære Hassan —

Hassan.

Ali, det er afgjort!

Du veed, jeg tager ei mit Ord tilbage.

Og nu affed! — Amine, gaae forud!

— Kom, Ali, kom! Tro mig, og vær forvisset,

At jeg er glad ved, at fra nu dit Die

Skal qvæges ved et Syn, der mig har qvæget.

(De gaae bort Arm i Arm, ledsagede af Følget.)

Fjerde Scene.

Enken Fatme og Bedreddin, der allerede have viist sig i Baggrunden ved Slutningen af den sidste Replik, træde nu frem. Siden en Dreng.

Bedreddin.

Naa, Fatme?

Fatme.

Hvad gaaer der af dig? Hvad er det for et Ansigt, du sætter op?

Bedreddin

(fortrebelig).

Ja, hvorfor vil du ikke give mig et endeligt Svar? Du veed ikke hvad du er udsat for. Jeg skal til Bagdad, der er berømt for sine smukke Fruentimmer. Jeg kunde let —

Fatme.

Hvad kunde du let?

Bedrebbin.

Glemme, at der i Balsora lever en smuk Enke, der hedder Fatme.

Fatme.

Bah! Du finder nok Veien igjen til Krybben. Kjender jeg dig da ikke? Har du Noget imod, at du hver Morgenstund faaer din Kaffe og en god, vel-tillavet Frokost hos mig?

Bedrebbin.

Nei, du har Ret; din Frokost er god.

Fatme.

Altsaa —

Bedrebbin.

Altsaa mener jeg alligevel, at du engang skalde gjøre Ende paa den Historie. Du har sagt, du vil ægte mig. Hvorfor skal det bestandig opsættes? Med din Formue kan du godt bringe Kadiens Samvittighed til at snorksove, og jeg kan endnu blive en honnet Karl. Svar mig derfor, om du vil eller om du ikke vil. Jeg gider ikke gjort den Reise til Bagdad.

Fatme.

Jeg har sagt dig min Mening, og vil nu ikke høre et Ord mere. Du skal reise, du skal komme igjen med en god Fortjeneste; og saa vil jeg bestemme, naar vi kunne holde Bryllup. Punktum. (Seer ud.) Godt, der kommer Drengen. Ham ventede jeg paa.

(En Dreng kommer ind, med en Tværsæk, som Fatme tager fra ham, hvorpaa han gaaer.)

See, her har du Forraad til Reisen. I denne Tværsæk er en halv Bedekølle, et halvt Brød, en Kurveflasker med Sorbet og nogle andre Smaating. Og endnu Gæt: naar du kommer til Bagdad og har et voveligt Foretagende for, saa udsæt dig ikke for meget. Husk paa, at Fatme venter dig. Og saa Farvel! Lad mig see paa dig! (Tager ham om Hovedet med begge Hænder.) Uagtet alle dine Dumheder holder jeg af dig. Husk ogsaa paa det. (Gaaer.)

Bedreddin

(Ibet han tager Tværsekken om Livet).

Hm — i Grunden er det ærgerligt. Havde hun ikke de Griller, saa kunde jeg nu sætte mig ordentlig ned, gifte mig med hende og bestyre hendes Værtstabs. Men nu — aa hvad! at tage til Bagdad med Schemseddin, er heller ikke at foragte. Han er en dristig Karl; man kan lære af ham, og paa Reiser uddannes man.

Femte Scene.

Bedreddin. Schemseddin, med en Tværsæk om Livet, der er ganske som Bedreddins.

Bedreddin.

Naar, det var vel du kom. Jeg staaer her og venter paa dig. Naar tage vi afsted?

Schemseddin.

Jeg tænker snart.

Bedreddin.

Med Karavanen?

Schemseddin

(nikker).

Bedreddin.

Godt. Jeg vil haabe, det skal blive en lystig Reise. Vi To passe for hinanden. Du giv et Knap lufke Munden op, og jeg holder meget af at lade Munden løbe. Saa kan jeg snakke for os Begge. Men fortæl mig Noget om den rige Kjøbmand, vi skal reise med, og til hvem du har anbefalet mig. Du har hjulpet ham med at føre et Fruentimmer bort fra Nabolandet. Hvem er hun?

Schemseddin.

Ja, hvem troer du?

Bedreddin.

Maaskee Radiens Huusholderste.

Schemseddin.

Høre op.

Bedreddin.

Eller hun hører til en Emirs Harem.

Schemseddin.

Nei. Hun er en Datter af Fyrsten af Chorasan.

Bedrebbin.

Det var et dristigt Stykke. — Og derfor holder Kjøbmanden hende skjult her i Byen og vil føre hende til Bagdad?

Schemsebbin.

Ja. Han har sendt mig en Dag forud, for at levere et Brev til en Emir Abu Muhammed, han ventede hertil. Men en saa høi Herre er altid omgivet af Ugesvagt og Kadiens Folk. Jeg maa være forsigtig. Jeg har sagt, Emiren er slet ikke ankommen.

Bedrebbin.

Hvor er da nu Kjøbmanden og det unge Fruentimmer?

Schemsebbin.

Hun er i Bad nær herved. Han venter udenfor.

Bedrebbin.

I Bad? Saa kan vi vente en god Stund. Skulde vi ikke spise Frokost imidlertid og styrke os til Reisen?

Schemsebbin.

Som du vil.

Bedrebbin.

Læg dig ned og lad os pakke ud. (De satte sig ned paa Jorden, tage hver sin Tværsæk frem og begynde at aabne den.) Det er besynderligt, din Tværsæk ligner min som den ene Draabe Vand den anden. — Naa, hvad har du der?

Schemsebbin.

En halv Bedekølle.

Bedrebbin.

En halv Bedekølle har jeg ogsaa. Men kanstee din er ikke saa god som min.

Schemsebbin.

Min er udmærket.

Bedrebbin.

Kom med den. — Ja, de see begge eens ud, ganske eens . . . Hvad er det? Ved den velsignede Prophets Skjæg, de to Stykker passe jo ind i hinanden! Vil du see: det er to Stykker af een og samme Kølle.

Schemsebbin.

Det lader til det.

Bedrebbin.

Men hvordan gaaer det til?

Schemsebbin.

Na, hvad veed jeg! De ere nok tilfældigviis kjøbt hos samme Slagter.

Bedrebbin.

Maastee. — Men see her har jeg et halvt Brød, som du ikke skal vise mig Magen til.

Schemsebbin.

Nei, for jeg har et halvt Brød, der ganske vist er langt bedre end dit. Den Kone, jeg har det fra, er en Mester i at lægge Dei.

Bedrebbin

(tager Brødet, beseer det og lugter til det).

Ja, det Brød er godt, det er ligesaa godt som mit, det er . . . det har — hi lidt! Naa, ved mine Forældres Gravsted! vore to halve Brød passe ogsaa til hinanden! Det er eet og samme Brød, der er stjaaret over, og lige der, hvor Prophetens Navn er bagt ind.

Schemsebbin.

Du har Ret — det er underligt.

Bedrebbin.

Schemsebbin, jeg er bange for, at vore Brød er ogsaa fra eet og samme Bageri. — Lad mig see, hvad du har mere i din Sæk. Hvad er det?

Schemsebbin.

En Flaske Sorbet. Du har aldrig smagt en Sorbet som denne.

Bedrebbin (prøver).

Jo — for det er accurat den samme jeg har i min egen Flaske. Prøv engang min.

Schemsebbin

(efterat have prøvet).

Det er den samme.

Bedrebbin.

Altsaa: vore Tværsække, Bedekøllen, Brødet og denne Sorbet, Altsammen er to Men af eet Stykke —

Schemseddin! sliq mig engang, hvad er det for en Kone, du talte om, og der er en Mester i at lægge Dei?

Schemseddin.

Det er en Enke, jeg skal giftes med, naar jeg kommer tilbage fra min Rejse med en god Fortjeneste.

Bedreddin.

Saa? — Og hvor boer hun?

Schemseddin.

Nær herved, paa Torvet, straaß for Springbandet.

Bedreddin.

Og hun hedder?

Schemseddin.

Det siger jeg ikke.

Bedreddin.

Saa skal jeg sige dig det. Hun hedder Fatme, og hun er, som jeg mærker, en Mester i at snyde os. Hun har lagt en Dei, der ligger som en Steen i Livet paa mig. Hun vil gifte sig baade med dig og med mig. (Springer op.) Der bliver Intet af! Hun skal kræves til Regnskab.

Schemseddin

(der ligeledes reiser sig).

Du har Ret, hun er en Bedragerste. Lad os gaae hen til hende. Jeg jager hende min Kniv i Livet.

Bedreddin.

Stik Kniven ind; med den haster det ikke. Men jeg vil skjælde hende Guden fuld; det har hun ærlig fortjent. — Men sig mig bare, hvor det er gaaet til, at jeg aldrig har truffet dig. Naar kommer du til hende?

Schemseddin.

Hver Aften. Jeg har undertiden mine Grunde til ikke at gaae ud om Dagen. Jeg pleier at spise min Aftensmad hos hende.

Bedreddin.

Og jeg kommer der hver Morgen. Jeg spiser min Frokost hos hende. Den Optrækkerste! hun raadede mig til, ikke at komme om Aftenen, da der undertiden opholdt sig Politispioner i Nærheden paa den Tid. O, hvor jeg skal hegle hende igjennem! Kom, Schemseddin! Vi To har rigtignok aftalt, at vi for Fremtiden vilde være halvt om Alting; men halvt om en Kone — net Tak!

(Ibet de vil gaae, støde de paa den indtrædende Fatme.)

Sjette Scene.

De Forrige. Fatme.

Bedreddin.

Der er hun! (Griber hendes ene Haand.) Din Be-
dragerste!

Fatme (affbes).

De er begge her!

Schemseddin

(griber hendes anden Haand).

Fatme! du har holdt mig for Nar. Du maa døe!

Fatme

(river sig løs).

Maa døe? Ja, naar Allah og Propheten kalder mig. Du faaer ikke et Ord at sige med i den Sag.

Bedreddin.

Men du har snydt og bedraget os. Har vi fortjent det af dig.

Fatme.

J har begge To fortjent dygtige Stokkeprygl for Eders Grovheder. Hvad har J at klage over? Skylder J mig ikke begge To Taknemmelighed? Har jeg ikke meer end eengang skjult dig, Bedreddin, i mit Huus, naar Kadiens Folk var efter dig? Og du, (til Schemseddin.) dengang du fik 25 Slag paa dine Fodsaaler, hvem tog saa imod dig og pleiede og sørgede for dig?

Bedreddin.

Men hvad skal det ligne, at du vil gifte dig med os begge?

Fatme.

Derfom jeg vilde, saa var det ikke saa urimeligt. Koranen tillader en Mand at have tre eller fire Koner,

men en Kone maa kun have een Mand. Det burde
være omvendt.

Bedrebbin.

Det er en god Snak.

Fatme.

Om — du maa dog tilstaae, at to Mænd kunne
bedre ernære een Kone, end een Mand to Koner
endfjige tre, fire.

Bedrebbin.

Men hvad er nu det for Noget, Fatme? Har
jeg ifinde at ernære dig? Det er dig, der skal er-
nære mig.

Fatme.

Seer man!

Schemsebbin (til Fatme).

Fat dig fort. Jeg har ikke Lyst til at fjæbles
med dig. Hvem af os To vil du ægte?

Fatme.

Det veed jeg ikke.

Schemsebbin.

Men du maa nu paa Diebliffet vælge En af os.

Fatme.

Det kan jeg ikke.

Schemsebbin.

Hvorfor kan du ikke?

Fatme.

J har Hver Eder's gode Egenstaber. Du, Schems-
 eddin, er resolut og bestemt, og vil være mig et godt
 Forsvar. Du (til Bedreddin.) har et blødere Sind og
 vil være en lystig Rødsager. J holde begge af mig,
 og jeg har Godhed for Jer begge. Men just derfor
 har jeg hidtil bestandig opsat at vælge. Jeg havde
 besluttet at vente saalænge, indtil Allah og Propheten
 tog sig af den Sag, det vil sige, indtil En af Jer —
 (standsfer.)

Schems eddin.

Nu, tael!

Fatme.

Indtil En af Jer var hængt eller stranguleret;
 for det bliver nok Enden derpaa. Jeg vilde da see
 til at frelse den Anden, og ægte ham.

Bedreddin.

Ja, derpaa har jeg ikke Lyst at vente. Det kunde
 hænde sig, at det faldt i min Lod at blive hængt.

Fatme.

Nu godt, jeg vil gjøre Jer et Forslag. J reise
 begge til Bagdad, og, saavidt jeg kan mærke, har J
 noget Usædvanligt for. Den af Jer, der viser meest
 Mod, Conduite og Behændighed, og kommer tilbage
 med en god Fortjeneste, ham vil jeg række min Haand.
 Samtykker J heri?

Schemseddin.

Lop, det er et Ord!

Bedreddin.

Ja, lad gaae!

Fatme.

Jeg vil vente paa Jer i tre Maaneder. Kommer Ingen af Jer til den Tid, saa antager jeg, at I er hængte, og vi ere qvit. Og hermed Farvel. En lykkelig Reise!

(Gaaer.)

Schemseddin.

Vi maae nu træffe en Aftale, Bedreddin —

Bedreddin.

Der kommer Nogen. Lad os gaae.

Schemseddin.

Det er Kjøbmanden; bliv kun.

Syvende Scene.

Bedreddin. Schemseddin. Prinds Achmet Mirza.

Prindsen

(kommer hurtig ind).

Schemseddin, du er her! Ja, man kan stole

Paa dig i Nøden. Du vil staae mig bi.

— Hvem har du med dig der?

Schemseddin.

Min Kammerat,

Som jeg har talt om. Han er villig til
At være mig behjælpelig paa Reisen.

Prindsen (til Bedrebbin).

Godt, kjære Ven. Men lad os nu alene.

(Bedrebbin gaaer.)

Jeg er i en Forlegenhed, en Pine,
Hvori jeg ingen Steder søger Udvei.
Jeg maa betro mig til dig. Du maa kjende
Min hele Stilling. Du maa vide Alt.
— Du troer, at jeg er Kjøbmand?

Schemseddin.

Du har sagt det.

Prindsen.

Men jeg er ikke Kjøbmand. Jeg er nær
Beslægtet med Khalfen, er en Søn
Af Bedur Mirza, Herskeren af Schiras.

Schemseddin

(falder ned for ham).

O, Herre!

Prindsen.

Men endnu maa dette skjules
For min Suleika. Du forstaaer?

Schemseddin (reiser sig).

Jeg fatter.

Prindsen.

Der er en Grund dertil, som du skal kjende.

Suleika var ifjor med tvende Brødre
 Og med en Farbro'r i Besøg i Bagdad.
 Khalifen var dem naadig. Men en Dag
 Forsøgte hendes yngste Broder paa
 At finde Veien til Khalifens Harem.
 Der var ei Frelse for ham; han blev grebet
 Og hugget ned af Bagterne ved Døren.
 Af Sorg og Harmen tog Suleika hjem.
 Jeg ankom just den samme Dag til Hoffet.
 Jeg saae Suleika; hun saae ikke mig.
 Men uudstøtteligt hos mig var dette
 Vidunderlige Syn, hiin sjeldne Skjønhed,
 Hiint Die som Gazellens, denne Vært
 Som Cedertæts. Næsten syg af Længsel
 Lod jeg Emir Abu Muhammed reise
 Med Brev og rige Gaver til Suleika,
 Og anholdt der hos Fyrsten, hendes Fader,
 Om hendes Haand. Men jeg fik Afslag.

Schemseddin.

Afslag?

Prindsen.

Hun lod mig vide, at hun aldrig tog til
 Et Hof, hvor hendes Broder Døden fandt,
 Og aldrig gav en Prinds derfra sin Haand.

Schemseddin.

Ja, nu begriber jeg, min Prinds, at du,

Forklædt som Kjøbmand, har forsøgt at vinde
Prindsessens Haand.

Prindsen.

Dg hun har bønhørt mig!

Bed et utroligt Held har jeg bevæget
Den Stolte til at flygte fra sit Hjem,
Dg stige ned til mig fra Høiheds Linde.
— Men nu, hvad skal jeg gribe til? Hun troer,
At jeg har Hjem og Bopæl i Balsora;
Hun har forlangt at føres til mit Huus.
Hun giver ikke efter. Hun er vant til
At hvert af hendes Ønsker vorder opfyldt.
Dg hendes Uforsigtighed! Hun bliver
Til Slutning kjendt, og hun og jeg forraabte.

Schemseddin.

Men i Balsora, hvad var her din Hensigt?

Prindsen.

Isald Emiren, jeg har søgt, var kommen,
Da skulde han meddele hende Alt,
Dg Ægteskabet indgaaes her i Byen.
Suleika nærer Godhed for Emiren.
Bed ham hun lod sig uden Tvivl forsone.
Hvis Intet hjælp, da var jeg fast bestemt paa
At undflye Hoffet, give Slip paa Rang,
Paa Værdighed og Alt, og vise hende,
At dette Hof var ogsaa mig forhadet,

Naar det ei længer tækkedes Suleika.
 Nu maa jeg hjælpe mig saa godt jeg kan
 Med lutter Paafund, som jeg undgik helst.
 — Hør mig, Schemseddin, jeg har Lillid til dig.
 Du har paa Reisen og i Chorasán
 Viist Mod og Snildhed, du har viist mig Trostak.
 Nu venter jeg idag et talrigt Følge,
 Med Alt forsynet hvad jeg her behøver,
 Og med en Pengesum, jeg høit har nødig.
 Det er fra Bagdad, og gjør Holdt ved Bhen,
 Nærved et Sted, der kaldes, troer jeg, Brønden.

Schemseddin.

Jeg kjender det. Det er ei langt herfra.

Prindsen.

Saa gaae da du derhen, og opsig Hekfar,
 Der fører Toget an, og viis ham denne
 Signetring, som et Tegñ, du er fra mig;
 Og sig ham — thø, der er Suleika!

Ottende Scene.

Prinds Admet Mirza. Suleika. Schemseddin.
 Siben Bedreddin.

(Suleika har ved Indtrædelsen under aaben Himmel altid Slør for, men slaaer det tilbage ved den første Replik. I Bærelset

Kommer hun ind uden Slør for, undtagen i tredje Act sidste Scene.)

Suleika

(træder hurtig og lidenskabelig ind).

Achmet!

Min Elskede! hvor var du? Jeg har søgt dig.
O, jeg var angst! Gaae ikke bort fra mig.

Prindsen.

Vi havde aftalt, kjæreste Suleika,
Du skulde vente til jeg kom ved Døren.

Suleika.

Jeg skulde vente? Troer du, jeg kan vente,
Naar jeg er længselsfuld? Betragt mit Dje,
See paa den Ild, der ulmer der urolig!
Kan man til denne sige: „Brænd lidt sagte,
Vent med at brænde, eller gaae kun ud!“

Prindsen.

O, søde Tale! Ondige Suleika!
Ja, det er sandt, som du jeg lider selv
Af Længsels-Sygdom, naar jeg fjernes fra dig.

Suleika.

Der kan du see. — Men lad os nu, min Achmet,
Os hen begive til dit Huus. Betænk,
Suleika trænger nu til Ro og Hvile,
Og til at vederqvæges efter Badet.

D, jeg er mat! Jeg trænger til at styrkes
Af god og kraftig Næring. Lad os gaae.

Prindsen.

Ja, seer du, Huset . . .

Suleika

(peger paa Haasens Huus).

Det er sikkert dette.

Du har jo sagt, at det var nær herved.

Det er vel derfor, at du gif herhen.

Prindsen (affbes).

Hvad skal jeg svare? (Høit.) Ja . . . det er mit Huus —
Men nu for Tiden . . .

Suleika.

Dette Huus er smukt.

Saaledes har jeg tænkt mig det. Kom, Achmet,
Her er jo Døren . . .

Prindsen (standser hende).

Nei, det gaaer ei an.

Uhi, seer du, der er truffet ind et Uheld.

Suleika.

D, det gjør Intet.

Prindsen.

Men jeg ventes ikke.

Huset er lukket. Der er Laas for Døren.

Suleika.

Er Laas? Men hvilken Laas? den faae vi bort —

(Til Schemseddin.)

Rom du, hvad hedder du? ... Schemseddin, rap dig!
 Skaf mig en Steen.

Schemseddin.

En Steen?

Suleika (heftig).

Javist, en Steen!

Staae ikke der, som var du selv en Steen.

(Schemseddin bringer hende hurtig en Steen, hvormed hun
 vil aae paa Laasen.)

Prindsen.

Hvad gjør du —

Suleika.

Lad kun mig.

Prindsen.

Men tænk dog efter —

Suleika

(Slaer Laasen af).

Seer du, med eet Slag fik jeg Laasen fra.

Prindsen (affedes).

Hvorledes skal det ende!

Suleika

(aabner Døren).

Her er Ingen —

Ja det er sandt, man venter dig jo ikke.

Jeg gaaer foran. Pas paa, jeg finder Veien!

O, hvilken Lykke for min Sjæl at træde
Ind under dette Tag, hvor du har hjemmie!

(Gaaer ind.)

Prindsen.

Schemseddin, her er min Signetring — il!
Og hvis du træffer Toget, lad da Høfkar
Med tre Kameler følge dig tilbage,
Og søg mig op i dette Huus. Jeg agter,
I den Forlegenhed jeg er, at tale
Med Husets Eier og betro mig til ham.

(Gaaer hurtig ind.)

Schemseddin

(vinker ud).

Bedreddin! Pst! Saa kom dog!

(Bedreddin kommer ind.)

Bedreddin.

Hvad er der paafærde?

Schemseddin.

Hør mig. Jeg har en stor Plan i Hovedet.
Den Fremmede — han... du veed nok —

Bedreddin.

Ja, Kjøbmanden.

Schemseddin.

Rigtigt, Kjøbmanden — (affbes.) Det er ikke
værdt at gjøre ham altfor klog. (Svit.) Han har
overdraget mig at opsoege en Karavane, der fører

Penge og Koftbarheder med sig. Med denne Signetring, han har givet mig, kan jeg faae al denne Herlighed i min Magt. Dette vil jeg nu udføre, og saavidt muligt alene, for at Enken Fatme kan overbevise sig om hvad jeg formaaer. Vi maae da stilles ad her. Du maa udføre Noget paa egen Haand.

Bedreddin.

Jeg har allerede tænkt derpaa. Maaſkee jeg inat prøver min Lykke hos Statholderen, Sidi Numan. En af hans Slaver er en god Bekjendt af mig. — Men Kjøbmanden, kan han ikke blive dig farlig?

Schemseddin.

Jeg maa forſiſtkre mig hans Person. Han veed, hvor Toget gjør Holdt. Savner han mig, kunde han ſøge mig op og fordærve mig det Hele. Jeg har nu tænkt paa at lokke ham udenfor Byen, og ved Hjælp af nogle Kameeldrivere, jeg kjender, faae ham bragt hen til vort Værtshuus. Har jeg ham der, ſaa er han mig ſikker.

Bedreddin.

Men nu Prindsessen, ſom Kjøbmanden har ført bort, hvad ſtal der blive af hende?

Schemseddin.

Hun har ingen Nød. Han har ført hende ind i dette Huus.

Bedrebbin.

Hos Scheik Hassan?

Schemsebbin.

Ja. Der faaer hun det godt. Hun kommer i Scheikens Harem, tænker jeg. Bedre kan hun ikke forlange.

Bedrebbin.

Men, naar du nu har Kjøbmanden i din Magt, hvorledes vil du saa blive af med ham igjen?

Schemsebbin.

Han maa bide i Græsset.

Bedrebbin.

Hvorfor det? Han faae flink ud. Han behagede mig. Kan du ikke skaarne ham?

Schemsebbin (haardt).

Nei. — Farvel.

(Han og Bedrebbin gaae hver til sin Side.)

Tiende Scene.

Et rigt decoreret Værelse hos Scheik Hassan.

Prinds Ahmet. Suleika. Siden Scheik Hassan og et talrigt Tjende.

Prindsen

(Kommer ind fra et Sideværelse, efterfulgt af Suleika).

Suleika, det er ikke værdt.

Suleika.

Na jo!

Hvorfor da ikke? Dette Bord derinde,
Der er med Alt forsynet til et Maaltid,
Derinde tager det sig daarligt ud.
Net, kom og hjælp mig. Her det staaer langt bedre.

Prindsen.

Nu, som du vil.

(De gaae ind igjen. Strax efter træder Hassan ind fra
Hoved-Indgangen.)

Hassan.

Jeg troer, jeg hørte Stemmer.

Er her en Fremmed? Laasen ved min Dør
Var revet af . . . Man kommer — jeg maa vide . . .

(Stjuler sig bag en Opsats eller noget Lignende. Derefter
kommer Prindsen og Suleika ind med et opdak-
ket Bord, som de rulle hen i Midten af Bærelset og for-
søge med Sæder.)

Suleika.

Vi faae det jo fortræffeligt, uagtet
Dit Huus er tomt og dine Slaver ude.

Hassan (affibes).

Hans Huus? hans Slaver?

Prindsen (affibes).

Det er uforklarligt,

At Ingen nærmer sig.

Suleika.

Her boer du godt.

Her er jo smukt og pragtfuldt. Denne Sal,
Det er vel den, som du har talt om.

Prindsen.

Ja.

Sassan (affbes).

Jeg seer, her venter mig et Eventyr.

Suleika.

Men, Achmet, her er ingen Biin paa Bordet.

Prindsen.

Saa maa den staffles.

Suleika.

Har du Biin fra Chios?

Prindsen.

Det har jeg; men veed jeg, hvor den er glemmt!

Suleika.

O, det var ret uheldigt! Jeg er vant til
At drikke den og ingen anden. Men —
Hvor er da dine Folk?

Sassan (affbes).

Hans Folk skal komme.

(Gaaer hurtig.)

Suleika.

Det er jo uret, at de gaae fra Alting.
Du er nok ikke Herre her i Huset.

Prindsen

(affibes, leende).

Nei, deri har hun Ret.

Suleika.

Men, dersom jeg

Maa raade, skal du see, man vil dig lystre.

Prindsen.

Hust paa, man venter mig først hjem imorgen.

Suleika.

Ja, det er sandt; men Huset skal de passe.

— Kom nu, og sæt dig.

Prindsen (affibes).

Jeg er reent forvirret.

Hvis Stedets Eier kommer, hvad skal jeg —

Suleika

(træder hen til ham).

Du er saa takkefuld.

(Med Omhed.)

Min Ven! min Elfte!

Har din Suleika ubesindig talt

Et Ord, der kunde krænke dig?

Prindsen.

O, nei!

Hvor fan du troe!

Suleika.

Saa kom, tag Plads, vær munter!

Vær glad med mig!

(Achmet sætter sig.)

Nu maae vi undersøge
Terrinerne. (Seer efter.) Ja, dette her er godt.
— Sæt dette bort; det har jeg Afsty for.
Men her — min Livret!

(Prøver den.)

Den er veltillavet!

(Tager hurtig et Par Mundfuld igjen.)

Den er fortræffelig! Din Kof er god.
Det er mig hjært; jeg sætter Priis derpaa.

(Hassan, uden Raftan og Prybelsler og med en anden
Hoved-Bedækning, træder ind med en Mængde Slaver,
hvoraf et Par bærer Kade og Terriner o. s. v.)

Suleika.

Der komme dine Folk.

Prindsen

(farer op).

Hvordan . . . de komme — ?

Suleika

(holder paa ham).

Bliv siddende. Du skal ei skjænde paa dem.
De stakkels Menneſter har ikke vidst —

Prindsen.

Men, min Suleika —

Suleika.

Saa lad heller mig.

Der staaer en Stok derhenne; jeg kan give
 Den, der er øverst blandt dem, et Par Nap.
 (Tager Stokken og vil gaae dem imøde.)

Prindsen

(standser hende, idet han tager Stokken fra hende).
 Det skal du ikke. Jeg vil før tilgive.

Suleika

(til Haasfan, der gaaer foran de Andre).
 Træd nærmere. Din Herre har tilgivet,
 At I har fjernet Eder fra hans Huus.
 Hvem er du?

Haasfan.

Jeg . . . jeg er hans Huusbestyrer,
 Og Opfyndsmænd . . .

Suleika.

Nu godt. Hvad har du der?

Haasfan.

Jeg har besørget et Par Retter til.
 Den ædle Gæst, min Herre bringer med,
 Vør i hans Huus beværtet med det Bedste.

Suleika.

Du har min Gunst. Sæt hen hvad du har bragt.

Prindsen

(affbes, uden at vende sig).
 Naar han mit Ansigt seer, er jeg forloren.

Suleika

(peger paa en af Slaverne).

Hvad bærer han paa?

Hasfan.

Det er Viin fra Chios,

Min Herres Yndlingsdrik.

Suleika (til Prindsen).

Nei, er det sandt!

Det træffer sig jo godt.

(Til Hasfan.)

Sæt den paa Bordet.

Gaae til din Herre, udbeed dig hans Naade,

Dg undskyld dig!

Prindsen

(som før uden at vende sig).

Nei, det behøves ikke.

Hasfan

(træder lige hen for Prindsen, knæler og seer stivt paa ham).

Min ædle Herre, du vil mildt betænke,

At Ingen har bebudet mig dit Komme.

Thi ellers skulde, som paa Bairams-Festen,

Jeg selv med Lyndet og Slaver smykket

Os og dit Huus den Dag du var ivente.

Dg som ved denne Fest et Lam man offerer

Til Tak, at Fasten ender, skulde vi

Med Offret af et glad og takfuldt Hjerte

Holdt hellig denne Dag, du kom tilbage. (Reiser sig.)

Prindsen (affbes).

Forunderligt! Han seer, jeg er ham fremmed,
Dg desuagtet —

Suleika (til Haasjan).

Du behager mig.

Du taler smukt og med en udvalgt Bending.

Sæt dig kun ned hos os; det er dig tilladt.

(Ibet hendes Dine falde hen paa Bæggen.)

Der hænger jo en Luth!

(Springer hen og tager den ned.)

Hvor den er smuk!

Dg hvilken Klang, fortryllende — nei, hør kun!

Hvor blød og fuld, hvor smeltende, skjøndt stærk!

(Efter et kort Præludium som Indledning til det paafølgende
lyriske Udbrud.)

Min Achmet! skjænk af denne Viin et Bæger,

Dg drik med din Suleika, der i salig

Henrykkelse dig hilser i din Bolig.

Salig er Den, hvis Hjerte, rørt af Elskov,
Diner en gjengældt Glands i Bennens Dine!

Salig er Den, hvis Taarers Regnbad synker
Brændende ned, og paa den Elstes Afsyn!

Man har beluret mine Skridt,

Har fulgt mig, hvor jeg gik og stod.

Dg man har sagt mig, haardt og tidt,
 At Pligtens Veie jeg forlod.
 Men veed jeg, hvad jeg selv har gjort?
 I Blindhed gif jeg Veien frem;
 Jeg banked' paa min Elftes Dørt,
 Og syntes, dér var først mit Hjem.

Stjernerne hist — jeg bønfaadt dem om Medynk —
 Viste mig Veie, og staaend' mildt min Svaghed.
 Matten var taus; den slog om mig sin Kappe,
 Skjulte min Gang og hylled' ind mit Aasyn.

De kom til mig og spurgte strengt:
 „Hvor vil du hen ved natlig Tid?
 „Din Dør var nylig luft og stængt;
 „Hvi vifter den nu hid og did?“
 — Men i min Tanke var kun Gæt:
 Et Bud fra dig, der blev mig meldt.
 Alt Andet ændsede jeg lidt
 Paa Veien til dit fjerne Telt.

Eder min Tak, I graae og troe Kameler,
 Orkenens Skibe, I, der bort har ført mig!
 Eder min Tak, I lette Foraars-Vinde,
 I, der min Kind har fjølt, og fjølt mit Hjerte.

Har du Gazellen seet, naar blind
 Den løber over Orkens Sand?
 Og med et vildt, forstyrret Sind
 Begjærlig søger Kildens Vand?
 — Mit Hjerter heds og tørstigt slog —
 Jeg agted' intet andet Held —
 Der var en Magt, der hen mig drog
 Til dine Læbers friske Væld.

Herlige Stund, da første Gang mit Hjerter
 Skjælvende sank til dit, i Angsten henrykt!
 Herlige Stund, da mig en stjern Naturmagt
 Bøied' til dig, som ved et Lyn, der traf mig!

Prindsen

(synker ned for hende).

Suleika, du fortryller mig. Din Tale
 Er som en Røst fra Dschinnistan —

Suleika.

Hvordan?

Cypressen bøier sig for Anemonen?

(Røfter ham op.)

Sassan (affides).

Et stjønt og ædelt Par!

Tiende Scene.

De forrige. Mosaffer, Hassans Opsynsmand, Iedsaget
af Schemseddin.

Mosaffer (til Hassan).

Der er et Bud —

Hassan.

Til hvem?

Prindsen

(bliver Schemseddin vaer).

Det er til mig.

(Tager ham affides.)

Nu, traf du Heykar?

Schemseddin.

Vel traf jeg ham, men ikke paa det Sted,
Som du mig opgav. Han og Følget rasted'
Et Stykke Vej derfra, i Skjul —

Prindsen.

I Skjul?

Schemseddin.

Heykar vil tale med dig. Han er ængstlig.
Han siger, at der truer dig en Fare.

Prindsen.

En Fare? mig? Maaskee Suleika? Muligt
Forsølges hun fra Hjemmet —

Schemseddin.

Det kan være.

Han nævned' Intet. Han forlangte blot
At tale med dig, og det strax.

Prindsen.

Forlade hende? Hvor tør jeg

Schemseddin.

Lag Prindsessen med.

Prindsen.

Hvordan bevæge hende, hun, der troer,
At her hun sidder i mit trygge Hjem!

Schemseddin.

Saa gaae alene. Jeg har to Kameler;
De bringe os i ti Minuter hen
Og her tilbage.

Prindsen.

Nu velan! Jeg har jo
Slet ingen anden Udvei. (Til Suleika.) Min Suleika,
Du har mig undskyldt i et Par Minuter.

Suleika.

Men bliv ei længe borte.

Prindsen.

Nei, som sagt.

(Gaaer hurtigt med Schemseddin. Mosaffer, der følger med,
vender fort efter tilbage.)

Suleika (til Hadsan).

Hvorned vil du idag mig underholde?

Er du opfindsom? Veed du, jeg er vant til
 Afspredelse, og trænger til at muntres?

Hassan.

Din Herre har et kostbart Stutteri
 Med Heste fra Arabien —

Suleika.

Har Achmet?

Det er mig fjært. Dem vil jeg see, og strax —

Hassan.

Jeg er beredt at følge dig.

Suleika

(ibet hun vil reise sig, indolent).

Na nei!

Nu har jeg ikke Lyst. Men husk mig paa det —
 Maaskee imorgen. Og hvad Mere har du?

Hassan.

Her er et Pakhuus, stort og rigt forsynet
 Med Varer, bragte hid fra Indus' Stæder,
 Med fjeldne Løier, Shawler, Musseliner —

Suleika.

Godt, godt — imorgen! Hvad saa Meer?

Hassan.

Skald du

Har Lyst at fryde dig ved Dands og Sang,

Da skal jeg nu paa Stedet sende Bud til
Haremets Fruentimmer.

Suleika

(Springer op i Hestighed).

Hvad? et Harem?

Achmet, har han et Harem?

Hassan.

Nu, som Skif er —

Suleika.

Jeg taaler ikke denne Skif. Kun jeg,
Jeg er hans Harem, Ingen uden Jeg.
Hvorledes? Achmet tænker paa at dele
Min Kjærlighed med Andre? — Men, hvor er han?
Han loved' jo at komme strax. Og nu,
Der er alt gaaet en Evighed.

(Til Hassan, befalende.)

Send Bud!

Han staaer dernebe. Han skal komme strax.

Hassan.

Begiv dig ned, Mosaffer, og see ad.

Mosaffer.

Han er der ikke.

Suleika.

Nu, hvor er han da?

Mosaffer.

Han og det Bud, der kom, jog bort paa to
Kameler i den største Fart de kunde.

Suleika.

Jog bort? og paa Kameler? — Og hvorhen?

Mosaffer.

I Retningen mod Bagdad.

Suleika (opbragt).

Drog! du lyver!

Lør du besmitte med dit Ord en ædel
Natur som Achmet's?

Hasfan.

Er det sandt, Mosaffer?

Suleika.

Ja, tael, tael Sandhed!

Mosaffer.

Hvert mit Ord var Sandhed.

Endeel mistænkelige Folk er' siden
Folgt efter, men tilhest, den samme Retning.

Suleika

(for sig selv).

Jog bort? til Bagdad? og lod mig tilbage?
Og om han nu bedrog mig? og var falsk?
O, det skal hæves dyrt! Han skal erfare —

(Til Hassan.)

Skaf Heste, hurtige, der løbe Tanken
I Flugten op, og standse ham i Flugten.

Hassan.

Men hvis du tillod —

Suleika.

Som jeg siger. (Til Mosaffer.) Du,

Hvi staaer du der? Hvad kan du gjøre bedre
End jage op et ædelt Bildt som dette?
Afsted og lyd mig!

Hassan.

Tillad — blot et Ord!

Suleika.

Hvad vil du? Mener du maaskee, at Achmet
Bedrager mig, og at det er forgjæves,
Jeg søger Trostab hvor der ingen er?

Hassan.

Jeg frygter det — og jeg har Grund dertil —

Suleika.

Lie stille, siger jeg. Hans Mund, hans Die
Bedrager ei; hans Smil kan ikke stufte.

Hassan.

Men, naar nu Achmet ei er Den, du mener —

Suleika.

Lie stille! Achmet fjender mig. Han veed,
Han gav mig Døden, hvis han var mig utro.

Sasfan.

Men dette Huus, hvor han har ført dig ind —
Jeg tør ei længer skjule det —

Suleika.

Hold op!

Bagtal ham ikke! O, ifald du kjendte
Achmet som jeg! Selv ikke Leila blev
Af Medschnun elsket som af Achmet jeg!
Forladt mig har han ikke. Naar jeg venter
Blot fem Minuter til, saa er han her.
Men — jeg er utaalmodig — disse fem
Minuter er' en Ewigheid for mig.
Og derfor vil vi søge ham, vil haste,
Forinden han kan føres os af Syne,
Forinden han maastee har glemt Suleika.
Men utro er han ikke — o, mit Hjerte!

(Gaaer hurtig, fulgt af Sasfan og de Andre.)

Anden Act.

(Værelset hos Scheik Hassan.)

Forste Scene.

Hassan kommer ind, efterfulgt af Mosaffer.

Hassan.

Howledes har Suleika det?

Mosaffer.

Lidt bedre.

Hun var af Graad og Mathed slumret ind.
Den Underretning, du har givet hende,
At Achmet ikke, men at du er Herre
I dette Huus, har, som det synes, opfyldt
Med Skamfuldhed og Harme hendes Tanker.

Hassan.

Ja, det faldt vanskeligt for mig, at bringe
Det lidensfabelige Sind til Ro,
Og hindre hendes Vortgang fra mit Huus.

Desværre taler Alting for, at Achmet
 Er kun en Eventyrer, der har misbrugt
 Den Kjærlighed, hun viste ham. Nu har han,
 Gud veed, af hvilken Grund, vel været nødt til
 At give Slip paa dette sjældne Bytte.
 Jeg priser Allah, at ved ham en Skjønhed
 Som hun er bleven indført i mit Huus.

Mosaffer.

Hun nærmer sig.

Hassan.

Saa gaae.

(Mosaffer gaaer.)

Anden Scene.

Scheik Hassan. Suleika. Siden Mosaffer.

Hassan.

Velkommen hid,

Suleika! Skjønneste! din Ankomst bringer
 Et Foraar mig, befrandsset med Narcisfer,
 Med Roser, Anemoner og med Perler.

Suleika.

Ja, mine Taarer falde ned som Perler,
 Men fra min Kind er Foraarsluften flygtet.

Hassan.

Fat dig, Suleika! og forglem din Sorg!

Jeg har et Forslag til dig — hør mig venligt!
 Bliv for det Første her hos mig. Din Stilling
 Skal være ganske som den bedst dig synes.
 Du er din egen Herre, du kan gjøre
 Og lade hvad du vil. Dit Liv skal smykkes
 Og gøres dig behageligt, saavidt
 Jeg kun formaaer det. Hvis du saa med Tiden
 Kan finde Hassan værdig til din Omhed,
 Da vil han prise høit den Stund, der førte
 Din Fod i dette Huus. — Suleika, tael!

Suleika.

Scheik Hassan! tør jeg stufte dig, der nylig
 Med en utrolig Høimod tog imod os?
 Kom vi som Gæster, ydmygt og beskedent?
 Nei, som dit Huus var vort, og du vor Tjener,
 Skjøndt Ingen af os vidste, at vi gjæsted'
 Det Huus, hvis Gæstfrihed er saa berømt.
 Af, kan et Mandeltræ, der staaer i Blomster,
 Fra Jorden rykkes, uden at det visner?
 Og kan Suleika rive sine Lanter,
 Der sprang i Blomster ud ved Achmets Bryst,
 Fra ham, foruden at hun selv maa døe?

Hassan.

Den Mand, der har forladt dig, er ei værdig
 Til at begrædes af saa skønne Dine.

Suleika.

Achmet forladt mig! Ja, isald jeg kunde
 Blot tænke denne Tanke! Tro mig, Hassan,
 Han er betagen af en fælsom, ond
 Fortryllelse; han er forfulgt og misundt
 Af en af Diverne, maaskee af Iblis,
 Der lister sig i Menneskernes Hjertes
 Og fylder dem med Sløvhed og med Glemsel.
 Naar Achmet ikkun seer mig, er han helbreedt.
 Det veed jeg, veed jeg sikkert. Derfor vil jeg
 Opsøge ham; jeg har en glad Forvisning,
 Jeg finder ham, naar kun jeg søger rastløs.

Hassan.

Men hvem er Achmet? Kjøbmand i Balsora?
 Her er han ikke kjendt af Nogen.

Suleika.

Af,

Lad Achmet være hvem han vil! Han er
 Den hypperste blandt alle Dødelige.
 — Bliv ikke vred, jeg vil, jeg maa ham søge.

Hassan.

Du vil forlade mig igjen? Nei, bliv!
 Du har alt vænt mit Døie til at frydes
 Ved Synet af din blomstrende Gestalt;
 Og Lyden af din Stemme, meer end Andres,
 Er alt nødvendig for mig. Bliv!

Suleika.

Jeg kan ei.

Sassan

(efter et Dophold).

Nu vel, saa drag da bort og opsig ham,
 Der, altfor lykkelig, din Gu behersker.
 Jeg skal forsyne dig med Alt, der muligt
 Kan være dig til Nytte paa din Vandring.

Suleika (glad).

Du vil? Ja, jeg var vis derpaa! — Og du
 Vil være mig behjælpelig og give
 Mig Midler til at kunne søge virksomt?

Sassan.

Det vil jeg. To af mine Folk, hvis Trostid
 Og kloge Forhold du kan stole paa,
 Skal følge med dig.

Suleika.

O, hav Tak! — Og hør,

Skald du kan, saa staf mig desforuden
 To eller fire Qvinder, der kan ordne
 Min Klædebragt og ellers staae mig bi.
 Thi du maa vide, jeg — jeg er . . . (boier af.) er vant til
 Alt leve godt, beqvemt og uden Mangel;
 Og fra min Barndom har en Mængde Qvinder
 Mig hjulpet med min Pjunt og klædt mig paa.

Sassan (smilende).

Nu, jeg skal sørge for dig smukt og godt.

Suleika.

Dg staffer Heste til os Alle? Ellers
Man har sin Plage med at komme frem.

Hassan.

Jeg har alt tænkt derpaa. — Naar vil du bort?

Suleika.

Nu strax.

Hassan.

Men det er seent mod Aften.

Suleika.

Af,

Med hvert Minut, jeg tøver, føres Achmet
Beständig længer fra mig.

Hassan.

Som du vil.

(Vinker. Mosaaffer træder ind, erholder Ordrer, og gaaer
igjen.)

Om faa Minuter, tænker jeg, er Alting
Istand til dig.

Suleika.

O, Tak!

(Raffer ham Haanden.)

Saa lev da vel!

Hassan.

Bliv her den korte Stund indtil han kommer
Dg henter dig. Jeg veed forud, Suleika,

Naar du er fjern herfra, vil mine Tanker
 I Karavaner drage til det Sted,
 Hvor du har Ophold, og der er for mig
 Hvad Kaba er for Moslem, de fromme.
 Men — naar til Bøn jeg løfter mine Hænder,
 Da seer jeg, at dit Nafn hort du vender.
 Og naar jeg troer, at du mig mildt vil høre,
 Du rækker til en Anden hen dit Øre.
 Mens en barmhjertig Røst fra Kaba lyder,
 Desværre du min Bøn og mig forstyder.

Suleika.

Du gjør mig Uret.

Hassan.

Gid du havde Ret!

I dette Punkt min Uret faldt mig let.

(Griber hendes Haand.)

Suleika! Klare Foraarsluft, der bragte
 Af Fehums Roser Duften til min Bolig,
 Der er kun Gæt, din Sjæl vil estertrage,
 Gæt Haab, hvori dit Hjerte flaaer fortrolig.
 Men dette Haab — tilgiv — kan dog bedrage.
 Søg da til Hassan, til din Ven, tilbage!

Suleika.

O, Hassan! her, hvor du i Fred har bygget,
 I dette Huus, hvori din Mildhed raader;

Her, hvor din Mand hver ringe Blet har smykket,
 Og hvor dit Smil den Fattigste benaader —
 Høimodige! her blev jeg meer end gjerne.
 Men alle mine Tanker nu mig fjerne.

Thi, som en Bjergstrøm, naar en Straaning bringer
 Dens Løb til Punkter, den maa søge tvungen;
 Og som en Piil, der, ført af Strengens Vinger,
 Hen i en ukjendt Retning seer sig svungen,
 Maa nu min Fod med Smertens Hast sig vende
 Hen til et Punkt, jeg ikke selv kan kjende.

Hvis Achmet — o, forsmædelige Tanker! —
 Er troløs, hvis jeg seer ham som Forræder,
 Hvis da til den Tid dette Hjerte banker,
 Og hvis jeg Diestenen ud ei græder —
 Ja, Hassan, hvis mig dræber ei min Klage,
 Da vender jeg engang til dig tilbage.
 (Gaaer, da Mo s affer viser sig i Baggrunden, ud med ham.)

Hassan (ene).

„Da vender jeg engang til dig tilbage.“
 — Det er mit Dnske, ja det er endnu
 Mit hemmelige Dnske, — skjøndt jeg veed,
 At hendes letbevægelige Sind
 Vil træffes smerteligt og dybt, ifald hun
 Engang erfarer, Achmet var en Troløs.

Men det er ikke Ret af mig; det røber
 Et egenkjærligt Sindelag . . . Men hun,
 Hvor er hun smuk og fristende for Diet!
 Indtagende selv da, naar hun regjeres
 Af Luner og af egenvillig Hu.

O, det er intet Under, man bedaares!

(Gaaer hen til Vinduet.)

Der er hun alt tilhest og rider bort.
 Hvor let og dristig sidder hun, som om hun
 Var født til at befale, til at herske.
 Ja, det er Skjønheds Forret.

Men jeg burde . . .

Ja, det var Uret — Hvis jeg ærlig ønsked'
 At hjælpe hende til at gjense Achmet,
 Jeg kunde have gjort lidt Meer. (Ralder.) Mosaffer!

(Mosaffer træder ind.)

Slig mig, Mosaffer, kjendte du den Mand,
 Hvis Nafyn var saa skummelt, og med hvem
 Vor unge Gæst tog bort idag?

Mosaffer.

Ret, Allah

Forbyde, at jeg skulde kjende ham!
 Dog, veed jeg hvo han er og hvad han driver.
 Han er en farlig Mand, er ofte straffet,
 Men oftere ved Snubhed sluppet fri.

Hasan.

Hvad hedder han?

Mosaffer.

Schemseddin. Jeg var angst for,
At Noget skulde savnes, da han gif,
Og har seet efter. Men der mangler Intet.

Hasan.

Og Achmet selv du kjender ikke?

Mosaffer.

Nei.

Men naar han følger med Schemseddin, er han
Sandsynligviis af samme Slags som han.

Hasan.

Om, det er ikke sagt. Hans Træk var' aabne,
Hans Afsyn og hans Væsen smukt og ædelt.
Langt meer sandsynligt er det, at Schemseddin,
Hvis han er en saa slet Patron, har misbrugt
Hans Trosthyld og har loffet ham herfra.
Hør mig, Mosaffer, prøv om du kan komme
Paa Spor derefter. Veed du, hvor Schemseddin
Har vanligt Tilhold?

Mosaffer.

Han og nogle Fleer,
Der er som han, har Tilhold i et Værtshuus,
Der ligger nær herved paa Bagdads-Beien.

Sassan.

Saa tag derud og staf dig Underretning.
 Spar ingen Møie, heller ingen Udgift.
 Suleika, hvad kan hun som Fruentimmer
 Og med det heftige Gemyt faae ud?
 Nei, lad kun os — hvo veed, maaskee det lykkes,
 Og Achmet gjenforenes med Suleika.
 Jeg føler allerede nu, mit Sind
 Vil blive mere roligt, hvis det skeete.
 Kom kun, Mosaffer, lad os handle hurtigt!
 Man angrex aldrig, naar man hurtig følger
 Indskydelse, hvis Udspring er det Gode.

(De gaar.)

Tredie Scene.

(Statholderen, Sidi Numans, Bærelse.)

Sidi Numan kommer ind med en lystig Opiums-Ruus. Masjud følger efter ham og er under hele denne Scene altid om ham, at han ikke skal støde sig paa Noget. Det er nu seent paa Aftenen. Masjud bærer ved Indtrædelsen en tændt Lampe, som han sætter paa et Bord, og skyder saa dette hen i Nærheden af en foran til Siden placeret Løibank. Paa Bordet et Skriin, en Koran og nogle andre Sager.

Sidi Numan.

Masjud!

Masjud.

Ja, Herre!

Sidi Numan.

Masfud! Hvor er din Slynge?

Masfud.

Herre, jeg staaer lige for dig.

Sidi Numan.

Det er Løgn! Du kan ikke staae lige for Nogen, for du er skjæv i Ryggen. Ah — hahaha! det var godt sagt! — Masfud, jeg kan godt lide dig. Jeg vil forære dig en ny Turban, det vil sige, et Par af mine gamle Buxer, som du kan faae en ny Turban af.

Masfud.

Tak Herre, men stød dig ikke. (Affides.) Ja, naar han har tygget Opium, saa gjør han store Løfter. Men de vare ikke længer end hans Ruus.

Sidi Numan.

Masfud, tag mig den lille Kiste med Pillerne — du veed nok . . .

Masfud (affides).

Ja, Opiums-Pillerne.

Sidi Numan.

Lad mig faae een til, kun een, men en stor. — Har du rapset af dem?

Masfud.

Nei, Herre, det har du forbudt mig.

Sidi Numan.

Godt. Vent til imorgen, saa skal jeg tractere dig med et Par. Vi vil have en lystig Aften sammen. — Pas nu paa, nu virker Willen strax. Fortæl saalænge en Historie, den om Kadiens Kone, som du fortæller hver Aften; den er jeg saa godt vant til.

Masjub.

„Der levede engang i Ispahan —

Sidi Numan.

Rigtigt. Alle dine Historier foregaae i Ispahan.

Masjub.

„— en gammel Kadi, der var gift med en Datter af OIdermanden for Slagterlauget —“

Sidi Numan

(exalteret og med stirrende Dine).

Masjub, — oh! oh! — Ved du hvad jeg seer for mig? Scheik Hasfan, den fordømte Scheik. Han er spændt ud paa et Brædt, hans Fodsaaler er' iveiret, nu faaer han Bastonnade — o, hvor han striger! Det var Ret! Slaae kun til, han har fortjent det, han har fornærmet Statholderen, en saa udmærket Mand som Sidi Numan. Han klæder Børn op, denne Hasfan, sætter dem i Skole, kaster med sine Penge til de Fattige, Altsammen for at drille mig. Slaae til! Ah — hahaha! det var godt! — Stille, der kommer Khalifen . . . han er tilhest. Kan du see ham, Masjub?

Masfud.

Ja, Herre, hans Bezir rider ved Siden af ham.

Sidi Numan.

Hans Bezir? Du har Ret. Det er Kars Ben Solyman, Beziren. Du har gode Dine, Masfud. — Stille, Khalifen taler, hører du? — „Scheik Hasfan er en Hund,“ siger han. „Glaae kun til! Sidi Numan er min Ven, han skal selv beholde den Raftan, jeg har sendt hertil.“ Oh, oh! Khalifen kommer hen til mig . . . han tager mig i Haanden — jeg maa kaste mig ned og kysse Sømmen af hans Kjortel. (Han gjør dette ved Masfud.) Khalifen løfter mig op — oh, hvor han er naadig! „Sidi Numan“ — hører du, Masfud, hvad han siger? „Sidi Numan, du er en stor Mand og du er berømt for din Gavnildhed mod de Fat-tige. Du har mit Venfkab. Du skal ride ud med mig, og ved min høire Side.“ — Masfud, hjælp mig op paa Hesten. (Lader som om han stiger op paa en Hest.) Den vil ikke gaae, Masfud. Skulde jeg give den af Sporerne? Det er saa farligt. Jeg vil før pidfke den lidt. . . Godt, nu gaaer den. (Efterligner en Hests Gang og en Rytters Sidben til Hest.) Masfud, holder jeg Lømen rigtigt?

Masfud.

Jo, Herre, bare lidt strammere.

Sidi Numan.

Sidder jeg godt tilhest?

Masub.

Ja, Herre, som Isfendiar.

Sidi Numan

(med en ynkelig Stemme).

Masub, jeg er ikke vant til at ride . . . jeg er ganste ør i Hovedet — jeg falder bestemt af. Væst af en Hest, vil du staae — oh, jeg falder!

(Synker om og falder strax i dyb Sovn.)

Masub.

Ja, det er hver Aften Enden paa den Herlighed. Han falder hen og sover som en Steen.

(Slæber ham hen til Loibanken, lægger ham derpaa og giver ham et Dvertæppe.)

Nei, Sidi Numan, dine Pisser maatte du gjerne beholde for dig selv. Men dit Pengestrin vil jeg see lidt efter. Du har nok glemt at tage Nøglen af, og kan vel undvære et Par Dinarer.

(Tager Pengestrinet frem og aabner det. Bedreddin, der i Slutningen af denne Scene et Par Gange er seet ved et Vindue, springer ind og nærmer sig ham.)

Fjerde Scene.

De forrige. Bedreddin.

Bedreddin.

Sy, Masfub!

Masfub

(vender sig forstræffet).

Bedreddin! Du her? Hvor tør du vove — strax
afsted igjen!

Bedreddin.

Ho ho, saa sagte! Er jeg her, saa bliver jeg her.

Masfub.

Men jeg har jo sagt dig, at jeg ikke kunde lukke
dig ind i aften.

Bedreddin.

Men jeg behøvede dig ikke heller. Muren her
paa Huset kan man flattré op ad, som paa en Stige.

Masfub.

Men du maa bort igjen. Jeg kan og jeg vil
ikke lade dig blive.

Bedreddin.

Jeg bryder mig ikke om hvad du kan, Masfub;
du skal. Og hør mig nu, men sæt allerførst det
Skriin bort. Du maa ikke bestjæle din Herre.

Masfub.

Jeg har ikke taget en Skilling deraf.

Bedrebbin.

Nei, endnu ikke. Dernæst skal du nu strax gaae din Wei, lade mig alene hos Statholderen og —

Masfud.

Men det gaaer jo ikke an; han slaaer mig ihjæl...

Bedrebbin.

Vist ikke. Du siger, at du har ravsset et Par Opiumspiller, at du faldt i Søvn og at saa jeg formodentlig har slæbt dig ud i Gangen. Der skal du blive liggende og lade som du snorker. Alt hvad du risquerer, er et Par Spark —

Masfud.

Dg hvad saa Mere? Vil saa du bestjæle ham?

Bedrebbin.

Nei; der har du min Haand derpaa. Jeg trænger rigtignok til Penge, til mange Penge; men Sidi Numan skal give mig dem godvillig.

Masfud.

Na, hvor kan du troe —

Bedrebbin.

Lad mig om det. Men nu gaaer du; jeg maa bruge min Tid. — Naa, skynd dig! ud med dig!

(Skyder ham ud.)

Dg nu rast til Værket! (Træder hen til Loibanken.)
Ja, han snorker, saa det er en Lyst. Med den Søvn

har jeg Intet at vove. — Altsaa, min dyrebare Sibi Numan, du maa nu allerførst undskyld, at jeg binder dine Hænder, hver til sin Side af Løibænken. De har længe nok hængt løse og ladet meer end eet Hoved flyve af Skulderen. Det er paa Tide, at de komme under Control. Og din Hals — ja jeg kan ikke hjælpe dig — den maa nu selv maastee prøve, hvordan det smager, naar man snører den sammen med en tynd, stærk Snor. Det kan lære dig Barmhertighed for Fremtiden. (Efterat have bundet Sibi Numans Hænder paa den beskrevne Maade, og om hans Hals lagt en Løkke, hvis ene Ende han beholder i Haanden.) See saa, naar du nu ikke er smidig og spier dig, saa behøver jeg blot at trække i denne Snor, din Hals snæres sammen, og du har da god Leilighed til at gjøre Bekjendtskab med Paradisets Huris, dersom Noget af dem stjætter om at gjøre dit Bekjendtskab. Og tillad mig nu, at jeg vækker dig, hvis det ellers er muligt. (Anvender nogle Midler for at vække ham.) Jo, det lykkes.

Sibi Numan (gaber).

Masfud, fortæl mig din Historie.

Bedreddin.

Det er ikke Masfud, Herre. Han fik Forfald. Han har forspist sig paa en Ret stuvende Løg med Riis, og lod mig træde i sit Sted. Jeg er den nye Slave, der er kjøbt til dig imorges.

Sibi Numan.

Hvad er Klokken?

Bedreddin.

Det er nu en Stund efter Aftenbønnen, og du kan sove længe endnu. Hvis du ønsker det, kan ogsaa jeg fortælle dig en Historie.

Sibi Numan.

Fortæl.

Bedreddin.

Der levede engang i Byen Ispahan —

Sibi Numan.

Det er Masjuds Historie. Jeg vil ikke vide Noget om Ispahan. Hit paa noget Andet.

Bedreddin (affides).

Jeg kan jo ogsaa holde mig lige til Sandheden. (Høit.) Der lever for nærværende Tid her i Balsora to Mænd, der have indgaaet et Beddemaal, at Den af dem, der udfører det dristigste og meest indbringende Lovestykke, skal blive gift med en smuk Enke her i Byen, som de holde meget af. Den Ene af dem — han hedder Bedreddin — begav sig midt om Natten til Over-Kadiens Huus. Han havde ingen Stige eller andre Hjælpemidler, men maatte med Livsfare klattre op ad Murens forraadnede Udbygninger. Der var et Par Skildvagter og en Patrouille ikke fem Skridt fra ham; et Feiltrin, en ubetydelig Larm kunde

røbe ham. Da han kom ind i Kadiens Bærelse, fandt han ham sovende, bandt hans Hænder, lagde en Snor om hans Hals og vækkede ham.

Sidi Numan.

Og den Løgn skal jeg troe?

Bedrebbin.

O, Herre! det staaer til dig, at troe paa min Historie eller lade være.

Sidi Numan.

Hvad gjorde den Anden?

Bedrebbin.

Den Anden — han hedder . . . Nurebbin — var kommen i Kast med en ung Kjøbmand fra Bagdad, der i disse Dage har bortført en Prindsesse, en Datter af Fyrsten af Chorasan, og bragt hende hertil. For nu at bemægtige sig Kjøbmandens Penge og Kostbarheder, har Nurebbin baaret sig saaledes ad. Først har han loffet ham i en Fælde og formodentlig nu givet ham hans Rest. Den stakkels Tyr var med Prindsessen taget ind til en fornem Mand her i Byen —

Sidi Numan.

Hvem er denne fornemme Mand?

Bedrebbin.

Scheik Hasfan.

Sibi Numan

(reiser sig overende).

Hvad? Hassan? Scheik Hassan? Hos ham er Prindsessen ført ind? Og hvad er der da blevet af hende efter Kjøbmandens Død?

Bedreddin.

Hun skal være smuk. Saavidt jeg veed, er hun nu optaget i Scheikens Harem.

Sibi Numan.

O, hellige Prophet! I hans Harem! En Prindsesse af Chorasan, et Fyrstendømme, der hører under Khalifatet! — Nu har jeg Scheiken — han er i min Magt! Jeg kan fordærve ham, tage hans Hoved hvad Dieblig jeg vil — ah hahaha! — Men hvad er det? . . . hvad skal det betyde? . . . Masjud eller hvad du hedder, kom hid! Der er Noget, der holder paa mine Hænder; hvad er det?

Bedreddin

(uden at nærme sig).

Dine Hænder ere bundne til Løibænken, høie Statholder!

Sibi Numan.

Ere bundne? Hvad vil det sige, bundne? Hvem har bundet dem?

Bedreddin.

Jeg synes, jeg har allerede fortalt dig det. Det har Bedreddin gjort.

Sidi Numan.

Bedreddin? Hvem er Bedreddin?

Bedreddin.

Du huster jo, han, der gjerne vilde giftes med den smukke Enke —

Sidi Numan.

Na, hvad rager det mig! — Hvem er Bedreddin?

Bedreddin.

O, høie Statholder, det er mig, du seer for dig her.

Sidi Numan.

Stubbert, du har vovet? Paa Diebliffet, løs mine Hænder.

Bedreddin.

Det skal ikke manquere. Men du maa først høre mig.

Sidi Numan.

Jeg vil ikke høre et Ord. Løs mig, eller jeg falder paa mine Folk og lader dem slaae Hovedet af dig.

Bedreddin.

Høie Statholder, Afiens Lys! det gjør du ikke. Eller har du glemt, at der ligger en Snor om din Hals, som jeg bare behøver at trække i, saa taber du strax Lyften til at falde.

Sidi Numan.

En Snor om min Hals? Men er du desperat — staae stille, træk ikke i Snoren — o, din topmaalte Slynge! sig da, hvad det er du vil mig.

Bedrebbin.

Jeg trænger til firehundrede Dinarer; dem skal du give mig.

Sidi Numan.

Er du gal?

Bedrebbin.

Sidi Numan, her staaer et Pengestriin med meer end fem Gange saa meget i. Jeg kunde have taget det, og gaaet ubemærket som jeg kom. Men jeg vilde deels vise Enken Fatme hvad jeg kunde udrette, deels er jeg i Grunden et honnet Stykke Karl.

Sidi Numan.

Jeg lover dig ikke en Skilling, før du har taget Snoren fra min Hals —

Bedrebbin.

Og jeg rører mig ikke af Stebet, før du har opfyldt min Begjæring. Her ligger en Koran. Ved den skal du tilsværge mig uhindret Vortgang, og tillade, at jeg tager Pengene fra Sfrinet. Jeg veed, at du holder din Eed.

Sidi Numan.

O, hvad har du ikke fortjent! Hvor du skalde

prygles, bastonneres, hænges op ved Tødderne i en Galge, puttes i en Sæk og fastes ud i Euphrat. Men det er det Samme; i dette Dieblit kan jeg bruge dig, og jeg lover dig her ved Koranen Tilgivelse.

Bedrebbin.

Og firehundrede Dinarer.

Sibi Ruman.

Hvad, din Slubbert, er du ikke glad ved, at du slipper heelfindet af mit Huus? at du har min Tilgivelse?

Bedrebbin.

O, Statholder, du er den indsigtsfuldeste Mand i Balsora. Du veed, at jeg kan ikke leve af din Tilgivelse.

Sibi Ruman.

Ja, du har ogsaa fortjent at leve, du . . . du — Men godt, tag tohundrede Dinarer af Skrinet. Naar du har udført hvad jeg vil paalægge dig, faaer du Resten.

Bedrebbin.

Lad gaae!

Sibi Ruman.

Og nu væk med Snoren fra min Hals, bind min Haand løs, bare den ene; den anden kan jeg løse selv. (Da Bedrebbin har borttaget Snoren og løst hans ene Haand, giver han ham et Dreffigen.)

Bedrebbin
(springer tilbage).

Sidi Numan, du forraader mig!

Sidi Numan
(der har forladt Loibanken).

Du havde ærlig fortjent det. Men benne gang skal du slippe. — Svar mig nu paa hvad jeg spørger. Den Historie, du fortalte om Prindsessen og Kjøbmanden, er den sand? Opholder hun sig hos Scheik Hassan?

Bedrebbin.

Jeg har selv feet hende gaae derind idag. En halv Time efter kom Kjøbmanden ud og forlod i største Hast Byen. Hun blev tilbage.

Sidi Numan.

Og hun er nu i Scheikens Harem?

Bedrebbin.

Det antager jeg.

Sidi Numan.

Det antager jeg med — ja det er ganske vist. Hvor skulde hun ellers være? Kjøbmanden har stjaalet hende og for svære Benge folgt hende til Hassan. Det er jo ligesom. — Altsaa hun er i hans Harem! en Prindsesse af Chorasan! O, hvor Khalifen vil blive rasende! Jeg kan med største Sikkerhed endnu inat lade Hassan sætte fast og strangulere. Khalifen

vil billige Alt hvad jeg har gjort. — Jeg stoler altsaa paa, at du er mit Vidne?

Bedreddin.

Alt hvad jeg veed skal jeg bevidne.

Sidi Ruman.

Godt, saa har jeg Scheiken — hans Time er flaaet. Jeg vil nu strax give mine Ordre — (kalder og render til forskjellige Sider.) Masjud! — Hans Huus skal omringes og besættes af Vagt — Masjud! Vi træffe Brindsessen, maaskee i hans Harem! O, hvor Scheiken, der altid sætter Næsen saa høit, hvor han vil hænge med Næbbet — ah hahaha! — Masjud! Masjud!

(Gaaer med Bedreddin.)

Tredie Act.

(Pladsen udenfor Scheik Hassans Huus.)

Første Scene.

Emir Abu Muhammed og Ali Bachtjar træde ind i Samtale,
den Første med Følge. Siden Prinds Ahmet.

Emiren.

Min Ven, jeg er dig høilig forbundet for det Brev, du har bragt mig. Den Mand, der sender dig, er mig kjær og dyrebar, og hans Skjebne ligger mig meget paa Hjerte. Som jeg af Brevet seer, har du været et Redskab til at frelse ham. Hvorledes gif det til?

Ali.

Jeg tiltraadte igaar Formiddag en Reise herfra til Bagdad, og var netop ankommen til et Værtshuus noget udenfor Byen, da en Fremmed — som jeg nu hører, hed han Schemseddin — traadte hen til mig, og spurgte, om jeg vilde kjøbe en Slave, han viste

mig. Jeg trængte ikke til at gjøre dette Indkjøb, men den unge Slave — det var just Achmet, din Ven — behagede mig, og jeg troer, at en hemmelig Stemme tilskyndede mig. Jeg købte ham for en ringe Sum; den Fremmede vilde siensynlig afhænde ham for enhver Priis.

Emiren.

Dg den unge Mand, du købte, underrettede dig saa om, hvo han var?

Alt.

Han fortalte mig, at han var Kjøbmand, og meddeelte mig den selsomme Historie, jeg allerede har talt til dig om, hvorledes han og et ungt Fruentimmer igaar havde begivet sig ind i et dem ubekjendt Huus her i Byen, og hvor ædelmodigt de bleve behandlede af Husets Herre. Af Achmets Beskrivelse gjenkjendte jeg snart Scheik Hassan og hans Huus; kun ham lignede en saa smuk Handling. Denne Mand er min Ven og Belgjører; jeg fandt mig opfordret til at fuldende hans Værk. Jeg gav den unge Mand fri, og er selv fulgt tilbage med ham, for at han kunde undgaae mulige Farer paa Veien og gjenforenes med Den, han elsker.

Emiren.

Det er smukt og bravt handlet af dig, Alt, og du har heller ikke forpligtet dig en Utafnemmelig. Men

nu bør vi jo snarest muligt gjøre Melding om denne Sag til Byens Råd. I Brevet stod, at Schemseddin, der folgte min Ven til dig, har sat sig i Besiddelse af en Mængde Penge og Kostbarheder . . . nu, det vil vel lykkes at paagribe ham. Men, skulde vi ikke træffe vor unge Ven her, i Nærheden af Scheif Hafsans Huus?

Ali.

Det var Aftalen. Han var for utaalmodig til at vente. Han vilde strax, vi kom hertil, begive sig til Scheifens Huus, for at gjensee sin Elskede; imidlertid skulde jeg opsøge dig.

Emiren.

Der kommer han — ja, i Sandhed, det er ham
(Achmet træder hurtig ind.)

Prindsen

(til Emiren, der er gaaet ham imøde).

Min Ven Muhammed! Træffes vi omstøder!

Emiren.

Propheten være lovet! Dette Møde,
Som jeg har ventet paa med Uro, tager
En Byrde fra min Sjæl. Med Skræk jeg hører,
At du har nylig været stedt i Fare.

Prindsen.

Vel var jeg stedt i Fare. Hiin Schemseddin,
Det Alfum, som jeg stænkede min Tillid,

Han og hans Hjælpere de rev mig bagfra
 Til Jorden fra Kamelen, bandt mig haardt,
 Og Dolken alt var hævet. Men, da bad jeg
 Til Allah og Propheten høit den Bøn,
 Som Ingen bad forgjæves, og de slap mig.

Emiren.

Nu, jeg tør spaae dig, al din Nød er endt.
 Jeg har et Grinde til dig, som man
 Har paalagt mig at røgte strax, jeg saae dig;
 Og hemmeligt det heller ei kan holdes.
 Tillad mig da —

Prindsen.

Et Grinde? Til mig?

Emiren

(idet han i knælende Stilling overleverer ham en forseglet
 Skrivelse).

Prinds Achmet Mirza! I Khalifens Navn
 Jeg overgiver dig et Brev, hvori
 Du vælges til Provindsens Vicekonge.

Prindsen.

Til Vicekonge?

Ali (affides).

Achmet Mirza? Prinds?

Prindsen.

Det har jeg ikke ventet.

Emiren.

Tag imod

En Vens Lykønsning —

Prindsen.

Som jeg veed at fatte.

(I det han gjennemløber Skrivelsen.)

Jeg seer, min nye Post skal strax tiltrædes;
 Saa maa jo nu Suleika vide Alt,
 Og hende — Alt Bachtjar! raad mig, Kjære!
 Scheik Hasfans Huus er, som det synes, lukket.
 Jeg var ved denne Dør

(peger paa Indgangen til Hasfans Huus.)

og siden gif jeg

Til Husets Hoved=Indgang — Alt var spærret,
 Og intet Menneſte at see. Jeg kaldte,
 Men Ingen kom.

Alt.

Tillad, min Prinds, at jeg ...

(Gaaer hen til Indgangen, banker og kalder.)

Mustapha! hør mig — det er Alt — skynd dig!
 Luk op, Mustapha! (Urolig.) Nei, der kommer Ingen!
 Det er besynderligt. Scheik Hasfans Huus
 Er ellers aabent for Enhver. Men lad os
 Forsøge, om ei han og Husets Folk
 Er nu paa Pladsen, nær ved Stutteriet.

Prindsen.

Ja, lad os gaae.

Emiren

(Standsende ham).

Min Brinds! jeg har bragt med
De Brydelses, din nye Værdighed —

Brindsen.

Ja, strax, Muhammed! Nu maa du gaae med.
Hvor kan jeg være rolig, før jeg kjender
Suleikas Skjebne, siden jeg drog bort.

(De gaae.)

Anden Scene.

Sidi Numan, Masfud og nogle Slaver komme ud fra
Scheik Hasfans Huus.

Sidi Numan.

Det er en stor Fornøjelse, at man saaledes kan
gaae ud og ind og falte og valte i en Mand's Huus,
man længe har havt et godt Die til. Kun Skade,
at jeg, uagtet al Estersøgen, ikke har kunnet opdage
et Spor af Brindsessen. Om nu Scheikens Forfla-
ring, at hun var ham fremmed og er dragen bort igjen,
var rigtig? Den er ikke rigtig, den skal ikke være
rigtig! — Masfud! Var du tilstede, da Kadien lod
den Gavtyv, der var rendt bort med Kjøbmanden,
flynge op i Galgen?

Masfud.

Jo, Herre!

Sibi Numan.

Det var en Lykke, vi fik ham afveien. Han vaasede ogsaa Noget for mig om Prindsessen og Kjøbmanden. Han maatte afveien.

Masfub.

Ja, Schemseddin har mange Gange fortjent Døden.

Sibi Numan.

Saa meget desto bedre. Nu er der kun Kjøbmanden tilbage. Men han, hvis han ellers lever, som jeg ikke tror, han hytter sig nok for at indfinde sig; saa hans Vidnesbyrd skal heller ikke blive mig farligt. — Hør nu, Masfub! du gaaer nu strax hen til Rabi, og siger ham, at jeg vil forhøre Scheiken i Genrum, og see til at bringe ham til Betjendelse. Han skal føres hen til mig. (Masfub gaaer.) Nu har Scheiken det saa godt. Hvorfor vilde han ogsaa staae mig iveien! Det er en gammel Erfaring: man skal aldrig staae sin Overmand iveien, og aldrig udmærke sig mere end han.

(Gaaer tilligemed Slaverne.)

Tredie Scene.

Bedreddin og Fatme, der under den sidste Replik have viist sig i Baggrunden, træde nu frem.

Bedreddin.

Det var Sidi Numan, min store Belgjører, men som jeg allerhelst gaaer tilfide for.

Fatme.

Du vil tage fra Byen?

Bedreddin.

Ja, ellers kunde min Belgjører let betænke sig, og sætte mig ved Vingebeinet. — Men sliq mig nu, Fatme, er du nu fornøiet med mig? Har jeg ikke gjort mine Sager godt? 400 Dinarer paa eet Brædt, er det ikke en god Fortjeneste?

Fatme.

Jo, du er en raff Dreng.

Bedreddin.

Altsaa nu er der Ingenting iveien, Fatme.

Fatme.

Hvad mener du?

Bedreddin.

Hvad jeg mener? At jeg nu kan gifte mig med dig.

Fatme.

Stop! Ikke saa hastig! Vi maae først tale med

Schemsæddin. Maaskee Det, han har udrettet, er endnu bedre.

Bedreddin.

Schemsæddin? Han er allerede imorges gaaet al Kjødets Bei.

Fatme.

Hvad fortæller du!

Bedreddin.

Ja, sandt er det. Statholderen og Kabi sendte inat Folk ud i alle Retninger. De traf Schemsæddin i det gamle Værtshuus midt imellem en Hoben plyndrede Koftbarheder, og saa blev han ført hertil.

Fatme.

Og hængt?

Bedreddin.

Ja. Sidi Numan har havt en forbandet Gast.

Fatme.

Stakkels Fyr! Det gør mig ondt for ham.

Bedreddin.

Naa, Fatme, du seer da, at du nu er fri for al Tvivlraadighed. Du behøver ikke at vælge. Du kan strax ta'e mig.

Fatme.

Lad mig see rigtig paa dig.

Bedreddin.

Værsgod.

Fatme.

Du er en ganske fjøn Karl, just ikke af de smuf-
feste, men du behager mig. Hvordan vil du nu tee
dig som Ægtemand?

Bedrebbin.

Accurat lige saa klogt og lige saa eenfoldigt som
alle Ægtemænd i Balsora.

Fatme.

Vil du ingen Dumheder gjøre?

Bedrebbin.

Jo.

Fatme.

Det kan jeg begribe. Men vil du ellers lade
mig raade?

Bedrebbin.

Hvori?

Fatme.

I Alting.

Bedrebbin.

Det var svært. Det maa dog i det mindste staae
mig frit for, at gjøre mine Bemærkninger.

Fatme.

Det skal være dig tilladt.

Bedrebbin.

Og du vil rette dig derefter?

Fatme.

Nei.

Bedrebbin.

Naa, det komme vi nok ud af. — Videre!

Fatme.

Vil du være mig tro?

Bedrebbin.

Tro? (Trækkende derpaa.) Ja — aaja — jo saamænd.

Fatme.

Svar mig bestemt. I dette Punkt taaler jeg ikke Spøg.

Bedrebbin.

Glaae dig tiltaals. Du er den flinkeste Kjælling i hele Balsora. Jeg vil være dig tro. Men gjør nu ingen Brøvl mere. Glaae til!

(Rækker hende Haanden.)

Fatme.

Jeg slaaer til.

Bedrebbin.

Triumph! det kan jeg lide. Og nu hen at bestille en Ægteskabs-Contract. Heisa! Fatme bliver min Kone! Afveien, Folk!

(Lager hende om Livet og render ud med hende.)

Fjerde Scene.

En stor Sal hos Sidi Numan.

Sidi Numan kommer ind, efterfulgt af Masjud.

Sidi Numan.

Masjud!

Masjud.

Ja, Herre!

Sidi Numan.

Er Scheiken derude?

Masjud.

Han kom lige nu.

Sidi Numan.

Veed du, Masjud, hvad jeg er allermeeft fornøiet over? At jeg slipper fri for at iføre ham den Ures=Kraftan, Khalifen har sendt ham. Og pas paa, det bliver mig selv, der faaer den. Med Mindre kan man slet ikke belønne min Iver i denne Sag. — Naa, lad ham komme ind. (Masjud gaaer.) Jeg vil forhøre ham under fire Dine. Han skal tilstaae, hvor han har skjult Prindsessen. Gjør han det ikke, saa er han for=loren; og gjør han det, saa er han ogsaa forloren.

Femte Scene.

Sidi Numan. Scheik Hassan, ledsaget af Vagt, træder ind. Han er iført en ussel Fangeklædning, barbenet og med bar

Hals og Bryst, men uden at han i Holdning giver Noget hen af sin Værdighed. — Siden Masud og en Hob Slaver.

Sidi Numan.

Scheik Hassan — træd kun nærmere — jeg vil
 Endnu engang i Naade tale med dig.
 Hvis du vil vente dig formildet Straf,
 Saa skal du aabent tilstaae nu, hvor du
 Har skjult Prindsessen, Chorasans Fyrstinde.

Hassan.

Jeg har forklaret Kadi Alt hvad jeg
 Om denne gaadefulde Sag kan vide.

Sidi Numan (affbes).

Ja, og det stemmer med Schemseddins Udsagn.

(Hvit.)

Jeg siger dig, Scheik Hassan, at dit Liv,
 I fald du nægter, hænger i en Traad.

Hassan.

Der er kun een Gud, Ingen uden Allah!
 Af ham er Liv og Død forudbestemt,
 Og alle Creaturer skal til ham
 Som til det fælleds Udspring vende hjem.
 Mit hele Liv igjennem har jeg stræbt
 At gjøre værdig mig til Døden. Derfor
 Skal mine Gjerninger engang mig følge,
 Og Gravens tvende Engle kræve strengt
 Et Regnskab af mig, inden Sjælen flygter.

Var Det, jeg her har virket, godt og ret,
 Da times Naade mig paa Dommens Dag.
 Men foer jeg vild, da er det bedre for mig,
 At tages hurtig fra en Jord, der gjør mig
 Vildfarende.

Sibi Ruman.

Saa du vil Intet tilstaae?

Sassan.

Du har jo hørt —

Sibi Ruman (affbes).

Ja, saa er han forloren.

(Svit.)

Nu, du maa vide hvad der er dit Løb.
 Men der er een Ting til du skal besvare.
 Du er jo Scheik, du er bekendt som Skriftlærd —

Sassan.

Ik, Scheik! det var i yngre Aar! Nu er
 Min Retning verdslig, og jeg har kun Navnet.

Sibi Rum'an.

Nu ligemeget! Men besvar mig dette:
 Ifald din Overherre selv vil dyrke
 Et Stykke Jord, der hører Guden til,
 Skal ikke du saa lade Jorden urørt?

Sassan.

Det skal jeg.

Sidi Numan.

Dg naar han vil saae og plante,
Dg vil fornøie sig med Det, han virker,
Skal du saa overalt staae ham iveien?

Hassan.

Det skal jeg ikke; det var Uret.

Sidi Numan.

Ikke?

Det skal du ikke, Scheik? Dg desuagtet
Tør du staae mig iveien, tør forringe,
Ja tør tilintetgjøre hvad jeg virker.

Hassan.

Jeg, Sidi Numan?

Sidi Numan.

Ja — ja ja, din Hund!

Jeg veed, at man skal gjøre Godt, jeg kjender
De Steder i Koranen, der befale,
At hjælpe paa den Trængende. Jeg mærker,
Man selv har Godt deraf. Man sover bedre,
Man føler sig . . . ja, næsten meer tilfreds;
Dg jeg har Raad dertil, det veed jeg godt;
Dg derfor gjør jeg det, har gjort det længe.
Men du — du har fordærvet mig mit Marked,
Har taget mine Fattige, forvænt dem —
For din Skyld glemme de hvad jeg har gjort,

For din Skyld sættes jeg i Skygge, Hassan!
 Det skal du ikke, nei, det skal du ikke!

Hassan.

Jeg hører dig forundret. Du har anført
 Koranens Bud. Men sender da Koranen
 Sit Bud til Hiin og Denne, eller udgaaer
 Hiint skønne Bud, at gjøre Vel, til Alle?
 Til alle Moslemin, os Alle har
 Propheten paalagt at staae Armod bi.
 Og nu forlanger du, at jeg skal vente
 Til du har givet. Kan den Fattige vente?

Sidi Numan.

Nei, du er indbildst, Hassan, troer, at Ingen
 Forstaaer den Kunst at gjøre Vel som du.
 Men jeg har selv beluret dig. Du giver,
 Og overveier ikke, hvem du giver.
 Og derfor narrer dig den simple Mand.
 Jeg saae en fattig Kone, der kom til dig
 Tre Gange, og fik Penge af dig hver Gang.
 Du mærkede det ikke, du blev narret.

Hassan.

Jeg mærked' det.

Sidi Numan.

Du mærked det? Og dog —?

Hassan.

Ik, lad os ikke gaae saa strengt irette

Med Armod's Trang. Den er et Sværd, der tvinger.
Den bitter Nød maa sætte Blu tilside.

Sibi Numan.

Na, det er Hvi'shvæs! Man skal prøve Trangen.
Den fattige Mand skal foreholdes skarpt,
At man vil ikke understøtte Ladhed.
Thi han skal ikke hovne, i den Mening,
At der er En, der punger ud hver Onsdag.

Sassan.

Sandt nok. Men glem dog ei Koranens Bud.
„I Troende!“ — det er dens Ord til os —
„Formindsker ikke Gavernes Værdi
„Ved Haardhed og Bebreidelser. I ligne
„En Flintesteen, som Regnen falder paa,
„Men ikke kan i Frugtbarhed velsigne.“

Sibi Numan.

Ja, Haardhed og Bebreidelser! Nu skal man
Nok kaste med sin Dverflod som du.
Du giver ikke blot til Hvem der kommer;
Som en Forrykt du giver Splinternyt,
Ting, som jeg selv forlanger ikke bedre.

Sassan.

Jeg følger atter kun Prophetens Bud,
Hans milde Bøn til os. Saaledes staaer der:
„O, giver ikke til den fattige Mand

„Det Gletteste, I har, og som I selv
 „Har ingen Brug for. Allah, skal I mindes,
 „Er rig og god. Ved Godhed kun han vindes.“

Sibi Numan.

Nu er det nok! Jeg spiller kun min Tid,
 Du selv har andre Ting at tænke paa,
 Din Dom skal fældes snart — den bliver streng.
 Gaae nu din Vej.

(Til Bagten.)

I, fører ham kun bort!

Hassan.

Jeg staaer i Allahs Haand. Mit Sind er roligt.
 Men inden jeg gaaer fra dig, Sibi Numan,
 Jeg lægger dig et venligt Ord paa Hjertet.
 Du veed, at jeg har virket som jeg kunde
 For dem, der trængte til min Hjælp. Men nu,
 Da mine Dage uden Tvivl er' tallte,
 Nu glæder jeg mig til, at du og Andre
 Kan blive ved at række hjælpsom Haand.
 Men hør min Bøn, og tag det ei saa nøie
 Med Fattigfolk, vær mindre streng imod dem.
 Rigdom og Fattigdom staae mod hinanden,
 Hiin i Besiddelsen af Alt, af Magt
 Og af et blødt og overdaadigt Liv;
 Men denne fødte op af Savn og Mangel,
 Og bundet til Nødtørftighed. Den Rige

Seer Alting føie sig for ham. Man troer,
 Han er et Væsen af en høiere Art.
 Man kommer ham imøde, staaer ham bi,
 Ja, man beriger ham, der alt er rig.
 Hans Døttre giftes, Sønnerne besordres,
 Og er han syg, saa veed Enhver et Raad.
 Men Fattigdom er som et Gains-Mærke.
 Man skyer den Fattige som pestbesængt,
 Som var han mærket af særdeles Ugunst;
 Og Bitterhed og Harmen fødes hastig
 Hos Den, der synes sig forskudt af Verden,
 Og nu tilsidst forlades af sig selv.
 Thi Modet røves ham, han mangler Kraft til
 At stræbe selv, han synker ned i Lædighed.
 — Hiin Ulighed i Menneskernes Raar,
 Det er en Sag, der ei kan ændres. Allah,
 Der sender Solens Straaler, Maanens Lys
 Og frugtbar Regn til Rig og Fattig eens,
 Har villet, at vi selv skal bringe Lighed
 I Det, der maa erhverves og kan mistes.
 Derfor har nu Prophetens Bud os paalagt
 At vise Gavnildhed, at give fromt
 En tiende Deel af Vort til dem, der trænge,
 Og da paa den Viis jævne Lykkens Luner.

Sibi Ruman.

En tiende Deel?

Hasfan.

Det er Koranens Ord.

Dog spørges her vel ikke om hvor Meget.
Giv Meget eller Lidt, naar kun du giver
Med hjærligt Sindelag, med Ordets Blidhed,
Ja, høfligt, om du vil —

Sidi Numan.

Na, hvorfor ikke!

Du vil nok, jeg skal gjøre Complimenter;
Du vil, at jeg skal sende mine Gaver
I Huset til dem —

Hasfan.

Sidi Numan, ja!

Send dine Gaver i den Fattiges Huus,
Naar han er kummerfuld, naar han er syg,
Naar han er bøiet af et frygtsomt Hjerte,
Og naar han blues ved at banke paa
Og stille aabenbar sin Trang tilstue.
Vær selv undseelig, mens du giver. Giv
Som om du modtog, ydmyg og med Sagtmod.
Af, du kan troe mig: Den, som giver, han,
Han tager meest imod; thi han erhverver
En glad Bevidsthed og et muntert Hjerte,
Og Sjælens Fred og Haab om Paradiset.
Det er den Løn, Propheten dig forjætter,
Guds Løn, der gives i dit eget Indre,

Den Løn, der styrker mig, mens nu vi stilles,
Dg jeg maa gaae, at stedes for min Dommer.

(Gaaer mod Udgangen, omringet af Bagten.)

Sidi Numan.

Hu! har han Ret? Mon han har Ret?

(Idet Hasfan og Bagten vil gaae gennem Udgangen, hindres det
ved Masfud, der styrter ind, fulgt af en Hob Slaver.)

Masfud.

O, Herre!

Der venter dig et stort Besøg: Emiren,
Der fører Vicekongen ind i Staden.

Sidi Numan (forstræffet).

Emiren? Vicekongen? Hvem er valgt?

Masfud.

Det veed jeg ikke, men han kommer nu.

Sidi Numan.

Han kommer — og til mig!

(Til Hoben.)

Væk med Jer Alle!

(Til Hasfan, der vil gaae med Bagten.)

Nei, du, bliv her, og skjul dig blandt de Andre.

(Affides.)

Nu maa der Ingen see ham . . .

(høit.)

Ja, der er han!

(Gaaer de Indtrædende imøde, mens Hasfan skjules bag Bagten
og Slaverne i Baggrunden af Salen.)

Sjette Scene.

De forrige. Emir Abu Muhammed, der først træder ind, med
 følge. Derefter Prinds Achmet (i rig Kaftan og Turban
 efter sin nye Værdighed) og følge. — Siden Mosaffer.

Emiren

(til Sidi Numan).

Dig gjæster her Prinds Achmet Mirza, valgt til
 Provindsens Vicekonge.

Sidi Numan.

Achmet Mirza!

O, hvilken Ære! Hvilken uhørt Ære!

Prindsen.

Stattholder Sidi Numan! Jeg har været
 hos Byens Over-Kadi. Han har meldt mig,
 At du har undersøgt Scheik Hassans Huus
 Og fængslet ham.

Sidi Numan.

Jeg har kun gjort min Pligt.

En høi Prindsesse, født i Chorasan,
 Har Scheiken havt den Driftighed at tage
 Op i sit Harem.

Prindsen (heftig).

I sit Harem? Nei!

Det har han aldrig høvet — det er usandt!
 Det er umuligt!

Sibi Ruman.

Men det er beviist.

Han nægter ikke heller, at Brindsessen
Har havt sit Ophold hos ham, men han paastaer,
At hun af egen Drift er gaaet som kommet.

Prindsen.

Hvor er hun da? Hvorfor er hun usynlig?
Jeg kan forlange, hun skal være der,
Hvor jeg tog ind —

(rettende sig.)

hvor hun tog ind som Gæst.

Men nu, jeg kommer, nu er hun forsvundet.
Det er din Pligt som Dyrighed at staffe
Mig nøie Underretning —

Sibi Ruman.

Jeg? Hvor kan jeg?

Prindsen.

Det er din Pligt, og med dit Liv du skal
Staae inde for . . .

Emiren

(affbes til Prindsen).

Min ædle Ven! betving dig,

Dg styr din Lidenskab!

Prindsen

(ligeledes affbes).

Ik, du har Ret!

Men tænk dig: at Suleika er forsvundet,
 At En, jeg veed ei hvem, maaskee har misbrugt
 Sin Magt — hvor holder jeg den Tanke ud!

Emiren.

Tillad da mig ...

(hoit til Sibi Ruman.)

Vel er det høist sandsynligt,
 At du, som har personlig ledet Sagen
 Og gjennem søgt inat Scheik Hassans Huus,
 At du har truffet paa et Spor —

Sibi Ruman.

Paa intet!

— Min høie Prinds ...

Emiren.

At du maaskee af Omhu
 For Chorasans Tyrstinde har holdt for,
 Hun burde gjemmes i dit eget Harem.

Sibi Ruman (forstræffet).

Ved Allah, nei! Det har jeg ei holdt for!
 Jeg skulde driste mig —

Emiren.

Men du maa tilstaae,
 At vi med samme Grund kan troe Scheik Hassan.
 Han siger, hun er dragen bort fra ham
 Ud Bagdads-Veien; og inat har du
 Sendt dine Folk den samme Wei.

Sidi Numan (til Achmet).

Min Prinds!

Jeg er uskyldig, det er klart som Dagen.
 Jeg veed kun, at en Kjøbmand, der har stjaalet
 Prindsessen bort fra Chorasán, er kommen
 Til Scheiken; at han folgte hende til ham,
 Man siger, for to tusinde Dinarer.

Prindsen.

Men det er usandt — hun blev ikke folgt.

Sidi Numan.

Hvorledes —

Emiren.

Nei, du veed hvad Scheiken paastaer,
 Hiin Kjøbmand havde Kjærlighed til hende,
 Og den blev gjengjældt —

Sidi Numan.

Det er lutter Døspind!

Hiin Kjøbmand var en lumpen Karl —

Emiren.

Ja faa!

Sidi Numan.

Og egentlig var han Kameel-Udleier,
 Et Menneſte, der for et Middags-Maal
 Kan slaae sin egen Fa'er ihjel.

Prindsen (affides).

Den Kjæltring!

Sidi Numan.

Dg han saae ud! Jeg har Signalementet:
Suurøiet, halt og pulet som Kamelen.
En saadan Mand var Intet for Prindsessen.

Prindsen
(affides til Emiren).

Det gaaer for vidt!

Emiren
(ligeledes affides).

Giv Tid!
(Høit, til Sidi Numan.)

Men denne Kjøbmand
Har havt en Kammerat, som du har grebet —

Sidi Numan.

Schemseddin?

Emiren.
Rigtigt. Hvad har han forklaret?

Hans Vidnesbyrd vil vi paa Stedet høre.
Hvor er han?

Sidi Numan
(tører Sveden af Panden).
Han — ja han er hængt.

Emiren.

Er hængt?

Hvorfor saa hastigt?

Sidi Numan.

Åh, det var en Gafthv,
Hvis Død var en Velstignelse for Byen.

Emiren.

Men her, i denne Sag, der er saa dunkel,
Der var hans Bidnesbyrd jo høist fornødent.
Jeg frygter, Sibi Numan, du har draget
Et Ansvar paa dig —

Sibi Numan.

Hør mig, høie Prinds —

Prindsen.

Tie stille! Vær forvisset, jeg vil fare
Med Strengthed frem i denne Sag.

Sibi Numan (ydmvig).

Min Prinds!

(Mas sub kommer ind.)

Mas sub (til Sibi Numan).

Der er en Mand derude, der forlanger
At tale med dig.

Sibi Numan.

Hvem er det?

Mas sub.

Mosaffer,

Scheik Hasfans Huushovmester. Han vil vidne
Til Bedste for sin Herre.

Prindsen.

Lad ham komme.

Sibi Numan.

Lad ham paa Steedet komme!

(Affides.)

O, den Masjub,
Der skaffer Bidner mig paa Halsen — hu!

(Mosaffer træder ind.)

Sibi Numan

(haardt til Mosaffer).

Hvad vil du mig?

Mosaffer

(staaer saaledes, at han ikke seer Prindsen).

Det er med saa Ord sagt.

Jeg ankom nylig i min Herres Grind,
Men saae med Sorg hans Huus besat med Vagt;
Han selv var fastet jammerlig i Fængsel —

Sibi Numan.

Godt, godt! Hvad Mere?

Mosaffer.

Nu har Rabi sagt mig,

Hiint unge Fruentimmer, der igaar
Var hos os, og hvis Byrd skal være høi,
Er Marsag i hans Fængseling. Var hun her,
Da var han hurtig hjulpen.

Sibi Numan.

Ja, hvad saa?

Mosaffer.

Det unge Fruentimmer agter selv
At vidne for min Herre. Derfor har jeg
Bragt hende med —

Prindsen.

Suleika?

Emiren (til Mosaffer).

Er hun her?

Mosaffer.

Hun med sit Følge venter udenfor.

Prindsen.

O, hvilken Lykke!

(Hler ud.)

Sidi Numan (affbes).

Hun er her!

Emiren (til Mosaffer).

Forklar dig

Om dette Møde.

Mosaffer.

Jeg har truffet hende

En halv Meils Vei fra Byen i et Værtshuus.
Hun reiste, for at søge op hiin Kjøbmand,
Hun var fulgt med, og der med Gæt forsvandt.
Men nu erfoer vi, han var oversaldet,
Var plyndret, folgt som Slave og sandsynligt
Ført atter her til Byen; og vi tænkte,

Det var det Rigtigste, at vi drog hjem,
 Og søgte Raad og Hjælp af Hassans Høimod.
 Desværre trænger han nu selv til Hjælp.

Emiren.

Nu, Sidi Numan?

Sidi Numan.

Kan man troe Mosaffer?

Jeg seer kun af hans Ord, at jeg er renset
 For din Beskyldning.

Emiren.

Nu, vi faae at see.

Der kommer hun.

Syvende Scene.

De forrige. Prinds Achmet, der kommer ind med Suleika
 og dennes quindelige Følge.

Prindsen.

Muhammed, glæd dig med mig!

Jeg har igjen Suleika! (Til Suleika.) Ja, min Elfte,
 Nu, da din Dumbhed for mig har tilgivet,
 At jeg har stuffet dig, nu vil jeg haabe,
 Skal Intet mere hindre vor Forening.
 Den Sorg, din Broders Død har dig forvoldt,
 Min Kjærlighed forsoner den.

Suleika.

Min Achmet!

Jeg har forglemt hiin Tid. Vær hvad du vil,
Vær kun som hidtil din Suleika tro.

Sibi Numan (affbes).

Ah, var det derfor Prindsen var saa ivrig!
Saa er der ingen Fare for mig. (Svit.) Tillad,
Prindsesse, at en underdanig Tjener —

Suleika.

Hvo er den Mand?

Prindsen.

Stattholderen i Bhen.

Suleika.

Han, der har ladet Hassan fængsle?

Prindsen.

Ja.

Suleika (til Sibi Numan).

Hvi har du gjort det? Han, der er saa god,
Hvis Navn og Rygte straal'er over Asten,
Hans blotte Ord var det dig ikke nok?

(Til Prindsen.)

Du har jo sagt mig, du er Vicekonge.

Saa brug da nu din Magt, paa Retfærd støttet.

Giv Hassan fri!

Prindsen.

Jeg selv vil tale med ham.

Emiren (affides til Prindsen).

Han er herinde, skjult blandt Mængden.

Prindsen.

Godt.

(Til Sibi Ruman.)

Lad Hassan stedes for mig!

Sibi Ruman (forvirret).

Hassan? Scheiken?

Prindsen.

Ja, han er jo herinde.

Sibi Ruman.

Er herinde?

Ja, ganske rigtigt . . . Massud, bring os Scheiken!

(Affides.)

Giv Tid! Min Sag er ikke tabt endnu.

(Til Hassan, der føres frem fra Baggrunden af et Par af Bagten.)

Du stedes for Provindsens Vicekonge.

Han vil forhøre dig.

Hassan.

Jeg er beredt.

Sibi Ruman (til Prindsen).

Lillad, at jeg fornyer i din Grindring,

Hvorledes Sagen staaer for Diebliffet.

Jeg paaftaaer, at hiin Kjøbmand, der saa drifstigt

Førte Prindsessen bort fra Chorasan,

Har, uden at Prindsessen vidste af det,

Paa lumpen Wiis solgt hende til Scheik Hassan.

Suleika.

Hvordan?

Prindsen
(affides til hende).

O, tie kun!

Sidi Ruman.

Hassan derimod

Lør paastaae, denne Kjøbmand er trængt ind i
Hans Huus med Magt, og mens han selv var ude,
Dg at han ikke kjendte til hans Hensigt.
Det maa han nu bevise; han maa stille
Siin Kjøbmand frem, og da først kan vi see,
Om han ved ham skal frelses eller fældes.

Suleika

(affides til Prindsen).

Han veed da ikke —

Prindsen (sagte til hende).

Eh!

(Høit til Hassan.)

Træd kun herhid,

Dg kjend i mig din Dommer!

Hassan

(træder nærmere, glad overrasket ved at gjenkjende Prindsen;
affides).

Seer jeg ret?

Prindsen (til Hassan).

Du har nu hørt, hvad der forlanges af dig.

Hvis du vil vente, vi skal troe din Paastand,
 At du er brødefri i denne Sag,
 Saa maa du stille frem din Hjemmelsmand —

Sibi Numan (fornoiet).

Det maa du — du maa sige: See, der staaer han!

(Affides.)

Men det er det, han ikke kan — haha!

Prindsen.

Lael, kan du det?

Hasfan

(seer tvivlraadig paa Prindsen).

Du mener —?

Prindsen.

Lael kun frit!

Du har jo høilig Grund dertil, ifald du
 Dig føler forurettet. Kan du?

Hasfan.

Ja.

Prindsen.

Saa peg ham ud, og viis ved ham din Uskyld.

Sibi Numan.

Ja, peg ham ud, Scheif Hasfan, peg ham ud!

Hasfan (langsomt).

Den unge Mand, der hurtig vandt mit Hjerte,
 Han, der Prindsessen førte til mit Huus,

Men skjulte sit og hendes Navn —

(pegende paa Prindsen.)

staaer der.

Sidi Numan.

Hvordan? Den Uforstammede —

Prindsen.

— Har Ret.

Jeg er den Kjøbmand, der med Magt brød ind i

Hans Huus, Kameel-Udleieren, skjøndt ikke

Saa ganske puffelrygget som du mener.

Mit Vidnesbyrd maa gjælde, Sidi Numan!

Med mig bevidner Chorasans Fyrstinde,

Som jeg har faaret til min Brud —

Suleika.

At Hassan

Har med en Høimod uden Lige handlet

Imod os begge, at hans Ord er Sandhed.

Prindsen.

I Kraft af mit og hendes Vidnesbyrd

Jeg sætter dig i Frihed nu, Scheik Hassan.

(Til Sidi Numan.)

Og som et Tegn paa, at Khalifens Naade

Med Glemsel dækker denne hadske Klage,

Byder jeg dig, hans usle Fangeklædning

At skjule med Khalifens Gres-Kaftan.

Sidi Numan

(affides, mens En af hans Folk bringer Raftanen).

Det er min Skjebne. Allah vil, at jeg skal
 Iføre Scheiken den fordømte Raftan.

(Ifører Hasfan Raftanen.)

Prindsen.

Dig, Sidi Numan, agter jeg at skaane.
 Jeg vil befrie dig for Statholderposten,
 Der, som det lader, tynger dine Skuldre.

(Til Hasfan.)

Men dig, der mildt og gjæstfrit overbar med
 En Fremmeds Driftighed, min Brud og jeg
 Skal søge at erstatte dig den Kummer,
 Vi meget mod vor Villie har forvoldt dig.

Hasfan.

Min Brinds, du overvælder mig med Godhed.
 Belsignet være høit den Dag, der bragte
 Dig og din skjøne Brud til Hasfans Huus!

Prindsen.

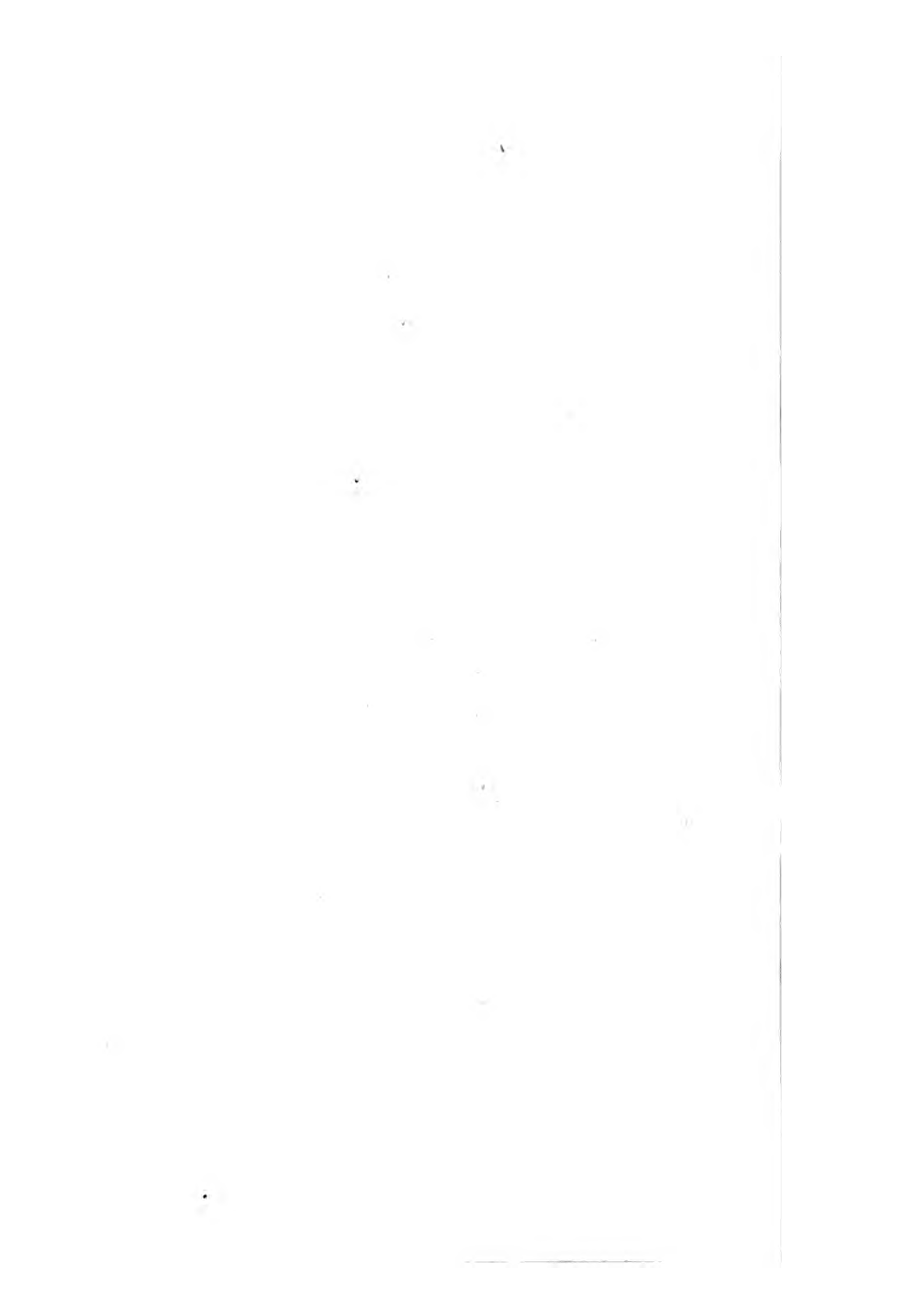
Belsignet din Høimodighed —

Suleika

(idet hun rækker Hasfan den ene Haand og omslynger Prindsen
 med den anden).

Belsignet

Dit ædle Sindelag, der atter har
 Forenet med sin Elskede Suleika!

Flugten til Sprogø,

Baudeville i een Act.

Opført første Gang paa det kongelige Theater,
den 6te April 1838.

(Revideret.)

Personerne.

Caspar Mønt, Grobferer.

Marie, hans Datter.

Poulsen, Kjøbmand fra Randers.

Julius, hans Son.

Jonas Tanteie }
Martin Burre } Handelsbetjente.

Cropius, første Tenor-Sanger ved et Provinds-Theater.

Aurelie, Skuespillerinde sammesteds.

Dorlaut, en tydsk Handels-Commis.

En Herre.

En Dame.

Reisende og Færgesolk.

Scenen er paa Sprogø og midt om Vinteren.

Scenen forestiller den Deel af Sprog, hvor Huset for de Rejsende ligger. Dette sees tilvenstre (for Skuespillerne) med et lavt Rækværk foran. Egnen har et vinterligt Udseende. Træerne ere belagte med Sne og Rimfrost. Hist og her Sneedynger. I Baggrunden den frodne Sø. — Ved Huset, nærmest Tilfuerne, adskillige Kar og Lønder, nogle Voks-Redskaber og deslige.

Første Scene.

Chor af Færgesolk, der trække en stor Baad over Scenen i Baggrunden; Andre understøtte Baaden ved Siderne.

Me l. Matrosernes Opsang.

1.

Hæl i Louget og ta'e dig en Skraa;
 Og see dig for, det fryser!
 Dalberadallera.
 Og Fingrene skal du holde paa,
 Og va'er dig, naar du nyser.
 Dalberadallera.

2.

Hæl nu, Manne! og hold Jer godt!
 See, saadan skal I hale.
 Dalberadallera.

Kanſtee jeg gi'er tilmands en Pot,
 Naar I vil ſelv betale.
 Dalderadallera.

(De trække Baaden ud bag Huſet.)

Anden Scene.

Lanteie. Burre.

(De komme ud fra Færgehufet. Deres Vinterdragt er ikke i den bedſte Stand, især Forſtnævntes. Han er næften ſommerklædt, med Undtagelſe af en ulden Zephyr, han har om Halsen eller Sandſter af Veltsværf.)

Burre

(Snubler over nogle Sneebunker, idet han træder ud, og kommer frem, trallende Melobien af „Je suis le petit tambour.“

Daididaidai!

Lanteie.

Velſignede Burre! vi maae være enige om eet Punct, hvis vi ellers ſkal holde det ud ſammen. Syng ikke! Du har ikke en ærlig Tone i dit Liv; og naar man ſom jeg har det Uheld at være muſikaliſt, ſaa er det ikke til at udholde.

Burre.

Ei hvad, lad du mig kun ſyng. Min Stemme kan nok gaae med.

Lanteie.

Skal vi nu fornye den gamle Diſpute? Hvor-

ofte har ikke vor forrige Principal sagt, at du tubede ham Dreene fulde med din Sang!

Burre.

Naar jeg har drukket en Snaps, saa maa jeg synge. Det er ligesom min Hals med Get blev forvandet til en Virekasse, og En dreiede den uden mit Vidende. — Men du synger jo selv, Jonas! og klager dog over at du ikke er ved Stemme.

Lanteie.

Det er en anden Sag. Jeg er forkjølet. Min Mangel paa Stemme er kun temporair, og jeg kan altid bøde derpaa ved Kunst.

Burre.

Det er intet Under, du er forkjølet. Hvorfor tager du ikke din Frakke paa? Den Kulde, vi har, er ikke at spørge med.

Lanteie.

Det er klart Veir, stille Frost, og Solen skinner som midt om Sommeren. Er det at tale om? — Og desuden, i min Kalmuks-Frakke seer jeg ud som en Hestepranger. Ingen kan see hvad Figur man har. Alle Læger paaftaae, det er sundt at klæde sig (nyser.) at klæde sig let og tyndt.

Burre.

Proffit! — Nu da, hvad vil du mig, siden du kaldte mig ud?

Tanteie.

Det skal jeg sige dig, Burre! Det er en meget interessant Historie, og et nyt Beviis paa hvad jeg saa tidt har sagt og som du ikke vil troe, at jeg indgyder alle Menneſter Tillid og Venſkab. Det unge Menneſte, vi gjorde Bekjendtkab med her paa Sprogø, har fortalt mig, at han næſten ganſte er i ſamme Tilfælde ſom vi.

Burre.

Har han gjort Gjæld?

Tanteie.

Profaiſte Menneſte! Er det maatte det eneſte Mærkelige der kan ſiges om os?

Burre.

Det er i al Fald det Mærkeligſte.

Tanteie.

Det mener jeg ſlet ikke. Det er langt mærkeligere, at vi har brudt alle Bænker, revet os løs fra alle Forhold og ere vandrede ud i den vide Verden.

Burre.

Ja, vi kunde ikke forliges med vor Principal, Gaſpar Mønt. Derfor rendte vi vor Dei. Du var hans første Comptoir-Betjent og havde ikke Lyſt til at feie Comptoiret om Morgen. Jeg var hans Pakhuus-Forvalter og vilde derfor ikke gaae med Nytaars-Regninger — for et Menneſte har dog altid

nogen Ambition, — foruden hans mange andre Bizarrerier. Men Hovedsagen var dog, at vi begge havde levet frist og gjort Gjæld i Byen paa vor Løn, uagtet den var optagen isorveien for længe siden. Nu kom Nytaar, og vi skulde rykke ud med Pengene —

Lanteie.

Meget vel. Hvis det er Hovedsagen for dig — jeg har Intet derimod. Med mig var det anderledes. Den Smule Gjæld har ikke generet mig. Naar man har Hoved og Conduite, saa veed man at snøe sig. Penge er det mindste —

Burre.

Ja, hos mig er det bestemt det mindste.

Lanteie.

Men min bedre Natur følte sig krænket. Jeg har nydt en god Opdragelse. Jeg er af en zart Constitution. Jeg kan ikke staae og seie med en Kost. Hvis du kan —

Burre.

Nu, lad gaae da! Fortæl mig saa, hvad der feiler det unge Menneſke.

Lanteie.

Han er meget ulykkelig. Han fortalte mig, at han er en Kjøbmands-Søn fra Randers, og var for nylig kommen til Kjøbenhavn med sin Fader for at

forenes med en ung, elskværdig Pige. Men knap ankommen erfarer han, at hans egen og Pigenes Fader har i deres Wiisdom besluttet, at han skal gaae i Compagnie med sin tilkommende Svigersfader, der vil nedsette sig i Aalborg og handle med jydskke Produkter. Hans egen, inderligste Lyst er derimod at blive Militair, at gaae i Krigen, at fægte for sit Fædreland —

Burre.

Men vi har jo ikke Krig.

Lanteie.

Det veed jeg nok. Men for det Første bliver man Officeer og oppebier Omstændighederne. — Nu, fort og godt, da han ingen Wei kunde komme med de Gamle, fatter han en kjæk Beslutning og reiser sin Wei for at gaae i udenlandsk Krigstjeneste.

Burre.

Saa kan han da komme til at fægte mod sit Fædreland.

Lanteie.

Men hvem har Ansvaret? De grusomme, ubøielige Forældre!

Burre.

Hvad vilde han dig da egentligt?

Lanteie.

Udøse sit Hjerte, hente Raad og Trøst. Han

mener, at vi, der have mere Erfaring, kan være ham til Nytte.

Burre.

Hør, Jonas! vi er' knap i den Stand, at vi kan hjælpe os selv, endstige Andre. Lad den Fugl flyve!

Lanteie.

Ufølsomme Træblof! Kan det ene Menneske da kun hjælpe det andet med Benge? Er ikke en Bends Opmuntring og Trøst mere værdt end Sedler og Tegne?

Burre.

Det vil jeg ikke sige. Men i Noget har du Ret. — Nu, hvor er da det unge Menneske? Jeg skal gaae hen og snakke med ham.

(Vil gaae.)

Lanteie.

Du vil snakke med ham? Vil du bare blive. Med den Ulykkelige skal man ikke snakke. Med ham skal der verles Følelser og Tanker, som Sproget ikke engang har Ord til.

Burre.

Der kommer han. Prøv nu paa at trøste ham paa din Maade.

Tredie Scene.

De forrige. Julius.

Lanteie
(til Julius).

Naa, Herr Boulsen! har De været oppe ved Telegraphen og sendt en øm Hilsen til Deres Elskede i Kjøbenhavn?

Julius.

De har gjættet det. Jeg har bestandig seet hen ad den Kant, og kun tænkt paa min Kjæreste. Inat har jeg næsten slet ikke sovet. Hun er vist meget bedrøvet.

Burre.

Min fjære, unge Ven! vær De kun ved godt Mod. At De ikke har sovet inat, kommer min Sjæl ikke deraf, men fordi vi ligge saa Mange i eet Bærelse. Det gif os ligedan isørstningen.

Lanteie.
(til Julius).

Min Ven har for saa vidt Ret, at ogsaa vi vare isørstningen meget modfaldne. Ogsaa vi have forladt en elsket Kreds, der med Kummer og Længsel puffer os tilbage.

Burre (affbes).

Har vi? Ja, vore Creditorer!

Lanteie.

Men vi styrke os med vor mandige Beslutning.
Vi tænke paa vor Fremtids Bestemmelse.

Burre (affides).

Deri har han Ret. Den kan give os nok at
tænke paa.

Lanteie.

Ogsaa De bør fatte Mod og tænke paa en stjern
Fremtid.

Julius.

Jeg har sagt mig selv Alt hvad De siger. Men
jeg frygter, jeg har intet rigtigt Mod til det Skridt,
jeg har gjort.

Burre.

Har De ikke Mod, saa skal De ikke tage Krigs-
tjeneste. Det er mit Raad. Lanteie vilde for nogle
Aar siden gaae ind under Livjægerne. Men jeg
raadede ham derfra. Jeg selv —

Lanteie.

Han mener Kastelsjægerne. Der blev mig tilbudt
en Lieutenants-Post.

Julius.

Ja, De har fortalt mig, at De oprindeligt var
bestemt for den militaire Stand.

Lanteie.

Meget sandt. Det var min første Bestemmelse.

Burre (affsbes).

Nu har nok Tanteie dreiet ham en Knap.

Julius.

Mod, saaledes som De mener det, har jeg meer end nok af. Men til at beslutte sig paa egen Haand til en ny Bane, til at bryde overtvert med alle sine Slægtninge og Venner, har jeg desværre, som jeg nu mærker, ikke det rigtige Mod. Det er muligt, at det er Længsel efter min Kjæreste, der lammer min Kraft. Det forekom mig dengang som min Pligt at reise, skjøndt jeg ikke vovede at tage mundtlig Afsted med hende. „Om et Par Aar,“ skrev jeg hende til, „vender jeg tilbage; vore Forældre ville mærke min Standhaftighed og billige den Stand jeg har valgt. Intet skal da være iveien for vor Kjærlighed.“

Mel. Helst, Leutchen, mir vom Wagen doch.

1.

Jeg veed, jeg har ei handlet ret,
 Da hende jeg forlod.
 For min Skyld har hun lidt og grædt;
 Hun er kun altfor god.
 Jeg tænkte, Flugten var mig let.
 Nu svigter mig mit Mod.
 Jeg veed, jeg har ei handlet ret,
 Da hende jeg forlod.

2.

Jeg sørger og jeg længes hen,
 Maria! til din Favn.
 Mig minder Alt om dig igjen
 Og hvister mig dit Navn.
 Forgjæves flygter bort din Ven;
 Han flyer ei Sorg og Savn.
 Thi af! jeg længes atter hen,
 Maria! til din Favn.

Tanteie

(trykker ham i Haanden).

Herr Boulsen! Deres Ord have bevæget og rørt
 mig ubestribeligt.

Julius.

Ja, jeg er forvisset om Deres Deeltagelse. (Seer
 sig om.) Der kommer Nogle af Selskabet. Jeg gaaer
 min Vej. Jeg har næsten ikke Lyft til at tale med
 et Menneſte. (Gaaer ud tilfiden.)

Tanteie.

Har jeg nu ikke Ret, at han er meget at be-
 flage? — Hører du, Burre!

Burre

(der har staaet i Tanker).

Jeg staaer og tænker paa, at naar vi endelig
 skulle give ham gode Raad, saa skulde vi raade ham
 til at flæde sig varmere i den Kulde. Han kan det;

og et saa ungt Blod kan sætte sin Helsen til. Med os er det en anden Sag. For det Første kan vi det ikke; og for det Andet —

Lanteie.

Og for det Andet er du et. . . et Uhyre. (Gaaer hen mod Huset, men vender strax om.) Der kommer hun! Der kommer den elstværldige, tilbedede Pige!

Burre.

Hvem kommer?

Lanteie.

Aurelie, den unge Skuespillerinde. Hun staaer i Døren og taler med en af de Reisende. — Velsignede Burre! Ijen mig i at tage Biben af Munden. Hun har sagt mig, at hun kan ikke udstaae Tobaksrøg.

Burre.

Deri kan jeg gjerne tjene dig. Jeg vil lægge Biben ind:

Lanteie.

Gjør det. Men vent lidt, Burre! Er min Næse rød af Kulden?

Burre.

En Smule paa Tippen.

Lanteie.

Seer det flygt ud?

Burre.

Na nei, det klæ'er dig godt. — Men, Jonas! hvad vil du nu med det Fruentimmer?

Lanteie.

Lad mig om det. Du veed ikke, Burre ... det er ikke umuligt at jeg ... for jeg har bestemt gjort Indtryk paa hende. Maaskee venter mig min Lykke ved denne Piges Side.

Burre.

Na, Jonas, hvor kan vi tænke paa det!

Lanteie.

Du skal heller ikke tænke derpaa. Det vil jeg desuden have mig frabad't.

Burre.

Ja, gjør hvad du vil. Du er jo en klog Karl og maa kjende dit eget Bedste. (Ibet han gaaer, moder han Gropius, der kommer ind fra venstre Side, nedem for huset.) God Morgen, god Morgen, Herr Gropius!

Fjerde Scene.

Lanteie. Gropius. Siden Aurelie.

Gropius.

Værsgod, Herr Lanteie! her har De Deres Noder igjen. Jeg kan ikke bruge dem.

Lanteie.

Kan De ikke?

Gropius.

Nei — som nu den Romance dér ligger aldeles ikke for min Stemme.

Lanteie.

Den synges dog i Kjøbenhavn af den første Tenor.

Gropius.

Det er meget muligt.

Lanteie.

Dg naar jeg ikke tager feil, har De selv sagt, De er ansat i Odensee som første Tenor.

Gropius.

Det har sin Rigtighed.

Lanteie.

Altsaa —

Gropius.

Altsaa følger deraf, at den ikke ligger for min Stemme. Kjøbenhavn kan De ikke regne. Der er Alt indrettet efter en større Maalestok. Decorationer, Dragter, Orchester, Alt er fuldkomment. Naar Scenen der forestiller en gothisk Sal, maae vi nøies med et almindeligt Bærelse. Dg saaledes maa Altting hos os skrues ned. Hvad der i Kjøbenhavn synges af første Tenor, udføres hos os af anden eller tredie.

Lanteie.

Men, tillad mig, naar Deres Partie nu engang er skrevet for den første Tenor —

Gropius.

Saa indrette vi alle Stemmerne derefter. Den første Tenor bliver den anden, den anden bliver tredie —

Lanteie.

Men saa er De jo ikke første Tenor.

Gropius.

Det skulde jeg mene. Naar der Ingen er over mig —

Lanteie.

Ja, saa forstaaer jeg: De er første Tenor i Obensee. Men paa den Maade, naar man saaledes bliver ved at skrue ned, kan man let ved de mindre Provinds-Theatre, for Exempel i Kjerteminde eller Aesens, nødsages til at lade et Tenor-Partie synge af en Bassist.

Gropius.

Det er saamænd ikke usandsynligt.

Lanteie.

Ja, det gjør jo Intet, naar Alting, som De siger, indrettes derefter, skjøndt — ja saa bliver det svært for Den, der skal synge Basfen.

Gropius.

Det kan man nok indrette.

Lanteie.

Men den lille Romance, jeg har skrevet Text til, og som er udsat trestemmig, i den kan De jo nok tage en Stemme?

Gropius.

Det kommer an paa, hvilken.

Lanteie.

Somfru Aurelie har Sopranen. Vil nu De
maaſtee ſynge . . . jeg veed ikke . . . første Tenor?

Gropius.

Em — ja . . .

Lanteie.

Eller jeg vil forſøge derpaa. Naar ſaa De vil
tage den anden Stemme —

Gropius.

Det maa De ikke tilbyde mig, naar De veed,
jeg er ansat ſom første Tenorist.

Lanteie.

Nei, jeg mener, De ſkal ſynge den første De
pleier, den første i Odensee. Vi ſkal nok komme ud
af det.

Gropius (tillidsfuld).

Ja, paa mig kan De stole.

Lanteie.

Og forresten, min dyrebare Ven! har De tænkt
paa hvad vi talede om igaar?

Gropius.

Om Deres Anfættelse ved vort Theater? Ja, det
har jeg. Men — det er en vanſkelig Bane, De vil
vælge. Jeg kan tale af Erfaring. Den kræver Ta-
lent, Studium, Dvæſe, Driftighed —

Lanteie.

Ja, Driftighed har jeg. Og desuden — det kan jeg vel sige uden Selbroes — ved det Privattheater i Kjøbenhavn, jeg spillede paa, der tiltroede man mig endog et usædvanligt Talent.

Gropius (med Foragt).

Haa! tael blot ikke om Privattheatre! Springet derfra til at træde offentlig frem — min Ven, det er uhyre!

Lanteie.

Vener De? Jeg synes dog — (Man hører Aurelies Stemme fra Færgehuset.) Naa, der har vi omsider Fomfru Aurelie! (Gaaer hende imøde.)

(Aurelie, i Silkepelts, med Boa og Muffe, kommer ud.)

Aurelie.

God Morgen, mine Herrer!

Lanteie.

God Morgen, elskværdige Fomfru Aurelie! De befinder Dem vel?

Aurelie.

Jo, nu begynder jeg at komme mig. Men strax, naar jeg staaer op, er jeg nær ved at fortvivle. Nu er det den fjerde Dag jeg er her paa Sprogø; betænk bare, paa Sprogø, midt i det store Bælt, med intet andet Selskab end Drivtis og Sneedhynger — ja, og saa de Rejsende.

Lanteie.

Jeg er her nu paa niende Dag.

Aurelie

(med Latter).

Ja, Dem regner jeg ogsaa for en Indfødt paa Sprogø. Til Dem skal man holde sig, naar man vil studere Dens Sæder, Skikke og Sprog.

Gropius.

Det er ikke umuligt, at vi kan slippe over idag. Jeg har talt med Færgesolkene.

Aurelie.

Det har de sagt hver Dag. Jeg troer dem ikke længer. — Naa, Herr Lanteie! hvad skal vi da foretage os idag. Skal vi begynde som vi endte igaar? Har De ingen Gaade om Sprogø at give tilbedste? eller Noget at declamere? Skal vi udføre en firstemmig Sang og ryste af Kulde? — Men, det er sandt, jeg syntes nok der manglede mig Noget. Jeg har glemt at spørge om Vinden. Hvad Vind har vi?

Gropius.

Det er ganske stille Frost.

Aurelie.

Ja, Frost er det. Det er ubestrideligt. Altsaa stille Frost. Det er altid en Afverling. — Naa, og er der megen Is i Vesterrenden? Skal vi stusse Sneen idag? eller lee os fordærvede over den halte

Færgeskarl? Har De Alle sovet godt inat? Hvordan har De sovet, Herr Tanteie?

Tanteie.

Uroligt. Men hos mig hører ogsaa Søvnløshed til Dagens Orden.

Aurelie.

Til Dagens Orden? Har De da isjunde at sove om Dagen?

Tanteie.

Jeg skulde sige: til Nattens Orden.

Aurelie.

Nei, De skulde sige: til Nattens Uorden.

Tanteie

(vil kysse hendes Haand).

Fortryllende Skjelmestier!

Aurelie.

Ikke for nær! Jeg er bleven saa skjør i den Kulde, at jeg gaaer isjykker, naar man rører mig. — Men hvad var det, jeg kom fra? — Nu har jeg det. Har De for Alvor tænkt paa at arrangere et Bal, hvis vi skulde blive her længere?

Tanteie.

Om jeg har tænkt derpaa! Jeg har været utrættelig. Een Violin har vi, som vi kan stole paa. Og en af Færgesfolkene kan ogsaa til Nød hjælpe til.

Den tydske Herre, der spiller paa Fløite, var meget svær at overtale. Men, da han hørte, at Dands var Deres Hoved-Passjon, saa gav han efter; men ogsaa kun for Deres Skyld.

Aurelie.

Ja, han har Ret: Dands er min Hoved-Passjon.

Mel. Vite, Marie, à ma toilette.

1.

Kad ikkun andre Folk berømme
Livets Goder, Rigdom og Klang.
Stærkere Glæder til mig strømme
Paa et Bal ved Orkestrets Klang.

Denne Klang :|:

Lalalala . . .

Denne Klang :|: den sender Hjertet Drømme.

Lalalala . . . og Glædens Ralf vi tømme —

Lalala . . . Beruust af Orkestrets Klang.

2.

Ja, i en heftig Galopade
Der rives hen al min Hu og Sands.

Dykken mig vilde snart forlade,

Hvis jeg sad over i en Dands.

Denne Klang :|:

Lalalala . . .

Denne Klang :|: dette Chor af Instrumenter —

Lalalala . . . Af den min Fryd jeg henter.
Lalala . . . Gid mit Liv gif hen i en Dands!

Lanteie.

Ja, gid Deres Liv gif hen i en Dands og jeg
var Deres Chapeau ved hver Dands!

Aurelie.

Nei, det passer sig ikke at dandse bestandig med
een Chapeau. — Men hvorfor staae De og Gropius
herude? Derinde spise de Frokost, saa jeg blev for-
stræffet derover.

Gropius.

Saa lad os gaae.

Aurelie

(til Lanteie).

Der kommer Deres Ven og bringer Frokosten ud.
— Vare han ikke falder med Glasterne. Af det Men-
neske har jeg ikke andet end Skæk.

Femte Scene.

De forrige. Burre.

Aurelie

(gaaer Burre imøde).

Tag Dem iagt for Sneedynge! De pleier jo at
falde ved hvert andet Skridt. Lad mig hjælpe Dem.

Burre

(kommer ud fra Færgehuset med to Flasker Vin og nogle Glas paa en Tallerken).

Det er intet Under, saa glat her er udenfor Huset.

Aurelie.

De skulde lade Dem skjærpe.

Burre.

De har Ret; det var ikke afveien. — Kom nu her, mine Venner! Jeg har salveret to Flasker deilig Graves. Vi vil drikke et Par Glas herude i det Frie, og saa skal I ind og spise Frokost.

Tanteie.

Jeg trænger til Intet. (Til Aurelie.) Naar jeg er i Deres Selskab —

Burre.

Snik Snak! Man kan ikke leve af Luften. Min Fa'er pleiede altid at sige: Mennesket skal spise Frokost.

Aurelie.

Det er et hyperligt Udsagn. Hvis det ikke er sandt, risquerer man næsten slet Intet ved alligevel at følge det.

Burre

(der imidlertid har skænket og forbeelt Vinen og sat Flaskerne paa en Bænk tilvenstre).

Altsaa, mine Herrer og Damer! Sprog skal leve!

Aurelie.

Ja, Gud lade den leve og faae andre Beboere
end os! Det er min Morgen- og Aftenbøn.

Alle Fire.

Mel. Hvila vid denna källa.

Fredm. Epistl. Nö. 82.

1.

Gensomt, med høie Strande
Blev lagt i Væltets dybe Bunde
Den, hvorved vi lande
Paa Reisen over Is og Vand.
Seent, naar Seiladsen standser
Og Færgen ei paa Væltet bandser,
Drivtis som høie Skandser
Forsærder den forbovne Mand:
Da blinker end
Et Fyr fra disse Strande,
En trofast Ven —
Glade vi her kan lande
Og fatte Haab og Mod igjen.

2.

Sneefog og hvide Sletter
Er al den Pragt, vor D forjætter,
Stilhed og klare Nætter
Og Stjerner's Chor, der funkle nær.

Fjernt fra det frogne Bælte
 I Havet mørke Bølger vælte;
 Bjerge som høie Telte
 Har Isen taarnet hist og her.

See Skibet gaae,
 Mens Vinden dybt basuner!

See dem, der staae —
 See, hvor de med Harpuner
 En doven Sæl i Rakken slaae.

3.

Hilsed en enkelt Maage
 I Kredse svæver om en Baage.
 Langsomt den matte Laage
 Forjages af en østlig Wind.
 Drengen med stive Fingre
 Regjerer Slæden, der vil slingre.
 Frosten, der synes stingre,
 Har plantet Roser paa hans Kind.

En listig Flor
 Af hvide Hyacinter
 Paa Ruden groer —
 Ja, denne strenge Vinter
 Den har sin egen Blomsterflor.

Lanteie.

O, jeg er ganske henrykt! Deres Sundhed,

Jomfru Aurelie! Jeg ønsker aldrig at have det bedre end paa denne foragtede D.

Aurelie.

De er nøjsom; det maa man lade Dem.

Lanteie.

Jeg har et Forslag, hvis De tillader. Skulde vi ikke nu, da vi Alle ere i den glade Stemning, gjøre en Prøve med den Romance, jeg har skrevet?

Aurelie.

For mig gjerne.

Lanteie.

Her er to Exemplarer. Jeg kan see med Dem, Jomfru Aurelie. (Til Gropius.) De tager den første Stemme De veed nok. (Idet han nyser.) Men saa maa Selstabet undskyldes — min Stemme har lidt — jeg er virkelig meget forkjolt.

Burre.

Lad os da synge hans Romance.

Lanteie.

Du vil dog ikke synge med?

Burre.

Jo, min Sjæl vil jeg.

Lanteie.

Vil du da spolere min hele Romance?

Burre.

Na, Passiar! begynd kun.

Lanteie.

Hør, Burre, du gør mig ulykkelig!

Mel. Alting är riktigt clarerad och gjordt.

Fredm. Epistl. No. 57.

1.

Aurelie.

Lad ham kun synge. Han mener det godt.

Lanteie.

Men han fordærver det kun for os Alle.

Aurelie (til Burre).

Syng De kun med os, men syng kun saa smaat.

Lanteie.

Nei, han skal ikke.

Burre.

Saa lad mig kun tralle.

Lanteie.

Menneske! Sangen er udsat for Trende!

Burre.

Lad mig gaae med da som Suppleant.

Gropius.

Kjære, lad Striden engang faae en Ende

Lanteie.

Ja, saa begynder!

Burre

(til Tanteie, der vender ham Ryggen).

Jeg maa — ikke sandt?

Murelie, Tanteie, Gropius

(med Udtryk).

Lad os juble! Lad os dans!e!

Lad os trodse Kuldens Magt!

See, hvor Nimens Blade krands!e

Haarets Lof med festlig Pragt.

Sneen den glimrer med smaa Diamanter,

Jorden er dækket med sneehvide Lin.

Bacchus er kommen — o see kun hans Panther!

Bringer os Varmen, Vaaren og Vlin!

Burre

(der har havt ondt med at holde sig, brister endelig ud).

Daiddaidda!

Tanteie.

Na, Gud bevare mig!

Burre.

Daiddaidda . . .

Tanteie.

Menneske, stille dog!

Burre.

Jeg kan ei bare mig.

Daiddaidda . . .

2.

Aurelie.

hahaha! hahaha! Ja, han er god!

Burre.

Nu vil jeg synge. Nu har jeg Curage.

Lanteie.

Kan man da synge, fordi man har Mod?

Aurelie

(til Burre).

Syng mig kun eengang den samme Passage!

Lanteie.

Skønneste! det kan jo vente til siden.

Aurelie

(til Burre, parodierende).

Daibidaida?

Burre.

Ja, det var den.

Gropius.

Eders Disputer forhale kun Tiden.

Lanteie.

Herre min Gud! saa begynder igjen!

Aurelie. Lanteie. Gropius.

Lad os juble! Lad os dansse!

o. f. v.

Burre

(som før).

Daibidaida!

Lanteie.

Du ruinerer mig!

Aurelie.

Han amuserer mig!

Gropius.

Han ennuyerer mig!

Burre.

Daibidaida! Jeg synger med!

Daibidaida —

Lanteie.

— Prostituerer dig!

Aurelie og Gropius.

Han exercerer sig!

Burre.

Daibidaida!

Lanteie

(jager ham bort).

Du skal afsted!

Burre.

Jeg synger med!

Aurelie og Gropius.

Han synger med!

Aurelie.

Nei, kjære Herr Lanteie, lad os holde op med den Sang. Naar jeg synger eet Vers til, dør jeg af Latter.

Lanteie.

Ja, vi nødes nok til at holde op. Der komme de Andre og forstyrre os.

Burre.

Saa vil jeg imidlertid rende ned til Landingsstedet. Der ventes lige nu nogle Baade.

(Gaaer.)

Sjette Scene.

Aurelie, Lanteie, Gropius. Endeel Rejsende, især Herrer, og blandt dem Vorlaut, komme fra Huset. Siden Burre.

Chor

af Lanteie, Gropius og de indtraadte Herrer, af hvilke nogle ere komne ud med Glas i Haanden.

Mel. Jeg veed mod hver Bekymring o. s. v.

1.

Jeg veed mod hver Bekymring den hyperligste Guur,
 En Hjælper i Nøden, naar Skjebnen er suur.
 Naar den var ved Haanden, min Kummer hurtig svandt;
 Særdeles paa Sprogø den passer galant.
 Naar Stormene tube, naar Kulden er streng,
 Og Skrællingen fryder forstrækket i Seng,
 Saa drikker jeg min Flaske, saa tømmer jeg mit Glas,
 Saa glemmer jeg Frosten og Stormenes Bas.

2.

Paa Reisen frøs jeg inde, midt paa det store Vælt.
 En Baad var min Køje og Himlen mit Telt.
 Det frøs saa det peb, og vi halede, vi trak;
 Men svigtede Modet, saa holdt vi og drak.
 Naar Lusten er diset, og Søfolket snart
 Fortvivler at finde den rigtige Fart,
 Saa drikker jeg min Flaske, saa tømmer jeg mit Glas,
 Og kommer paa Fart uden Seil og Compas.

Vorlaut
 (til Tanteie).

Nun, mein lieber Freund, was Neues?

Tanteie.

Ja, hvad Nyt? Det er en Artikel, der her er
 meget efterspurgt, men vanskelig at overkomme.

Vorlaut.

Wir werden uns heute langweilen müssen wie
 gestern.

Tanteie.

Det staaer os frit for.

Vorlaut.

Daß sich Gott erbarme! Dänemark ist ein misere-
 rables Land!

Tanteie.

Ja, De maa da ikke troe, at hele Danmark er
 som Sprogø.

Borlaut.

Um! groß ist der Unterschied wohl nicht. — Was sagen die Schiffsleute?

Lanteie.

Ofterrenden er næsten fri for Is, og Vesterrenden er saaledes, at der er de bedste Forhaabninger for at komme over idag.

(Burre kommer løbende forpustet.)

Burre.

Mine Venner! Mine Herrer, mine Damer! Der er ankommen et Par Baade med Rejsende fra Sjælland.

Flere.

Med Rejsende! Det var herligt!

Gropius.

Vi maae gaae ned og tage imod dem.

Burre.

Jeg har allerede talt med nogle af dem. Det var Folk fra Kjøbenhavn. Vi kan vente Nyt og Aviser. Og to Baade ere endnu ivente og kunne hvert Dieblif komme.

Gropius.

Kom, lad os da skynde os!

Alle.

Ja, lad os gaae berne!

(Alle gaae, undtagen Lanteie og Burre.)

Burre

(til Tanteie, da han ogsaa vil gaae).

Bliv her, Tanteie! See, hvad jeg har kapret! En Bekjendt af mig, der kom nu, har bragt Aviserne fra Kjøbenhavn med, og jeg fik strax Vingre i een af dem. Nu kan vi see hvad Nytt der er passeret, inden de Andre snappe dem fra os.

Tanteie.

Det er meget sandt; og saa har vi strax Noget vi kan fortælle dem. Lad mig see! Hvad er det for en Avis?

Burre.

Det er de Berlingske Tidender.

(De see begge i Avisen.)

Tanteie (læser).

„Udenlandste Efterretninger.“ Ja, hvor skal de faae dem fra, naar Dverfarten er standset! — Vend om! (Læser.) „Kjøbenhavn, den ellefte Februar. De deeltageligste Nyheder, der ere bragte os ved Telegraph = Efterretninger —“

Burre.

Dem kjende vi min Sjæl langt bedre her. Vi har dem fra første Haand. See under „Blandede Avertissementer.“

Tanteie.

Ja, hvad er der! „En Kjole og en Klædebørste,

tienlige for en Confirmant . . ." Hvad skal vi med de Nyheder! Der er jo ikke det mindste Deeltagelige i hele Nvisten.

Burre (fornøiet).

Der er et Stikbrev. Kom og læs. (Læser.) „Søndagen den femtende Januar bortfjernede sig . . .“

Lanteie.

Lad mig slippe fri! Hvad kan det interessere os?

Burre

(der har læst videre, byder ud).

Lanteie! jo Gu' kan det interessere os. Naa, nu er vi om en Hals!

Lanteie.

Hvad er der paafærde, Menneſte?

Burre.

Det er os, det er sandt for Herren os!

Lanteie.

Na, du drømmer nok. Lad mig see —

Burre.

Ja, læs bare, læs!

Lanteie (læser).

„Søndagen den femtende Januar bortfjernede sig fra min Bopæl tvende hos mig conditionerende Betjente, Martin B. med fire Prifker og Jonas L. med sex Prifker.“ — Vi ulykkelige Menneſter! Det er vor Principal, Caspar Mønt, der lader lyse efter os.

Burre.

Læs videre.

Tanteie.

„Den Førstnævnte“ — det er dig, Burre! — „den Førstnævnte, der kan være mellem tredive og fyrgetyve Aar, var ved Bortgangen klædt i en leversbruun Frakke, vide Beenklæder og rund Hat*). Han er kjendelig paa, at hans Hoved sidder noget skjævt, og at han altid gaaer som han skulde falde. Det er ligeledes mærkeligt hos ham, at han spiser stærk Brokost, vaaser naar han taler, og synger fra Morgen til Aften, men med en Halestemme. Han er tilbøielig til Drif og tager paa Credit hos Alverden.“

Burre.

Det er lumpent! det er nederdrægtigt!

Tanteie (læser).

„Den Sidstnævnte —“

Burre.

Det er da dig.

Tanteie.

„Den Sidstnævnte kan være fireogtyve Aar gammel, og var ved Bortgangen klædt i en grøn Duffelsfrakke, hvid Silkehat og stribede Beenklæder. Han

*) Dragterne er her kun foreløbig angivne, og maae være afhængige af Stuespillerens eget Valg.

er, for at beskrive ham i Kortbed, en . . . en Nar fra Hovedet til Hælen." — Det er skjændigt! — „Han bruger store Ord, men er en Hare, naar det gjælder.“ — Det er Usandhed! — „Han spiller paa Guitar, men flet.“ — Det er Løgn! — „Forresten er han fjendelig paa, at han smidsker for Fruentimmerne, er altid forkjølt og nysjer som en Kat. Han drikker ligeledes, og tager ligeledes paa Credit hos Alverden.“ — Nei, Burre, det er oprørende, det er himmelraabende!

Burre.

Naa, nu er' vi da net opskjortede!

Lanteie.

Vi ere ruinerede, ødelagte!

Burre.

Der var ikke mange Nyheder i den Avis, vi kan fortælle de Andre.

Lanteie.

Nei, det var en Guds Lykke, du fik fat paa den, inden Nogen har seet den. Naar vi blot ikke røbes, mens vi er' her — for det var jo strækkeligt! her, hvor vi hverken kan skjule os eller komme videre. Hvad vil Herr Gropius, hvad vil den elskværdige, tilbedede Aurelie sige!

Burre.

Hun vil formodentligt lee saaledes paa vor Beskoffning, at man kan høre det ovre i Corsøer.

Tanteie

(der har gaaet speculerende omkring).

Vi maae være forsigtige, vi maae være opmærksomme paa os selv.

Burre.

Hvad Pokkeren skal vi gjøre? Andre Klæder end dem vi staae og gaae i, har vi ikke; og hvad den øvrige Beskrivelse angaaer, jeg kan s'gu ikke lade være at spise Frokost.

Tanteie.

Nei, men der kan dog gjøres Meget. Hør, Burre! der hjælper Intet for — du maa holde dit Hoved lige. Din stæve Hals røber os paa Diebliffet.

Burre.

Sikke Snak, det kan jeg ikke.

Tanteie.

Du maa. Vor Reputation afhænger deraf. Hold det idetmindste saadanne! Prøv bare, øv dig paa det! Der er Intet umuligt for et Menneſte, naar man har en fast Villie.

Burre.

Det maae vi eengang for alle staae en Streg over.

Tanteie.

Saa tag dig blot jagt, naar du gaaer og render. Aurelie har allerede talt om, at du falder over dine egne Been.

Burre.

Det har Intet paa sig. Min Gang er som alle andre Menneskers. Skal Noget røbe os, saa er det din evige Nysen.

Tanteie.

Det er ikke videre paafaldende her, hvor man ibelig risquerer en Forkjølelse. Desuden, naar man skal nyse, saa maa man nyse, enten man vil eller ikke. Men din Gang er en Natur=Mærkværdighed. Der kan Ingen tage sig iagt for dig, hverken Børn eller Børne. Naar man er saa udsat for at falde som du, burde man med Rette, for at værføe Folk, gaae med en Tagsteen ned ad Rappen.

Burre (vred).

Na Vaas! Nu har jeg hørt det med! Hvorfor skulde jeg ikke gaae med et Brædt sat op til mig? — Naar du først kommer med dine urimelige Indfald . . .

Tanteie.

Lad os bare ikke skjændes. Dermed ere vi ikke hjulpsne. Giv mig blot Tid. Jeg skal nok hitte paa Udveie. Du kjender min Gyne til under vanskelige Omstændigheder strax at gribe netop de rigtigste Forholds=Regler. (Speculerende.) Hm! Hm! — Er der ingen Blin mere i Flasken? Jeg maa have Noget, der kan opvække Geisten.

Burre

(tager Flaske og Glas fra Tønden, hvorpaa de staae).

Jo, Viin er her nok af. Den ene Flaske er
urørt.

Tanteie.

Lad mig faae et Glas. (Drifter.) Lad mig faae
et til.

Burre.

Strax. (Skænker først for sig selv og derpaa for ham.)

Tanteie.

Saa, nu skal jeg udsætte Sagen for dig —

Burre.

Vent lidt. (Skænker paany for sig selv.)

Tanteie.

Nei, du drikker for meget. Vi maae nu have
vore Tanker samlede.

Burre.

Vær du kun rolig. I Kulden kan mine Tanker
taale en Slump, inden de gaae afveien.

Tanteie.

Ja, det er godt nok; men giv mig alligevel Glasfen.
(Tager den og skænker for sig.) Seer du, min Ven! vore
Udsigter ere ikke saa flette. De ere endog saa gode;
ja, de ere ualmindeligt gode. For det Første er det
ikke sagt, at Stikbrevet bliver bekjendt her. Der-
næst er det ubist, om man vil gjenkjende os paa

Bestrivelsen. Endelig tør jeg sige, at vi begge, og jeg maaskee især, ere afholdte og yndede af de Reisende, fornemmelig af visse Personer, der paa alle Maader ville tage os i Forsvar og behandle os med Delicatesse. Og siden, naar vi blot ere slupne herfra, har vi ingen Nød.

Burre.

Det forstaaer jeg ikke. — Men giv mig først et lille Glas.

Lanteie.

Jo, seer du, Burre! jeg har saa godt som sikkert Haab om en Ansættelse i Odensee ved Herr Gropius' anbefaling. Mit Talent vil snart bringe mig iveiret, det veed jeg — jeg veed det bestemt. Aurelie, hvis Godhed for mig er utvivlsom, forener sig med mig i et lykkeligt, et himmelsk Ægteskab. Min Fremtid vil bestrøes med Roser. Mit Navn vil blive bekjendt, berømt, og saa kan vi give Caspar Mønt en god Dag.

Mel. Fader Berg i Hornet støter.

Fredm. Epistl. No. 3.

1.

Lyffens Gud mig skal belønne,
 Kjærlighed mit Liv forstjønne,
 Svinge mig i en Dands!
 Driftigt Mod er sikker Vinding.

Tro mig, om den Kjæfkes Linding
 Slynge Guder en Krands.
 Hurra! — Det kan ei felle,
 Naar vi kjæft til Lykken beile,
 Med en gunstig Vind vi seile
 :|: Ind i Havn :|:
 Og glemt er Nød og Savn!

2.

Eder, mine gamle Venner!
 Jeg min sidste Hilsen sender.
 Skjebnen vinker mig bort!
 Ikke meer, I muntre Dreng!
 I Billardet vi skal hænge,
 Spille Kegler og Kort.
 Hurra! — Min Skude seiler,
 Til den blinde Gud jeg beiler,
 Om min Lykke slaaer jeg Kegler —
 :|: Alle Ni! :|:
 Thi Lykken staaer mig bi!

Burre.

Bad gaae! Jeg mener som du. Kan man spille
 Kegler om Lykken, saa er jeg med.

Begge.

3.

Hvad vi ønske, hvad vi vente
 Skal vi hos Fortuna hente;

Lykkens Gud er ei knap.
 Viin og Piger, Sang og Latter!
 Alle Dage skal vi atter
 Tage fat hvor vi slap.
 Hurra! ja vi skal sværme!
 Sorgerne sig ei tør nærme,
 Bacchus selv os skal bestjærme,
 :|: Viin og Sang! :|:
 Og Rys og Glasfets Klang!

Tanteie.

Altsaa seer du, vi har ingen Grund til at for-
 tvivle. Hvad vi nu have at gjøre, det er at vi saa
 meget muligt undgaae at støde sammen med de nys
 ankomne Reisende. For det er rimeligt, at Nogle af
 dem have læst Stikbrevet. Dernæst — lad mig kun
 tænke videre — ja dernæst stikke vi denne Avis til
 os og lade ikke et Menneſte see den.

Syvende Scene.

De forrige. Aurelie. Siden Julius.

Aurelie

(Der under Tanteies sidste Replik har nærmet sig, snapper
 Avisen fra ham, som han staaer med i Haanden).

Troer jeg ikke, at De staaer der med Avisen, vi
 Alle raabe paa!

Lanteie (forblyffet).

Skjønne Aurelie! Den — den kan De ikke faae —

Aurelie.

Hvisshvas! De kan siden faae den igjen.

(Løber ind.)

Burre.

Ja, nu er den i gode Hænder!

Lanteie.

Hvilket ulykkeligt Tilfælde! Aurelie, der mindst af Alle turde læse den! — Jeg vil rende efter hende, jeg vil tage hende tilside, jeg vil betro hende Alt, anraabe hende om Taushed —

Burre

(holder ham tilbage).

Det skal du ikke, Lanteie! Dermed forværrer du kun vor Sag. Lad det nu gaae som det kan.

(Julius kommer hastig ind bagfra Huset.)

Julius.

Herr Lanteie! Herr Burre! De seer mig i den største Forvirring og Urolighed.

Burre (affides).

Hvad gaaer der nu af ham?

Julius.

Min Fader er ankommet hertil Sprogø.

Tanteie.

Deres Fader? Er det muligt! Har De ikke seet feil?

Julius.

Nei, det er kun altfor vist. Jeg var oppe ved Telegraphen og saae gjennem Rifferten for at forslaae Grillerne. I det samme kom der en Færgebaad med Reisende. Min Fader var deriblandt. Jeg kjendte ham strax paa hans Klædebragt, hans Gang, ja selv paa vor gamle Karl, der var med. Jeg blev saa forstræffet, at jeg strax løb herved. Raad mig — hvad skal jeg gjøre? Han er bestemt kommet for at indhente mig.

Tanteie.

Det er kun altfor rimeligt.

Burre.

Vil De lyde mit Raad, saa gaae De ham imøde og see til, De kan forlige Dem med ham igjen. Mange Andre i Deres Sted vilde ønske, de kunde slippe saa let.

Julius.

Det kan jeg ikke. Jeg har nu engang gjort det første Skridt. Jeg kan ikke som en Skoledreng bede om Forladelse. Desuden — jeg bliver latterlig . . . at fryse inde paa Sprogø, naar man vil flygte . . .

Burre (affides).

Det Sidste var sandt — det maae vi bekjende.

Lanteie.

Jeg mener ogsaa, De skal vise bestemt Character —

Julius.

Det vil jeg. Jeg vil netop vise, jeg har bestemt Character. Men — træffer jeg sammen med min Fader, saa er Alting forgjæves. Han hviler ikke, før han faaer mig tilbage med sig. Og paa den anden Side, komme bort kan jeg heller ikke.

Lanteie.

Det er vistnok en ubehagelig Situation. Jeg kan forsikre, jeg tager Deel i Deres Skjebne som om det Samme var hændt mig.

Julius.

Der er kun eet Middel for at slippe nogenlunde med Gre derfra. Herr Lanteie! tør jeg stole paa Dem? Vil De med Deres Ven gaae min Fader imøde, tale med ham, sige ham, at jeg kun vender tilbage, naar han og min Svigerfader give efter; at jeg ikke vil hensesukke mit Liv i Alsborg —

Burre

(sagte til Lanteie).

Det gaaer ikke an. Vi kan ikke løbe lige i Kløerne paa de Ankommende.

Lanteie.

Herr Poulsen! saa gjerne jeg vilde . . . men et ulykkeligt Løfte, jeg engang af Ubefindighed . . .

Julius.

De nægter mig Deres Hjælp? De vil altsaa, at jeg her, i alle de Rejsendes Nærværelse, skal udsætte mig for en Scene med min Fader!

Lanteie.

En Scene med Deres Fader! Nei, nei, min kjæreste Ven —

Julius.

Om jeg saa skal skjule mig i den dybeste Snees bunke, eller rende over Drivisen til Fyen — jeg lader mig ikke see for ham.

Lanteie (affbød).

Vi maae, Burre! det er Menneſtepligt. (Høit.) Jeg vil, Herr Poulsen! jeg vil opoffre mig — jeg vil tale med Deres Fader.

Julius.

Retſtaffe Ven! jeg ventede ikke Andet. — Hør nu! jeg ſkal ved Benge og Dvertalelſe bevæge en af Færgfolkene til at holde mig ſkjult og underrette Dem derom. Gaasnart De finder min Fader eſtergivende, lader De mig ſaae et Bink, og Alt kan endnu ende godt.

Lanteie.

Det ſkal jeg — det kan De ſtole paa.

Julius.

Jeg vil da ſkynde mig bort. — Endnu engang min Tak! (Gaaer ind i Huſet.)

Lanteie.

Burre! jeg kunde ikke Andet. Det havde ikke været at forsvare.

Burre.

Nei, jeg har selv tænkt paa, du gjorde Ret. Et saadant ungt Menneske veed ikke at hjælpe sig. Vi ere gamle Karle og dog lidt mere vante til Louren.

Lanteie

(der har gaaet op og ned, estertænkende).

Kom, lad os gaae ind og see til at opspørge hans Fader, naar de Reifende komme. Det er desuden en vigtig Commissjon, der maa overveies.

Burre.

Ja, og der kræver Mod. (Tager Wiinflasken fra Londen.) Den vil vi tage med. Der er endnu et Par Glas tilbage.

Lanteie.

Du skal see, hvorledes jeg skal tale til hans Fader. En Steen skal blive rørt derover. Min Herre! — vil jeg sige — Naturens hellige Stemme hyder os, Grens Røst befaler os, og Blodets... Blodets — ja, pas nu paa, naar jeg begynder; og læg saa Mærke til det Stigende, naar jeg taler.

Burre

(seer paa Flasken).

Det Stigende? jo det skal jeg. — Men fulde

du blive stikkende, saa giv mig et Vink. Lidt kan jeg altid støde til.

Tanteie.

Ja, kom nu.

(De gaae ind i Huset.)

Ottende Scene.

Caspar Mønt, Poulsen, Marie og flere af de nye ankomne og ældre Rejsende.

(Under det paafølgende Chør gaae de tre Førstnævnte tilligemed de ankomne Damer ind i Huset.)

Chør af Rejsende.

Mel. I Ungdoms Vaar, i Manddoms Alder.

1.

Naar Kulden ned fra Nordpol kommer
 Og fra Nordost den skarpe Vind,
 Og naar paa Seilet Blæsten trommer,
 Og Isen i Bæltet driver ind,
 Da farer kjæk som var det Sommer
 Den danske Søgut fra sit Hjem.
 |: Tversgjennem Is og Vand han snoer sig frem.

2.

Smellem Danmarks Der rinder
 Havet og stiller D fra D.

Men Sømands Mod dem let forbinder
 Og baner en Vej paa Vælt og Sø.
 For dette Mod hver Frastand svinder,
 Tiltrods for Storm og Is og Vand.
 ∴ Ja, Mod og Kjæthed binder fast vort Land!

(Choret forlader Scenen. Caspar Mønt, Poulsen og Marie komme igjen ud fra Huset, efterat have lagt deres overflødige Reisetoi.)

Caspar Mønt.

Glaae Jer dog tiltaals. I høre jo, at han er her paa Sprog. Kende bort kan han min Sjæl ikke.

Poulsen.

Men det er dog besynderligt, at ikke et Menneſte har ſeet ham idag.

Marie.

Ja, Fa'er! og den Herre vi talte med før, fortalte, han har altid været ſaa ſtille og nedſlaaet. (Græder.) Du ſkal ſee, han er meget ulykkelig.

Caspar Mønt.

Han kan jo takke ſig ſelv for Alt.

Poulsen.

Men galt er det. Vi er' dog gaaet for vidt.

Caspar Mønt.

Vil du da, han ſkal blive Landseneer=Officer

eller Husar-Officer, eller Fløimand ved Garden, eller hvad han kan falde paa at sætte sig i Hovedet?

Poulsen.

Nei; men det var en Narrestreg af os, at han endelig skulde nedsætte sig med dig i Alborg.

Caspar Mønt.

Ja, den Handel, jeg fører, gaaer ikke i Kjøbenhavn; og jeg kan trænge til en ung, raff Medhjælper.

Poulsen.

Det kan du altid faae. Men min Søn har nydt, naar jeg selv skal sige det, en god Opdragelse. Min egen Ungdom er bleven forsømt; jeg har derfor ingen Omkostninger sparet paa ham. At han har mere Lyst til at nedsætte sig i Kjøbenhavn, kan man ikke fortænke ham i.

Caspar Mønt.

Da var du dog selv enig med mig dengang —

Poulsen.

Det var jeg, fordi du havde gjort det til en Betingelse og det forekom mig fornuftigt. Jeg havde ogsaa nok Lyst til at beholde ham hos os i Jylland. Men nu, da jeg seer, det er ham saa meget imod —

Caspar Mønt.

Det skulde du rigtig have betænkt før; saa vare vi slupne for alle de Qvæklere, og jeg var sluppen

for at gjøre Reisen med Jer og maaskee fryse inde paa Sprogø.

Poulsen.

Nei, nei, Caspar! vær nu oprigtig! Det er min Tro ikke for vor Skyld alene du har gjort denne Reise. Du var glad ved at komme bort. Det Stikbrev, du har ladet indrykke om dine bortløbne Comptoir-Betjente, og som alle Folk jo strax maatte gætte kom fra dig, det var nok Hovedgrunden, naar vi see ret til.

Caspar Mønt.

Na, hvor kan du troe —

Poulsen.

Jo, det troer jeg. Vi Tyder ere ikke saa dumme som I flogte Kjøbenhavnere tænke. Du har selv sagt, du kunde ikke nære dig for Folks Skoser og Gluffer.

Caspar Mønt.

Javist; for i Kjøbenhavn takke de Gud til, de faae Noget at skostisere over. Disse to Dagdrivere have ikke skaffet mig andet end Fortred og Uergrelse.

Poulsen.

Derimod har jeg Intet — naar du blot vil tilstaae, at du af lutter Svirighed for at gjøre dem latterlige er kommet til at bide dig selv i Fingrene.

Caspar Mønt.

Nei, det tilstaaer jeg ikke, og har heller ikke

Grund dertil. Havde jeg slethen ladet dem efterlyse og sagt, de skulde mig Benge, de har forladt mig i den travleste Tid — det havde de Regler leet ad. Nei, de skal netop ha'e det som jeg har skrevet det. — Men jeg gider ikke talt om den Sag. Jeg har Ubehageligheder nok. — Hvad vilde du saa sagt —

Poulsen.

Jeg vilde sagt . . .

Marie

(der oftere har yttret Utaalmødighed).

Men, Fa'er! skal vi da ikke forhøre os om Julius, og see til at søge ham op?

Caspar Mønt.

Vi har jo sendt Folk ud. Mere kan vi ikke gjøre, og Sprogø er snart søgt igjennem. Poulsen og jeg har ikke Lyft til at trampe i Sneen for at lede den Springskyt op. Lad ham kun komme til os; det passer sig bedre.

Marie.

Men han drømmer jo ikke om, at vi ere her.

Mel. Land, hvor jeg ved min Moders Hjerte. (Kuhlau.)

1.

Alf, hvert Minut, der gaaer, forøger
Min Længsel, da jeg veed ham nær.

Ero mig, han aner ei, jeg søger
 Og venter ham paa Den her.
 Forgjæves med mig selv jeg strider,
 Os binder fast en hellig Pagt.
 Du veed, du veed ei hvad jeg lider,
 Du kjender ei min Længsels Magt.

2.

(Til Poulsen.)

O, søg ham op! han er bedrøvet;
 Han er din Søn, han er saa god.
 Nu er han Raad og Trøst berøvet
 Han angrer, at han os forlod.
 Jeg har ei No, før jeg ham finder,
 Jeg lider, af! af Angst og Hast.
 Du veed, du veed ei hvad der binder
 Og fængsler mig til ham saa fast.

Poulsen
 (i Bevægelse).

Bigebarnet har Ret, vi maae selv see ad.

Caspar Mønt.

Da kan Mossjø'en vente længe før jeg gaaer
 efter ham.

Poulsen.

Ja, hør nu, Caspar! du kjender ikke min Søn;
 det mærker jeg nok paa Alt. Du kan ikke dømme

rigtigt om hvordan han skal behandles. Han er ikke som Teres' københavnske Modedukker, men et tænksomt og solidt ungt Menneske.

Caspar Mønt.

Da viser det just ikke stor Soliditet, at han vender fra sin Fa'er og fra sin Kjæreste for at blive Militair.

Poulsen.

Det var en Ungdoms-Streg, som han formodentligt alt har fortrudt. I den første Hidsighed er han, ligesom visse andre Folk, istand til Udskilligt, som han siden fortryder. Ved Kjøbmandstanden bliver min Julius, derfor staaer jeg inde. Kun at vi, som han altid har ønsket, lade ham etablere sig i København. Selv i det Brev, han skrev mig til, da han tog saa hemmelig bort, giver han at forstaae, at han ikke er uvillig til for saavidt at føie sig.

Caspar Mønt.

Det er sandt, det Brev har jeg da skullet see ti Gange. Kan man faae den Karitet at læse?

Poulsen.

Det kan du, Caspar. En Karitet er det ikke. Men det er et Brev fra min Søn, og saa kan du ikke fortænke mig i, at jeg holder Hævd over det. (Læser det frem.) Her er det.

Caspar Mønt.

Saa kom hid med det.

Poulsen.

Nei, lad mig læse det for dig. Du er saa hastig af dig, og du . . . du . . .

Caspar Mønt.

Troer du ikke, jeg forstaaer at holde paa et Brev?

Poulsen.

So, det gjør du. Men naar du er i det Lune, var du dog istand til at rive det tvertover. Jeg kan desuden lettere finde det Sted i Brevet, jeg mener. (Læser.) „Min kjære Fader! Jeg har desværre mærket, at alle mine Forestillinger ere forgjæves . . .“ — Nei, det er længere nede. Her er det. — „Marie veed, hvor høit jeg elsker hende. Hun kjender mig saa vel, at hun er forvisset om, jeg under alle Forhold vil bevare denne Kjærlighed. Men hverken hun eller jeg finde Smag i Mariager —“*)

Caspar Mønt.

Finde Smag i Mariager? Hvad er det for Pas-sar! Hvem har talt om Mariager? Det er Aalborg, jeg har talt om; der skulde vi etablere os.

Poulsen.

Det er da besynderligt, at han saaledes har taget

*) Dette Ord udtaler han som om det var Byen Mariager.

feil. Mariager! Den stakkels Dreng! Ja, saa kan jeg begribe, han har sat sig saa meget derimod.

Caspar Mont.

Han er ingen stakkels Dreng, men en Tusentast, der render med Banden mod Døre og Mure.

Marie.

Men, kjære Herr Poulsen, det husker jeg slet ikke, at det staaer der.

Poulsen.

Jo, mit Barn, det staaer der med rene Ord.

Caspar Mont

(fortredelig).

Ja, læs bare videre.

Poulsen (læser).

„Hverken hun eller jeg finde Smag i Mariager, der indgaaes paa vor fremtidige Lykkes Beføstning. Hun“ —

Caspar Mont.

Na, hvordan er det du læser! Nu forstaaer jeg ham. Han finder ikke Smag i Mariager! — Mariager, det er . . . ja det er Mariager.

Poulsen.

Naa, Mariager!

Marie.

Ja, Mariager! det vidste jeg nok.

Poulsen.

Saa er det jo meget rigtigt, og vi gjør Drengen Uret. (Luffer Brevet sammen og vil stifte det til sig.) Ja, det er jo meget bra'.

Caspar Mont.

Hvad er meget bra'? Jeg har jo Intet hørt endnu.

Poulsen.

Det er sandt. (Læser.) „Om jeg ogsaa vilde føie mig efter dit og min Svigersfaders Ønske, at blive ved Kjøbmandstanden, uagtet den ringe Lyst, jeg har dertil, vilde det dog være at standse hele min Uddannelse, naar jeg skulde tilbringe Resten af mine Dage udenfor Hovedstaden.“ Og vil du nu lægge Mærke til Slutningen af Brevet, saa skal du see, jeg har Ret.

(De læse begge i Brevet.)

Niende Scene.

De Forrige. Tanteie og Burre, der under den sidste Replik ubemærket have nærmet sig.

Tanteie

(affædes til Burre).

Det er ganske rigtigt ham. Lad os nu tiltale ham.

Burre

(der, maastee lidt perialiseret, er meget forhippet paa at tale, trænger sig først frem).

Min Herre! det er under ganske besynderlige Omstændigheder, vi henvende os til Dem —

Caspar Mønt
(uden at vende sig).

Nu kommer jeg.

Lanteie
(skubber Burre tilside).

Vore Hjerter ansee det for en hellig Pligt at
overskride alle Conventensens Love —

Caspar Mønt
(som før).

Vent lidt.

Burre
(vil igjen skubbe Lanteie bort, men snubler i sin Ubehjælpelighed
over hans Been og støder derved til Caspar Mønt, blot sigende).

Min Herre! vi ønske at gjøre Deres Bekjendtskab —

Caspar Mønt
(vender sig).

. For Fanden da — — Men, hvad seer jeg!
Lanteie! Burre!

Marie.

Ja, der er de jo.

Lanteie og Burre (affides).
Vor Principal! Naa, Gud hjælpe os!

Caspar Mønt.
I Hallunker! Vil I gjøre mit Bekjendtskab?

Lanteie.
Ingenlunde — det er en reen Feiltagelse.

Caspar Mønt.

Ja, det kan jeg begribe. I søskede nok, I var' ti Mile borte fra mig. — Her er' I altsaa havnede? Paa Sprogø? Er' I ansatte her som Færgekarle? — Tanteie! Han vilde jo ikke feie mit Comptoir. Skuffer Han maaskee nu Snee?

Tanteie.

Herr Principal —

Burre.

Herr Grosferer —

Caspar Mønt.

Lie Han stille; det gjør Han bedst i.

Tanteie.

De maa lade mig tale —

Caspar Mønt.

Jeg vil ikke høre et Ord.

Tanteie.

Jo, Herr Principal! Enhver Borger — og jeg stacer ved det borgerlige Militair — har efter vor Trykkefriheds-Lovgivning Ret og Frihed til at sige sin Mening. Ogsaa jeg gjør Fordring paa denne Ret.

Burre.

Herr Principal! jeg siger som Tanteie . . .

Poulsen.

Lad os høre hvad han har at sige.

Caspar Mønt.

Saa tael da, men gjør det kort.

Tanteie.

Vi har maaskee ikke opfyldt vor Skyldighed mod Dem, ... det vil sige, jeg troer vi har — men ... men, vi har forladt Deres Comptoir. Jeg vil ikke forsvare det, skjøndt jeg troer, jeg kan —

Caspar Mønt.

Ja, nu taber jeg snart Taalmodigheden.

Tanteie.

Men De har udfat os for Verdens Haan og Spot. De har sendt et Stikbrev efter os —

Caspar Mønt.

Naa, saa det er Det, der trykker Ham?

Tanteie.

I den frænkede Menneskeligheds Navn —

Caspar Mønt.

— Befaler jeg Ham at tie; for nu er jeg fjed af denne Historie. Siig os nu kort og godt hvad Han og den anden Patron egentlig vilde os.

Tanteie.

Som jeg har sagt, det var en reen Feiltagelse. Vi havde et Grinde til en af de ankomne Reifende, en Kjøbmand Poulsen fra Randers.

Poulsen.

Kjøbmand Poulsen? Det er mig, min Ven!

Lanteie.

Er det Dem?

Poulsen.

Har De et Ord til mig?

Lanteie.

Ja, og et meget vigtigt. Hvis De vil forunde mig en Samtale i Genrum —

Poulsen.

Lael De kun. Det er vel ingen Hemmelighed.

Lanteie.

Naar De ønsker det, skal jeg tale. Min Herre! Naturens hellige Stemme byder os, Grens Røst befaler os, og Blodets —

Caspar Mønt

(til Poulsen).

Hvis du har Lyst til at høre paa den Phantast, saa er det godt. Jeg gaaer min Vej. — Kom, Marie!

Poulsen

(til Lanteie).

Ja, min Ven, paa den Maade bliver det sandt nok for vidtløftigt. (Vil gaae.)

Lanteie.

Men, min Gud, Herr Poulsen! Det er Deres egen Søn, der har sendt mig.

Poulsen.

Min Søn? Virkeligt min Søn? — Caspar! vent dog lidt.

Marie.

Har han sendt Dem, Tanteie? Veed De da hvor han er? — Na, skynd Dem!

Tanteie.

Jeg veed hvor han er. Men jeg har givet mit Ord paa at fortie det.

Poulsen.

Naar De veed det, skal De min Tro sige os det.

Caspar Mønt.

Ord? Ja, om Tren vil vi ikke disputere. Han er nu saa god strax at føre os hen til ham.

Tanteie.

Jeg rører mig ikke af Pletten.

Marie.

Men De, kjære Burre, vil De da ikke sige —

Burre.

Jeg siger som Tanteie: jeg har givet mit Ord.

Caspar Mønt.

Er I da saa ensfoldige, at I troe, han kan skjule sig her?

Tanteie.

Han har svoret, han lader sig ikke see. Og gjør De et Skridt for at opsøge ham, er han istand til at gaae hen og drukne sig. Mennesket er forsvundet.

Poulsen.

Oh, du retfærdige Gud!

Marie.

Ja, han drukner sig! Han er istand til Alt.

Caspar Mønt.

Hvor Fanden skal han drukne sig? Maaskee i Vandtønden? Her er jo ikke saa meget Vand som saa, uden det er froksent.

Marie.

Men, kjære, bedste Tanteie! har De da ikke sagt ham, at jeg er kommen med?

Tanteie.

De? Han kjender Dem jo slet ikke.

Marie.

Jo, han gjør. Det er jo mig, han er forlovet med.

Tanteie.

Er det Dem? Vi har jo aldrig seet det unge Menneske hjemme hos os.

Marie.

Fordi jeg blev forlovet med ham i Randers, hvor jeg var hele Sommeren. For en Maaned siden kom han til Kjøbenhavn. Men i al den Tid har De og Burre jo været fra os.

Tanteie.

Dem! min Principals elskværdige Datter! Ja,
 S. Herp: Dram. Værker. XI. 21

det forandrer Sagen meget. Saa tillader jeg mig allerførst at gratulere. (Vil kysse hende paa Haanden.)

Caspar Mønt

(der har talt med Poulsen, kommer til).

Ja, vil Han nu lade være at gjøre Hanebeen til min Datter. Og naar Han ellers ikke ønsker, at jeg skal lade Ham anholde saavel fordi Han er rendt fra min Tjeneste som for adskillige andre Historier, saa før os paa Stedet til Herr Poulsens Søn.

Tanteie.

Ja, Gud bevares, naar det er Deres Datter, det unge Menneſte er forlovet med, og hun er her tilſtede, saa er det min Pligt at forene de Elſkende. Han er i det inderſte Værelſe hos Færgfolkene, og har ſaaet dem til at ſpærre Døren. Nu ſkal jeg viſe Dem og Deres Datter —

Caspar Mønt.

Bliv Han kun her. Vi ſkal nok ſelv finde Veien. Og forreſten ville vi fra nu af ikke have det ringeſte at ſtaffe enten med Ham eller hans Collega. Forſtaaer Han? — Kom nu, Poulsen! Kom, Marie!

(Han, Poulsen og Marie gaae ind i Huſet.)

Burre.

Tanteie! det var en forbandet Historie.

Tanteie.

Han forſtaaer ikke at burdere os. Jeg trænger

ikke til ham, og vil heller Intet have at staffe med ham.

Burre.

Hør nu, Tanteie! Med mig er det anderledes. For det Første trænger jeg til ham. Thi vore Penge ere saa nær oppe, at vi ved vor Ankomst til Odensee rimeligviis maae give os under Fattigvæsnet. For det Andet, nu da jeg har seet den gamle Brumbasse igjen og tillige Pigebarnet, hans Datter, som jeg altid har holdt en Klat af, saa er det ligesom min forrige Hengivenhed for dette Huus igjen vaagne og hindrede mig i at stilles derfra.

Tanteie.

Du kan gjøre hvad du vil. Mig vinker en ganske anden Bestemmelse. Jeg vil endnu idag tale afgjørende med Aurelie. Hun skal bestemme min Fremtid.

Burre.

Der kommer hun. Saa snak med hende nu. Hun seer saa fornøjet ud.

Tiende Scene.

Tanteie. Burre. Aurelie (fra Førgeluset).

Aurelie

(i fuld Latter og med Avisen i Haanden).

Men, Herr Tanteie! hvad er det, der staaer i Avisen! Er det virkelig Dem og Deres Ven?

Burre (affides).

Ja, nu kan jeg begribe, hun er fornøjet.

Lanteie (forlegen).

Jeg maa tilstaae Dem, jeg veed ikke hvad De mener.

Aurelie.

Men har De da ikke læst Abisen? Kom, skal jeg læse det for Dem.

Burre (affides).

Maa, nu skal vi ovenikjøbet høre det beklamere.

Aurelie.

Wil De høre. (Læser.) „Søndagen den femtende Januar bortfjernede sig fra min Bopæl . . .“

Lanteie.

Maa det! Jo, det har jeg flygtigt læst igjennem.

Aurelie.

Men det gjælder jo Dem og Herr Burre. Alle Menneſter derinde har øieblikkelig gjættet det. Jeg faldt først derpaa, og de Andre gave mig strax Ret. Jonas T med ſex Brikker og Martin B med fire Brikker. Det maa jo være Dem; og ſaa den hele Beſkrivelse — hahaha!

Burre

(affides til Lanteie og med et Slags comiſt Angſt).

Lad os tage herfra med Caspar Mønt.

Aurelie

(til Burre).

Er det Dem, der nysker som en Rat?

Burre.

Nei, Tomfru, naar jeg engang imellem nysker, saa er det ligesom man hørte en Elephant trompete.

Aurelie

(til Lanteie).

Er det da Dem?

Lanteie (bevægelig).

Aurelie!

Aurelie

(til Burre).

Men det er Dem, der synger med en Malestemme. Hahaha! Ja, den Mand, der har skrevet det, har rigtignok kjendt Dem.

Burre

(ligeledes bevægelig).

Aurelie!

Lanteie

(affbes til Burre).

Jeg maa tale med hende. Enten nu eller aldrig. Lad os alene.

Burre (affbes).

Med største Fornøielse. Her er Intet at blive for. Den lille Havgaase levner os ikke Ore for fire Skilling.

(Gaaer ind i Huset.)

Lanteie.

Honfrue Aurelie! De har gjættet det. Jeg vil tilstaae Dem Alt. Den hele Beskrivelse gjælder os.

Aurelie.

Det har De ikke nødig at fortælle mig. Det kan et Barn see. Men hvordan er det gaaet til?

Lanteie.

Ved den ulykkeligste Misforstaaelse. Min Ven og jeg, skal jeg sige Dem, vi ere Handels-Commis'er for et betydeligt Huus i Kjøbenhavn. Vi, eller egentlig jeg, foreslog Husets Principal en sandtnok dristig, men meget fordeelagtig Handels-Speculation. Han deelte ikke vore Ansuelser. Det ene Ord tog det andet. Min Ven og jeg bleve vrede, og vi forlode øieblikkeligt hans Comptoir. Vistnok var det en Overlelse fra vor Side, vistnok have vi ved vor Bortgang sat ham i den største Forlegenhed. Han og maastee Flere have savnet os. Men desuagtet er det ubegribeligt, at hans Hidsighed har kunnet føre ham saa vidt.

Aurelie.

Ja, det maa De nok sige. Men hvad har De da nu betænkt at gjøre?

Lanteie.

Jeg maa herfra. Seer De, skønne Aurelie! — jeg vil ikke have en eneste Hemmelighed for Dem —

vor Principal, som jeg slyer nu mere end nogensinde, er kommen hertil.

Aurelie.

Er kommen hertil? Hertil? Han, der har skrevet Stifbrevet?

Tanteie.

Ja, tænk Dem! netop han.

Aurelie.

Haaha! Det var jo en aldeles uventet Lykke.

Tanteie.

Nei, det er en Ulykke.

Aurelie.

Men det har jo været mit eneste Ønske fra det Dieblig, jeg læste Avisen, at jeg nu ogsaa maatte lære ham at kjende. Haaha! nei, det maa jeg ind og fortælle —

Tanteie

(holder hende tilbage).

Nei, for Guds Skyld —

Aurelie.

Jeg vil bare see ham. Vi skal strax tage bort med Tærgen, og jeg var istand til ikke at faae ham at see.

Tanteie.

Aurelie, vær dog en eneste Gang alvorlig!

Aurelie.

Men Herregud, hvad vil De mig?

Lanteie.

Hvad jeg vil? Jeg vil sige Dem, at kun De kan frelse mig fra Fortvivlelse. Aurelie! jeg tilbeder Dem! Naar De vilde forene Deres Haand og Hjerter —

Aurelie

(med Latter).

Maa, nu frier han til mig!

Lanteie.

Vil De? Svar mig!

Aurelie.

Nei, Herr Lanteie! det gjør mig meget ondt. En Forbindelse med Dem vilde spaae mig en meget underholdende Fremtid. Men mit Hjerter og min Haand ere desværre ikke ganske frie.

Lanteie.

Det er ikke Deres Alvor. Det kan jeg see paa Dem.

Aurelie.

Jo, mit Alvor er det sandfærdig. — Men nu maa jeg gaae. De vente mig derinde.

(Gaaer ind i Førgeluset.)

Lanteie (ene).

Jeg troer hende ikke. Hendes Afslag giver mig netop Haab. — Der kommer min Ven, Herr Gropius. Jeg maa forhøre mig hos ham.

Ellevte Scene.

Lanteie. Gropius, der kommer ud fra Huset og vil gaae over Scenen.

Lanteie.

Herr Gropius! Et Ord!

Gropius (fort).

De maa undskylde. Jeg har virkelig ikke Tid.

Lanteie.

Blot et eneste Ord!

Gropius.

Vi skal lige nu til at tage bort.

Lanteie.

Saa meget desmindre kan jeg opsætte mit Spørgsmaal. Siig mig oprigtig og som en Ven: veed De noget om, at Aurelie er forlovet?

Gropius.

Forlovet? Veed De da ikke, at hun er gift?

Lanteie.

Gift? Hvad siger De! Ih, Gud bevare os! — Men af hvad Grund har hun da...

Gropius.

Na, af hvad Grund! Fra første Færd var det en Feiltagelse paa Pas-Comptoiret i Kjøbenhavn, som vi ikke fik Tid til at lade rette. Siden paastod hun,

at det skulde blive derved. Hun har saa mange Indfald.

Lanteie.

Gift! — Og jeg, som drømte om, at naar jeg blev ansat i Odensee — —

Gropius.

Ja, denne Ansættelse maa De rigtig slaae Dem ud af Hovedet. Under de nærværende Omstændigheder kan De slet ikke tænke derpaa.

Lanteie.

Mener De?

Gropius.

Det er ikke for at sige Dem en Ubehagelighed, men min oprigtige Mening: det Stikbrev, der er indrykket om Dem, spærrer Dem denne Vej for lang Tid. I det mindste hos os vilde jeg af al Kraft sætte mig imod Deres Ansættelse.

Lanteie (modfalben).

Bilde De?

Gropius.

Men, som sagt, min Tid er knap.

(Gaaer.)

Lanteie (ene).

Jeg mærker nok, at Alle have sammensvoret sig for at styrte mig. Men det skal ikke lykkes dem. Jeg vil . . . jeg skal . . . ja hvad i al Verden skal jeg gribe til? Gaaer jeg ind til de Andre, saa bliver jeg leet

ud. Reiser jeg med dem, saa risquerer jeg det Samme. Vil jeg tage tilbage med min Principal, saa er han istand til at sætte sig derimod. Jeg kan hverken blive eller tage herfra. — Der kommer Nogen. Jeg troer, jeg vil rende min Vej.

Tolste Scene.

Tanteie. Vorlaut kommer ud fra Færgehuset.

Vorlaut
(endnu i Døren).

He, mein Freund! Warten Sie...

Tanteie.

Undskyld. Jeg har netop travlt.

Vorlaut.

Nur einen Augenblick. Erklären Sie mir einmal was hier steht. (Lager Avisen frem.)

Tanteie
(seer urolig paa ham).

Er det Aviserne?

Vorlaut.

Ja. Drinnen schreien und lachen sie — man kann kein Wort verstehen. Was steht hier in der Zeitung? Ist es ein Steckbrief?

Tanteie.

hm — ja — ja...

Vorlaut.

Ich verstehe sonst die dänische Sprache wie ein geborner Däne. Dänisch ist ja nur ein kleiner Ast der großen germanischen Zweige. Jedoch hier ist mir nicht alles ganz deutlich.

Tanteie (affbes).

Da synes jeg dog, det er tydeligt nok. (Svit.)
Saa? Ikke?

Vorlaut.

Nein. So zum Beispiel was ist das? (Læser.)
„Han smidster for Fruentimmerne?“

Tanteie (affbes).

Ja, han kan bilde sig ind, at jeg ovenisjebet vil oversætte det for ham. (Svit.) Det er . . . at sige bogstavelig . . . er det: Han seer ud som et Fruentimmer.

Vorlaut.

Er sieht so aus? wie ein Frauenzimmer?

Tanteie.

Jo — ganske rigtigt.

Vorlaut (læser).

„Han tager paa Credit.“ Das verstehe ich.

Tanteie.

Ja, De forstaaer vist Altsammen, og jeg har faa overmaade lidt Tid.

Borlaut.

Warten Sie doch. — „Han synger med en Aalestemme.“ *) — Mit einer Altstimme?

Lanteie.

Jo — meget rigtigt — med en Altstemme.

Borlaut.

Gewöhnlich sagt man aber nur von den Frauen, daß sie eine Altstimme haben.

Lanteie.

Ja, saa maa det være en Feiltagelse — eller han, da han seer ud som et Fruentimmer, maa skee virkeligt er en Kastrat.

Borlaut.

„Han drikker.“ Er trinkt. Nicht wahr?

Lanteie.

Jo — det forstaaer sig — ordret . . . men —

Borlaut.

„Han drikker ligeledes.“ Was ist „Ligeledes“? Kann man das trinken?

Lanteie (hurtig).

Jo — det er . . . det er tyndt Ol. Han drikker altid tyndt Ol.

Borlaut.

Dünnes, schlechtes Bier?

*) Han udtaler det Aalestemme.

Tanteie.

Meget rigtigt.

Borlaut.

Heißt das „Ligeledes?“

Tanteie.

Ja, det er netop en ægte national Benævnelse.

Borlaut.

Das hab' ich nicht gewußt. (Läser.) „Hans Hoved sidder sjævt.“

Tanteie.

Det er . . . han gaaer med Pudder i Haaret.

Borlaut.

Er ist gepudert?

Tanteie.

Jo — fuldkommen rigtigt.

Borlaut

(Laster Avisen fra sig).

Ei, was scheer ich mich um den Quark!

(Gaaer ud tilfiden.)

Tanteie

(Snapper Avisen op).

Deri har De Ret. Men her skulde Pokkeren blive.

(Løber ud til den modsatte Side.)

Trettende Scene.

Julius og Marie fra Færgehuset.

Mel. Clopisy, Mazurka.

Julius.

Kan jeg troe, du er her!

Marie.

— Er dig nær!

Begge.

O, Glæde, o Lykke!

O, Himmel af Lyst!

Julius.

Elstede, du er min!

Marie.

Jeg er din!

Begge.

O, lad mig dig trykke

Paany til mit Bryst!

Marie.

Alle bittre Minder,

Al min Kummer spinder

Bort for din Røst.

O, Glæde, o Lykke!

O, Himmel af Lyst!

Begge.

Alle bittre Minder o. s. v.

Marie.

Frastand forbinder,
Og Længsel os nærmer,
Bygger af Minder
En svævende Bro.

Begge.

Sorgen formildes,
Naar Amor os skjærmer.
Selv naar vi stilles,
Vi haabe, vi troe.

Julius.

Kjæreste, bedste Marie! Kan du tilgive mig al
den Bekymring, jeg har foraarsaget dig.

Marie.

O, nu kan jeg ikke længere tænke paa Bekym-
ring. Nu er Alting glemt.

Julius.

Men den besværlige Reise, du og min Fader
have gjort for min Skyld — o, jeg kan ikke tilgive
mig det selv.

Marie.

Bryd dig om Ingenting. Din Fader er slet
ikke vred.

Julius.

Nei, han er kun altfor god mod mig.

Marie.

Naar du blot vil føie dig en lille Smule, faa er Altting godt igjen.

Julius.

Jeg vil Alt hvad han ønsker. Jeg har allerede bitterlig fortrudt min Daarlighed. Sprogø er et hyperligt Sted til at bringe en Tusentast til Fornuft igjen.

Marie.

Du opgiver jo dit Dnske at blive Officeer?

Julius.

Ja, med Glæde, naar jeg dermed kan tilkjøbe mig din Besiddelse. Jeg har allerede lovet min Fader det.

Marie.

Ja, og i Kjøbenhavn blive vi; det er allerede bestemt.

(Man hører Latter og forvirret, høi Tale fra Færgehuset.)

Julius.

Men hvorfor ere de derinde saa Iyslige?

Marie.

O, det er sikkert for det dumme Stikbrev, Fa'er i sin Hidstighed har skrevet. Jeg hørte et Par Ord, da vi nu gif gjennem Stuen.

Julius (uroelig).

Stikbrev? Efter hvem?

Marie.

Det skal jeg fortælle dig. — Naa, der har vi dem Allesammen. Kom herhen med mig.

(De forlade Scenen.)

Fjortende Scene.

Caspar Mont. Poulsen. Burre og en Mængde Reisende, endeel klædte til at tage bort, med Paffer og Bylde.

Mel. For det Første til Stads-Musikanten.

(Den skønneste Dag i Livet.)

Chor af de Reisende

(der henvende sig væxelviis til Caspar Mont, Poulsen og Burre).

Choret.

Er det Dem, der har Stikbrevet skrevet?
 Er det Dem, der kan nyse saa godt som en Kat?
 Er det Dem, der beskrives i Brevet?
 Er det Dem, der forstaaer à merveille at slaae paa?

Sahaha! lad mig endelig vide
 Denne Sag, De forstaaer mig, itide!
 Man maa vide, hvorvidt man kan gaae
 Med de Mennesker, som man iblandt støder paa.

Caspar Mont, Poulsen, Burre.

Saa hold op! det er alt jeg kan sandse.
 Denne Snak vil da slet ikke standse.
 Sid jeg blot turde jage dem bort!
 Sid jeg bare var fri for den Skam og den Tort.

Choret (som før).

Er det Dem, der har Stikbrevet skrevet?

Er det Dem, der kan nyse saa godt som en Kat?

Caspar Mont, Poulsen, Burre.

Nei, nei, nei!

Choret.

Er det Dem, der beskrives i Brevet?

Er det Dem, der forstaaer à merveille at slaae plat?

Caspar Mont, Poulsen, Burre.

Nei, nei, nei!

Choret.

Hahaha! lad mig endelig vide o. s. v.

Caspar Mont, Poulsen, Burre.

Saa hold op! Det er alt jeg kan sandse o. s. v.

En Herre

(til Poulsen).

Men er det virkelig ikke Dem, der har skrevet Stikbrevet?

Poulsen.

Nei, i Pokkers Skind og Been, det er ikke mig. Jeg har slet Intet at gjøre med den hele Historie.

Herren

(til Burre).

Er det da Dem?

Burre (fort).

Nei. — (Lifter sig bort.)

En Dame

(til Caspar Mønt).

Er det Dem, der spiser stærk Frokost?

Caspar Mønt.

Nei, Madam, nei, nei!

Damen.

Men har De heller ikke skrevet Stikbrevet?

Caspar Mønt.

Jo, Madam, det er mig, mig og ingen Anden; og nu venter jeg, De lader mig i Ro.

Damen.

Oh bevaes! men hvad har de stakkels Menne-
sker gjort Dem?

Caspar Mønt.

Det bliver min Sag. Jeg er Mand for at for-
svare mine Handlinger.

Femtende Scene.

De Forrige. Julius. Marie. Siden Lanteie. Burre.
Lilsebst Aurelie, Gropius og endeel Førgesfolk.

Julius

(til Marie).

Den stakkels Lanteie!

Caspar Mønt

(bliver dem vaer).

Naa, er I der! Lad os see til at komme bort
fra disse forkeerte Mennecker.

Julius.

Kjære Svigerfader! Marie har fortalt mig, at Tanteie og Burre have paadraget sig Deres Brede. Lad nu den Sag være glemt. De har begge været mig til stor Trøst under mit ubehagelige, lange Ophold her.

Caspar Mont.

Vist ikke. Om de to Patroner vil jeg Intet høre.

Poulsen.

Jo, naar min Søn beder for dem, skal du min Tro give efter, Caspar! Nu er vi desuden Alle forligte og forsonede.

Marie.

Lad det være glemt, kjære Fa'er! Tanteie og Burre ere dog begge To skikkelige og godmodige Mennesker, og har nu været saa længe hos os.

Caspar Mont.

Veed I selv hvad I bede om? Er det mig, der har jaget dem bort? Er det ikke dem, der ere rendte bort fra mig?

Julius.

Det tænke de nu ikke mere paa. Maa jeg kalde paa dem?

(Vinker ud. Tanteie og Burre træde ind.)

Julius.

See der, Svigerfader! der er' de Udbegne. Jeg

har lovet dem godt Veir, og den Smule Gjæld, de har gjort, skal jeg nok ogsaa klare.

Caspar Mønt.

Ja, saa kan I da blive hos mig for det Første, naar I ellers opføre Jer fornuftigt.

Lanteie
(halsfagte).

Men, Herr Principal — tag mig det ikke ilde op — at feie Deres Comptoir er under min Menneſte-
Værdighed.

Burre.

Og jeg siger som Lanteie: at gaae med Regninger . . .

Caspar Mønt.

Hvad? Vil I ovenikjøbet gjøre Betingelser?

Julius
(affides til Lanteie).

Vær De kun ubekymret. Kan De ikke enes med min Svigerfader, saa kom til mig. Jeg etablerer mig selv ret snart.

Lanteie.

O, De er en ædel, en sjelden, ung Mand!
(Aurelie, Gropius og nogle Færgesolk med deres
Formand træde ind.

Gropius.

Her er Færgesolkene. Mine Herrer og Damer!
Baadene, der gaae til Knudshoved, vente paa os.

Mel. af „Peters Bryllup.“

Chor
af Færgesøfolkene.

Med Complimenter vi veed
Ingen Bested.
Dem maa man paa Søen lære
Undvære.

Velan, vi er' parate,
Naar De saa vil gaae med.
Vi forstaae kun slet at prate.

Muntert, alle Mand!
Sætter ud fra Land!
Det blæser friskt fra Vest.
Vor Rejse bli'er en Lyst.

(Til de Reisende med en neiende Bevægelse.)

Er nu Alt istand,
Saa ta'e vi herfra, :|:
Fare for Dem med Blæser, med Blæser, med Blæser!

Alle Mand!
Sæt Baaden fra Land!
Tiden er fort.
Nu skal vi bort.
Herrer og Damer, vi fare!
Hurra!

Aurelie.

Ja, nu flaaer vor Befrielses Time. (Til Lanteie og Burre.) Farvel, mine Herrer! Jeg takker Dem begge for godt Selskab, og skylder Dem det Vidnesbyrd, at jeg uden Dem aldrig havde holdt det ud paa Sprogø.

Mel. Lad badle Dvinderne hvo vil. (Della Maria.)

Almindeligt Chor.

1.

Dg saa bør Alting være glemt,
Naar vi med Held fra Sprogø drage.
Den gav os Latter, gav os Skjemt,
Som Kryderi paa Sorg og Blage.

Julius.

Mig er den kjær. Jeg traf paa den,
O, hvilket Held! min Sjæls Veninde!

Marie.

At den har skjenket mig min Ven,
Skal gjemmes i mit Minde.

Chor.

Ja! Sprogø samlet har igjen
Din Ven med sin Veninde.

2.

Aurelie

(til Publicum).

Vor Handlings Titel klinger slem:
En Flugt til Sprogø — af, desværre,

Med Flugt og Udflugt man hos Dem
Ei kommer langt, det veed vor Herre.
En overgiben Spøg, kun kort,
Tør dog imellem Dem behage . . .

Chor
af Færgesolkene og de Reisende.
O, kom! o kom!

Aurelie.
Ja, vi skal bort.
Vil De tiltaffe tage?

Choret.
Ja, kom! o kom! Nu skal vi bort.
De maae tiltaffe tage.

Anmærkninger.

Baldemar Atterdag. — Emnet til dette Skuespil er taget fra et Afsnit i vor Historie, der betegnes ved stærke, indre Kystelser, Efterveerne fra Christoffer II's og Interregnets ulykkelige Periode. Rettergangen om nogle, isøvrigt ofte meget betydelige Landstrækninger forvandlede hurtigt til det langt mere betydelende Spørgsmaal om Grændsen mellem Kongens og Adels og Geistlighedens Magt, til en Kamp mellem et stærkt Aristokratie og den ordnende, kongelige Myndighed, en Kamp mellem hinanden modsatte Rettigheder. Thi Adels og Geistligheds Rettigheder vare erhvervede, vel med en ofte tvetydig Udførelse, men de havde Skindet for sig.

Under hine urolige og tvivlsomme Tilstande var Baldemar Rigets Frelser og Den, der i Sandhed atter bragte Dag over Danmark; til hans betydningsfulde Navn knytter sig Landets fornyede Glands og

Magt. Det er ham og hans Tid jeg har ønsket at skildre, Tidens ullykkelige Tendenser og den eneste Frelse, der var at stole paa: Kongens Personlighed og Forsynets Baretægt. Handlingen skulde kun ende tilskyndende; den skulde indeholde en Spire til en ny Udvikling og tilmed til et nyt Oprør. Jeg vilde forflytte Tilskuerne fra en enkelt afsluttet Begivenheds til et videre historisk Gebeet. Den Slutning, jeg har givet Stykket, og den Replik af Kongen, hvormed det ender, skulde midt under den tragiske Stemning efterlade Forvisningen om et Bestaaende under Forgængeligheden, en høiere Styrelse, en opholdende Kraft under Landets skrøbelige Forfatning. Danmark har saa ofte havt Leilighed til at erkjende Sandheden heraf, at en saadan Slutning maatte være dobbelt betydningsfuld, og ligesom indeholde vort Lands Historie.

I dette Stykkes Nyhed blev der etsteds yttret, at Jydernes Oprør og de tre Herremænds Drab spillede en for underordnet Rolle i Historien til at kunne afgive Stof for dramatisk Behandling. Men en saadan Baastand kan kun grunde sig i Ubekjendtskab til vor Middelalders Historie. I Compendier og Lærebøger, der ikke altid ere heldige i at udhæve de rette, historiske Accenter, omtales sandtnok Jydernes Oprør og de omtalte Drab enten kun med saa Ord eller slet ikke. Men disse Oprør, der i sig selv ere høist mærkelige —

thi vel maa det forundre, at den jydskke Adel nu forbandt sig med Landets gamle Fjender, Holstenerne, som de kort forhen selv havde bekjæmpet, og med Hansestæderne — disse Oprør medtog næsten Halvdelen af Baldemars Regjeringstid. Det første varede fra 1351 til 1360. Det andet, der ved Alliancer med Udlandet blev af en høist farlig Natur, tvang Kongen til at forlade Riget. Han var i 4 Aar fraværende, og havde imidlertid overladt Omsorgen for Riget til Henrik Bodebusk. Drabet paa de tre mægtige, jydskke Herremænd gjorde i sin Tid den største Sensation og var utvivlsomt Foranledningen til det paafølgende Oprør. Kongen, der blev mistænkt for Deelagtighed i Drabet, saae sig nødsaget til, offentlig og i Forening med sin Søn Christoffer og nogle Riddere at aflægge Eed paa, „at han hverken med Raad, Hjælp, Samfund, Bille eller Tilladelse havde samtykt i denne Gjerning, og at han til evig Tid skulde hade Manddraberne og elske Knud Bugge som sin Søn.“ Denne Erklæring havde et Forlig med Bugges Søn til Følge; men Offe Stigsøns Fader, den gamle Stigot Andersøn paa Bjørnsholm, kunde ikke glemme sin Søns Drab, og var nogle Aar efter en af Hoved-Deeltagerne i den fornæbde Oprøbstand. *)

*) Suhms Danm. Hist. XIII. 383.

Stedet i Middelfart, hvor det tredobbelte Drab foregik, en Løkke ved Stranden, skal endnu vises, og Byens Indbyggere siges endnu at maatte betale, under Navn af Mandebod, en aarlig Afgift. Ogsaa ved Folketsagnet er Grindringen om hiin Misgjerning forplantet. Ifølge dette skulle de røde Skrepper, der vore i den omtalte Løkke, ikke kunne udryddes, som usorgjængelige Vidner om det udøste Blod.*)

Næst efter endnu at bemærke, at nærværende Aftryk af dette Skuespil, paa endeel Forfortninger nær, ordlydende stemmer med det Manuscript, der 1838 blev indleveret til Theater-Directionen, skal jeg endnu blot tilføie et Par Ord om Stykkets Versemaal.

Digterne saavel hos os som i Lybskland have længe følt sig generede af den femsybbede Tambe, der sædvanligt anvendes i versificerede Dramer. Den er vanskelig at behandle correct og med den tilbørlige Fylde og Belklang; en Mængde Ord kunne enten slet ikke anvendes i den, eller kun med unaturlig Betonning, der er til stor Besværlighed for Fremfiseren. For ikke ret længe siden har en Forfatter udtalt sig over denne Gjenstand i 1ste Bind af Røtschers „Jahrbücher für dramatische Kunst und Literatur.“ Hans Forslag gaae dog kun ud paa bekjendte Ting, nærmest en

*) Suhm l. c. 373. J. J. Bruuns „Danske Kjøbstæder“ under Middelfart.

Blanding af forskjellige Versemaal efter Dialogens forandrede Character, medens det just er eet for hele Dialogen passende, nyt Metrum man har fundet ønskeligt. I Svend Dyrings Huus levede Gmnet og den hele Sprogtone mig til at danne et nyt, af vore gamle Folkesange udviklet Versemaal, der blev optaget med almindeligt Bifald og var af udmærket Virkning paa Scenen. *) I Valdemar Atterdag har jeg nu paany optaget det samme Versemaal, men med det væsentlige Fremfrit i Udviklingen, at jeg i Reglen har udeladt Rimene. Herved er det befriet for den overbeieende Iyriste eller dog eleverebe Character, Rimet saa let meddeler Dialogen, og hvormed et Dramas Grundtone ikke altid er tjent. Paa den anden Side kan man, ved paa enkelte Steder eller i enkelte Scener at gjenoptage Rimet, forlene Dialogen en ny, forhøiet Colorit; thi netop disse Vers, udførte i Rim, vise sig langt mere Iyriste i deres Flugt end f. Ex. den femfødde Tambe, jeg i mine rimede Lytspil har benyttet til Udtryk for meget forskjellige Stemninger.

Fordelen ved dette nye Versemaal ligger i Føddernes ualmindelige Afverling og i den Frihed, der overlades Digteren indenfor disses Raaderum. Da

*) Etatsraad Seiberg har i første Hefte af Perseus underkastet det en omhyggelig Prøvelse.

det er udgaaet af en Folkepoesie, der har abstraheret det af vort eget Sprog, saa kan det ogsaa uden Evang optage hele detses Rigdom. Det udtrykker med Lethed Lidenskabens ilende Hestighed og Eftertrykkets roligere Gang, alt eftersom man lader Jamben, Anapæsten eller Bæronerne dominere. At det mere end alle andre urimede Vers skulde trænge til Rimet for at sammenholdes, kan jeg ikke antage. Sammenholdet bevirkes tilstrækkeligt ved den fortsatte rhytmiske Bevægelse, eller derved at Talen strider frem i musikalsk Tact. Bore Skuespillere, hvis Autoritet man i denne Sag tør tillægge megen Vægt, sporede Intet til en Mangel i Liniernes Sammenhold; og navnlig udhævede afdøde Dr. Ryge, at Talens Accenter traadte i dem lettere og kraftigere frem end i den femfødde Jambe. Spørgsmaalet kan da — hvis det skulde vise sig, at dette Metrum fortjente en videre Udbredelse — endnu kun være, om Vers, der oprindeligt ere dannede efter vor Midalders Folkepoesie, kunne være passende for moderne eller dog fra andre poetiske Sphærer hentede Gemner. Men derom tvivler jeg ingenslunde.

Pag. 12. *Åsmild*, et Nonnekloster ved *Biborg*, hed først *St. Margarethe-Kloster*.

Pag. 38. „*Vor Frue i Karup* være lovet!“
Karup, i *Lysgaard Herred*, var i de catholske Tider

berømt ved sin Sundhedskilde og sin store og pragtfulde Kirke. Byen, der var anseelig og rig, laae midt i Skove. Nu ligger den mellem Heder og Moser og har kun antiquarisk Mærkelighed.

Bag. 42. Hald=Slot. Der gaves et Gammel=Hald, af hvis Ruiner Niels Bugge siges at have bygget sin Gaard. Denne sidste stod i halvfjerde Hundrede Aar, indtil Oberst Daa lod den nedrive og opbyggede en ny Gaard imellem begge de to ældre. — Hjelm, en D under Mols Herred, med en Borg, der i lang Tid var den berømte Marsk Stigs Tilholdsted.

Bag. 60—61. Bittskøl=Kloster, stiftet 1158 af Baldemar I, nu Herregaarden Bjørnsholm i Viborg Stift, Bislum Herred. Det var en Filial af Esrom Kloster og derfor i vigtige Sager afhængig af samme. — Dm=Kloster (cara insula) i Thyrsing Herred, var anlagt af Munkke fra Bittskøl, blev nedbrudt 1570; men Stedet kaldes endnu Emborgkloster. Disse to Klostre tilligemed Esrom vare for Bernhardiner=Munkke. — Nørre= eller Glenstrup=Kloster i Nørrehald=Herred var et af de ældste i Danmark, rimeligviis blot for Munkke (Benedictinere).

Bag. 65. „Ved St. Søren i Rye.“ I Rye laae Dm=Kloster.

Bag. 78. Sandemænd kaldtes de Mænd, der

udvalgte til at kjende i Drabsfager og Markeskjelds-
Trætter. Deres Forretning kaldtes Sandemænds-
Tog.

Pag. 82. „Uden os var I bleven hos den
bayerske Ludvig.“ Baldemar havde tilbragt sin
Ungdom hos Keiser Ludvig af Baiern.

Pag. 96. Veronica. Efter Danske Magazin
VI. 97, hvor et Aftryk findes af et Segl, der fore-
stiller en Veronica, har dette Navn ikke, saaledes som
den catholske Legende vil, sin Oprindelse fra den om-
talte fromme Kvinde, men skal betyde vera icon
domini.

Pag. 128. Thvilum, et Kloster i Gjern-Herred.

Endnu kan her staae følgende Bemærkning. Naar
man i Middelalderen tiltalte Riddere og Geistlige
med Herr, jeete det med deres Fornavn, saaledes
Herr Peder, Herr Tage o. s. v. Men hverken i dette
Skuespil eller i „Svend Dyrings Huus“ fandt jeg
det fornødent at holde mig strengt til denne Skik, der
klinger uvant for os og ved enkelte Navne, som „Herr
Svend,“ ikke vilde falde godt i Ørene.

Scheif Hasfan. — Pag. 193. Dervisch-
Fløiten modsættes Tværfløiten og er af stjønnere og
blødere Klang end denne.

Bag. 219. Med Hensyn til den i Stykket forekommende Biindriften kan det bemærkes, at Koranens Forbud mod at drikke Biin meget almindeligt overtrædes, især af rige og fornemme Folk. At der ikke lægges stort Dølgemaal paa Overtrædelsen kan bedst skjønnes af den Mængde Digte, der skyldes de første persiske Digtere, og hvis Gjenstand er Vinens Præs. Efter disse at slutte drikkes der uden Sky Biin endog i de offentlige Bærtshuse.

Bag. 233. Medschunns og Leilas Kjærligheds-Historie, hører til de 4, 5 romantiske Sagn, der ofte ere behandlede særskilt af persiske Digtere, og hvortil der hyppig alluderes.

Bag. 237. Diverne ere, i Modsatning til Peris, onde Aander, til hvis Afstraffelse Iblis blev sendt ned. Men han blev senere selv forstødt fra Paradis, fordi han af Hovmod nægtede den nye Skabning, Mennesket, sin Hylдинг. Han mistede sin skjønne Gestalt, og svarer omtrent til Biblens Satan. Ifølge den persiske Mythologie tog Slangen ham i sin Mund og smuglede ham ind i Paradis, hvor han forførte Adam og Eva. Efter Syndefaldet blev det Iblis tilladt at lokke Menneskerne til det Onde.

Bag. 240. Feyum og Schiras i Persten ere berømte for deres udmærkede Rosenslor.

Pag. 244. En Opiums-Ruus anvendes her, saavidt jeg veed, første Gang i et dramatisk Digt og synes maaskee at være mere berettiget dertil end en almindelig Ruus. Medens denne ved hyppig Driften paa Scenen, ved Sikken, Opstød (eller Ræben, som Holberg ligeud kalder det) let kan blive modbydelig, yttres en Opiums-Ruus sig kun ved en forhøiet Sjæls-Tilstand, en Tilbøielighed og en Gyne til at fremkalde behagelige Phantaste-Billeder, saadanne, der smigre den Udrues Dnblings-Ideer — en Tilstand, der forøvrigt i Almindelighed afløses af en pludselig Slaphed og Søvn, og naar den hyppig gjentages, medfører en total legemlig Afkræftelse. — En, dog ikke stærkt vaklende Gang synes, ved Opiumens Indflydelse paa Nervesystemet, at maatte henhøre til denne Ruus som til hver anden.

Pag. 248. Isfendiar, en af Hovedpersonerne i Firdussis historiske Epos „Schahname“ (Kyrsternes Bog). — Dinar, en Mønt af omtrent en Ducats Værdi.

Pag. 263. Achmet Mirza. Naar Ordet Mirza staaer bagved Navnet, tilkjendegives derved En af den kongelige Familie. Foran Navnet gives det til Enhver af de bedre Klasser, med Undtagelse af de Militaire.

Bag. 272, Linie 18—21. En ofte anvendt Formel af Koranen.

ibid. nederst. Efter Muhammedanernes Forestilling optage to Gravengle, naar Nogen er død, strax i Graven det første Forhør over den Afdøde.

Bag. 276 og 277. De citerede Steder ere af Koranens 2den Sure (Kapitel).

